

KHAZAR REVIEW

№ 361 Aprel 2017

XƏZƏR XƏBƏR

AYLIQ DƏRGI
ISSN 2218-2772
khazar-review.khazar.org

İÇİNDƏKİLƏR

Universitet xəbərləri	4
Xəzər Universitetinin nümayəndəsi 20 - ci Avrasiya sammitində	8
Sumqayıt Məktəblilərinin Mədəniyyət Festivalının qala konserti	12
328 nömrəli məktəbin yuxarı sinif şagirdləri Xəzər Universitetində	14
Xalq artisti Ramiz Quliyev ilə üz-üzə	18
Kanadaya getmək istəyən varmı? Professor o gözəl ölkədən danışır (professor Hamlet İsaخانlı ilə müsahibə).	20
Azərbaycan IV Beynəlxalq Psixologiya Konfransı	24
"Molla Pənah Vəqif və Azərbaycan realizmi" mövzusunda elmi sessiya	34
Хазар в лицах	40
<i>Hamlet İsaخانlı. Azərbaycanın iki yolu və Azərbaycan kimliyi haqqında (Tadeuş Svyatoçovskinin xatirəsinə).</i>	50
Xalq rəssamı Altay Hacıyevin yubiley sərgisi	52
Xəzər Universitetinin nümayəndələri AESOR layihəsinin görüşündə	54
<i>Alice Park. The Richest Americans Live 10 Years Longer Than the Poorest</i>	57
"Dünya" xəbərləri	58
<i>Vurğun Əyyub. "Həpsi rəngidir" şeiri</i>	60
<i>Amanda MacMillan. Here's How to be Less Tired after Work</i>	65
Xəzər Universiteti Multimedia mərkəzi təqdim edir	66
<i>Cek London. İnsanı öldürmək...</i>	68
<i>World's Most Visited Tourist Attractions</i>	76

1995-ci ildən
yaşayırından nəşr olunur

Təsisçi:
Xəzər Universiteti

Baş redaktor:
Hamlet İsaخانlı

Baş redaktor müavini:
Əlirza Bəliyev

Redaksiya heyəti:
Cəmal Mustafayev
Əjdər Ağayev
Alia Arazdova
Şahin Fəzli
Knyaz Aslan

İngiliz dilində
mətnlərin redaktorları:
Zamira Qurbanova

Kompyuter tərtibatçısı:
Gözəl Həbibova

Foto:
Multimedia Mərkəzi

Address:

41 Məhsəti str., Bakı
(near the "Neftçilər" metro)

Tel.: (+99412) 323 93 13

(+99412) 421 10 93 (209)

GSM: (+99450) 321 31 69

Faks: (+99412) 493 93 79

E-mail: kazarxabar@kharazm.org

Certificate: 376

Index: 67178

Copies: 3000

It has been published
since January 1998

Founder:
Kharazm University

Editor-in-chief:
Hamlet İsaخانlı

Associate editor:
Əlirza Bəliyev

Editorial member:
Cəmal Mustafayev
Əjdər Ağayev
Alia Arazdova
Şahin Fəzli
Knyaz Aslan

Editor of English Texts:
Zamira Qurbanova

Computer graphics:
Gözəl Həbibova

Photo:
Multimedia Center

PROFESSOR HAMLET İSAXANLI "QONAQ MÜHAZİRƏÇİLƏR SEMİNARLARI" NDA

April 3-də Xəzər Universitetinin təsisçisi, Direktorlar və Qəyyumlar Şurasının sədri professor Hamlet İsaxanlı "Potensial məktəb direktorlarına məktəbin idarə edilməsi üzrə təlim kursu"nda "Qonaq müəhazirəçilər seminarları"nın qonağı oldu. H.İsaxanlı "Təhsildə idarəetmə: nəzəriyyə və təcrübə" mövzusunda seminar keçirdi.

Xəzər Universitetinin quruluşu və idarə edilməsi təcrübəsindən başlanan seminar potensial və mövcud məktəb direktorları üçün həm uğurlu idarəetmə, həm də uğurlu liderlik təcrübəsini özündə əks etdirdi. Seminarda "öyrənmənin və öyrətmənin yaşı olmadığı", "daima dəyişikliyə açıq və hazır olma"nın əhəmiyyəti vurğulanaraq, təcrübədən irəli gələn "öyrənilmiş bilik" konsepti ətrafında müzakirələr aparıldı.

Müzakirələrin sonunda professor Hamlet İsaxanlı iştirakçıların suallarını cavablandırdı.

Qeyd edək ki, "Potensial məktəb direktorlarına məktəbin idarə edilməsi üzrə təlim kursu" artıq üç ildir Xəzər Universitetində davam edir.

PROFESSOR HAMLET İSAKHANLI IN THE "SEMİNARS OF GUEST LECTURERS"

On April 3, the founder of Khazar University and the chair of the Board of Directors and Trustees, Prof. Hamlet Isakhanli visited the "Seminars of Guest Lecturers" within the project of "Training for potential school directors on school's management". Prof. H.Isakhanli delivered a seminar on the topic "Management at School: theory and practice".

The seminar starting with Khazar University's structure and management reflected successful management and leadership experience for both potential and existing school directors. The importance of "There is no age limit for learning and teaching", "Always being ready and open for changes" was emphasized and discussions were held on the concept of "acquired knowledge" through experience.

At the end of the session Prof. H. Isakhanli answered the participants' questions.

We also notice that "The Training Course of Managing the School for Potential School Directors" is continuously held by Khazar University for three years.

KOLUMBİYANIN AZƏRBAYCANDAKI SƏFİRİ XƏZƏR UNİVERSİTETİNDƏ

Aprelin 5-də Kolumbiyanın Azərbaycandakı səfiri Marta Galindo Pena Xəzər Universitetində qonaq oldu və rektor Dr. Hassan Niknafs ilə görüşdü. Görüşdə universitetin Beynəlxalq əlaqələr şöbəsinin müdiri Turan Cəfərova və koordinator Günay Fərzəliyeva iştirak edirdilər. Görüş Beynəlxalq Əlaqələr Ofisi tərəfindən təşkil olunmuşdu.

Xəzər Universitetinin rektoru Dr. Hassan Niknafs Kolumbiya səfirliliyi və Kolumbiyadakı universitetlərlə yaxın əməkdaşlıq qurmaqla bağlı dərin marağını bildirdi. O, həmçinin kolumbiyalı tələbələr Xəzər Universitetinin beynəlxalq tələbələr üçün təklif olunan proqramlarında görməkdən məmnunluq duyacağını bildirdi.

Beynəlxalq əlaqələr şöbəsinin müdiri Turan Cəfərova 2017-2018-ci tədris ili üçün açıq olan beynəlxalq qəbul haqqında məlumat verdi və Xəzər Universitetinin promo materiallarını səfərə təqdim etdi.

Səfir görkəmli Kolumbiya yazıçısı və Nobel mükafatçısı Qabriel Qarsiya Markesin kitabını rektora hədiyyə etdi.

Qeyd olundu ki, beynəlxalq qəbul və Xəzər Universiteti Beynəlxalq Təqaüd Proqramı bütün xarici vətəndaşlar üçün açıqdır. Potensial tələbələr (bakalavr, magistr və doktorantura tələbələri) universitetin dörd fakültəsinə müraciət edə bilərlər.

MEETING WITH AMBASSADOR OF COLOMBIA AT KHAZAR UNIVERSITY

On April 5, Ambassador of Colombia Mrs. Marta Galindo Pena visited Khazar University and met with the Rector, Dr. Hassan Niknafs, Director of the International Affairs Office Turan Jafarova, and Coordinator Gunay Farzaliyeva. The meeting was organized by the International Affairs Office and took place in the Neftchilar campus of the University.

Rector of Khazar University, Dr. Hassan Niknafs expressed a strong interest in close collaboration with the Embassy of Colombia and universities in Colombia. He also stressed that Khazar University was very interested in accepting students from Colombia to programs offered by Khazar University to international degree-seeking students.

Ms. Turan Jafarova, Director of the International Affairs Office, provided information about the admission for the 2017-2018 academic year and presented promotional materials of Khazar University to the Ambassador.

The ambassador presented a book by the prominent Colombian novelist and Nobel Prize winner Gabriel Garcia Marquez to the rector.

Admission and the Khazar University International Scholarship Program are now open to nationals of all countries for potential students, both graduate (Master and PhD) and undergraduate (Bachelor), at all four schools of the university.

AVRASIYA BİLİK MƏRKƏZİ "TƏLİMÇİLƏR ÜÇÜN TƏLİM" KEÇİRDİ

Aprəlin 3-dən 5-dək Avrasiya Bilik Mərkəzi Xəzər Universitetində "Təlimçilər üçün təlim" keçirdi. Təlimdə Qazaxıstan, Qırğızıstan, Tacikistan, Ukrayna və Azərbaycandan ümumilikdə 15 nəfər iştirak edirdi.

İştirakçılar xüsusi təlimçilərin köməyi ilə təlim keçirməyin metod və yolları, habelə uğurlu təlim taktikasının özəllikləri ilə tanış oldular.

Təlimdə xüsusi bacarıqları aprobeasiya etmək üçün hasilat sənayesi mövzuları tətbiq edildi.

Təlimin sonunda iştirakçılar fərdi təqdimat edərək, qazandıqları bacarıqları nümayiş etdirdilər. İsveçrə Əməkdaşlıq Təşkilatının Cənubi Qafqaz üzrə direktor müavini Simone Haberli və Avrasiya Bilik Mərkəzinin direktoru İncilab Əhmədov iştirakçılara təlimi uğurla başa çatdırdıqlarına görə sertifikat təqdim etdilər.

EURASIA HUB HELD A "TRAINING FOR TRAINERS"

Eurasia Hub has held a 'Training of Trainers' on 3-5 April, at Khazar University in Baku, Azerbaijan. The training provided 15 participants from Azerbaijan, Kazakhstan, Kyrgyzstan, Tajikistan and Ukraine with knowledge, tools and skills on training processes and methods.

Thus, a selected team of successful Hub alumni from previous trainings had an opportunity to improve skills in delivering hands-on trainings on extractive industries. Several participants mentioned that they would have to conduct trainings on the related subjects in near future and given that attending the training was highly useful. At the end of the training Simone Haberli, Deputy Regional Director of Swiss Cooperation Office in the South Caucasus and İncilab Ahmadov, Director of Eurasia Hub awarded the participants with certificates.

SILVIA ZIMMERMAN DEL CASTILLO İLƏ GÖRÜŞ

Aprelin 6-da Azərbaycan Yazışılar Birliyində argentinalı yazıçı və *La Nación*-nin daimi əməkdaşı Silvia Zimmerman del Castillo ilə görüş keçirildi. Görüşdə Latın Amerikasını ölkələrinin Azərbaycandakı səfirləri və Xəzər Universitetinin təsisçisi, Direktorlar və Qəyyumlar Şurasının sədri, yazıçı, professor Hamlet İsaخانlı da iştirak edirdilər.

Silvia Zimmerman del Castillo argentinalı yazıçı Xorxe Luis Borxesin (*Jorge Luis Borges*) ədəbi karyerası haqqında nitq söylədi.

Professor İsaخانlı Borxesin əsərlərinin bəzi aspektləri - onun yazılarında sufi mövzusu, Averroes (İbn Rüşd) haqqında qısa hekayəsi və heykəlinin psixoloji və fəlsəfi cəhətləri haqqında danışdı.

MEETING WITH SILVIA ZIMMERMAN DEL CASTILLO

On April 6, a meeting with Silvia Zimmerman del Castillo, Argentine writer and permanent collaborator at *La Nación*, was held at the office of the Union of Azerbaijani Writers. The meeting was attended by the ambassadors of Latin American countries to Azerbaijan, Azerbaijani writers and people of art. Professor Hamlet Isakhanli, the founder of Khazar University and Chairman of its Board of Directors and Trustees, was also present at the meeting.

Silvia Zimmerman del Castillo gave a talk about Argentine author Jorge Luis Borges's literary career. Prof. Isakhanli spoke about some aspects of Borges' oeuvre – Sufi theme in his writings, his short story about Averroes (Ibn Rushd), and the psychological and philosophical dimensions of the story.

PROFESSOR HAMLET İSAKHANLI ARGENTİNALI YAZIÇI İLƏ GÖRÜŞDÜ PROFESSOR HAMLET İSAKHANLI MET WITH ARGENTINIAN WRITER

Aprelin 10-da Xəzər Universitetinin təsisçisi, Direktorlar və Qəyyumlar Şurasının sədri professor Hamlet İsaخانlı argentinalı yazıçı Xorxe Luis Borxesin (*Jorge Luis Borges*) tələbəsi, həmçinin, Roma klubunun Argentina filialının Direktorlar Şurasının və İdarə Heyətinin üzvü Silvia Zimmerman ilə görüşdü. Görüşdə Argentina və Azərbaycan arasında mədəniyyət əlaqələrinin inkişafı və Xəzər Universitetinin bu işdə rolu müzakirə olundu.

Görüşdə, həmçinin, Argentina səfirliyinin əməkdaşı, konsul Eduardo Cavallero və Xəzər Universitetinin Beynəlxalq Əlaqələr Ofisinin direktoru Turan Cəfərova da iştirak etdilər. Azərbaycan və Argentinanın ali təhsil müəssisələri arasında əməkdaşlıq müzakirə olunan mövzulardan biri idi.

On April 10, Founder of Khazar University and the Chairman of its Board of Directors and Trustees Prof. Hamlet Isakhanli met with Ms. Silvia Zimmerman, an Argentinian writer, student of the famous Argentinian writer Jorge Luis Borges. Ms. Zimmerman is also a board member of the Argentinian Chapter of the club of Rome. During the meeting, development of cultural ties between Argentina and Azerbaijan and the role of Khazar University in it were discussed.

Consul Mr. Eduardo Cavallero and Ms. Turan Jafarova, Director of the International Affairs Office of Khazar University also participated in the meeting and talked about partnership between universities in Argentina and Azerbaijan.

XƏZƏR UNİVERSİTETİNİN NÜMAYƏNDƏSİ 20-Cİ AVRASIYA SAMMİTİNDƏ

Aprəlin 4-dən 6-dək İstanbulda dünyanın 44 ölkəsindən altı yüz nəfərə yaxın nümayəndənin, o cümlədən beynəlxalq təşkilatların təmsilçilərinin, bir sıra ölkələrin prezidentləri və sabiq prezidentlərinin iştirakı ilə 20-ci Avrasiya İqtisadi Sammiti keçirilmişdir. Zirvə toplantısında Xəzər Universitetini İctimai Əlaqələr və Media üzrə direktor Ələvsət Əmirbəyli təmsil etmiş və o, sammitin katibliyinə seçilmişdir.

Sammiti Mərmərə Qrupu Strateji və Sosial Araşdırmalar Mərkəzinin (Türkiyə) prezidenti Prof.Dr. Akkan Suver açmış, Qara dəniz İqtisadi əlaqələr Parlamentlərarası Assambleyasının (KEIPA) Baş katibi Asəf Hacıyev, İstanbul valisi Vasip Şahin və digərləri açılış nitqləri ilə çıxış etmiş, toplantının fəxri qonaqları - BMT-nin nümayəndəsi Nasir Abdulaziz Al-Nasser, Albaniya Prezidenti Bujar Nishani, Bosniya və Herseqovina Prezidenti Mladen İvaniç, ŞKTC-nin Prezidenti Mustafa Akıncı, Makedoniya Prezidenti Gjorge İvanov, Türkiyə Respublikası Baş nazirinin müavini Mehmet Şimşək

toplantı iştirakçılarını salamlamış və 20-ci Avrasiya İqtisadi Zirvəsinin işinə uğurlar arzulamışlar. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin təbrik məktubunu Diasporla İş üzrə Komitənin sədri Nazim İbrahimov oxumuşdur.

Toplantının rəsmi açılışından sonra dinləmələrə başlanılmış, geniş müzakirələr aparılmışdır. Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin sədr müavini Valeh Ələsgərov, Azərbaycan Respublikasının energetika naziri Natiq Əliyev, Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Mübariz Qurbanlı, Qafqaz Müsəlmanları İdarəsi sədrinin birinci müavini Salman Nuriyev çıxış etmişlər.

Sammitdə dünyada yaranmış iqtisadi problemlər, müharibələr və qaçqınlarla bağlı dərindən narahatlıq bildirilmiş, Birləşmiş Millətlər Təşkilatına və beynəlxalq qurumlara müraciətlər qəbul olunmuşdur.

İştirakçılar üçün verilmiş ziyafətin konsert hissəsində Azərbaycan Respublikasının Xalq artisti Samir Cəfərov çıxış etmişdir.

KHAZAR UNIVERSITY REPRESENTATIVE AT XX EURASIA SUMMIT

From April 4 to 6, in Istanbul XX Eurasia Economy Summit was held with the participation of nearly 600 representatives from 44 countries, international organization members, presidents and ex-presidents of some countries. In the summit Khazar University Public Relation and Media director Aloysat Amirbeyli represented our university and was chosen the secretary of the summit.

Opening speech was delivered by the president of Marmara Group Strategic and Social Research Center (Turkey), Dr. Akkan Suver. General Secretary of Interparliamentary Assembly Black Sea Economic Relations, Asef Hajiyev, Mayor of Istanbul, Vasip Shahin represented their opening speech followingly. Honored guests; UN representative, Naser Abdulaziz Al-Nasser, the president of Albania, Bujar Nishani, the president of Bosnia and Herzegovina, Mladen Iyanich, the president of TRNC (Turkish Republic of Northern Cyprus), Mustafa Akinci, the president of Macedonia, Gjorge Ivanov, Turkish Republic

Deputy Prime Minister, Mehmet Shimshek greeted the participants and wished success for XX Eurasia Economy Summit. The chair of the Committee of Work with Diaspora, Nazim Ibrahimov read Azerbaijani President Ilham Aliyev's letter of congratulation.

After the official opening ceremony sessions started and discussions were held. Deputy Chairman of Milli Majlis of Azerbaijan Republic, Valeh Alasgarov, Energy Minister, Natiq Aliyev, Chairman of the State Committee for Work with Religious Organizations, Mubariz Gurbanli, Deputy head of the Caucasus Clerical Office, Salman Nuriyev delivered their speeches. In the summit, concerns were expressed related to world's economic problems, war and refugees, and also appeals were made to UN and international organizations.

Samir Jafarov, people's artist performed in the concert within the banquet organized for participants

“XƏZƏR”Ə TƏŞƏKKÜR MƏKTUBU

Marmara Grubu Vakfı İstanbul

MARMARA GRUBU STRATEJİK VE SOSYAL ARAŞTIRMALAR VAKFI

Sayın Aloysat AMİRBEYLİ
Hazar Üniversitesi Genel Sekreteri
Bakü-Azərbaycan

Saygıdeğer Amirbeyli, Değerli Hocam,

Yüksek katılımınızla gerçekleştirdiğimiz 20. Avrasya Ekonomi Zirvesi'ni başarıyla nihayete erdirmenin sevinci içerisindeyiz.

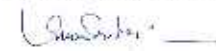
Katılımınız için size minnettarız.

Takdir buyurursunuz ki; mütevazı bir sivil toplum kuruluşu için, aralıksız on dokuz yıldır bir etkinliğe ev sahipliği yapmak ve bunu artan nitelikli bir katılımı sürdürülebilir kılmak, ancak bizim gayretlerimiz kadar sizin de gösterdiğiniz ilgi

ve birliktelik duygusuyla gerçekleştirilebilmektedir.

Bir defa daha şahsım ve Marmara Grubu Vakfı'nı oluşturan arkadaşlarım adına teşekkürlerimizi sunarken, gelecek yıl 21. Avrasya Ekonomi Zirvesi'nde birlikte olabilmek ümidiyle şükranlarımızı sunuyoruz.

En içten saygılarımızla,

Dr. Akkan SUVER
Genel Başkan

8 Nisan 2017

ABDULLAH GÜL UNİVERSİTETİNİN REKTORU XƏZƏR UNİVERSİTETİNDƏ

Aprelin 11-də Türkiyə Cümhuriyyəti Abdullah Gül Universitetinin rektoru Pr.Dr. İhsan Sabuncuoğlu Xəzər Universitetinin təsisçisi, Direktorlar və Qəyyumlar Şurasının sədri professor Hamlet İsa-xanlı ilə görüşdü. Bu iki universitet arasında gələ-cəkdə iş birliyinin qurulması qərara alındı. Görüşdə Xəzər Universitetinin rektoru Dr. Hassan Niknafs və İctimai əlaqələr və media üzrə direktor Ələvsət Əmirbəyli də iştirak edirdilər.

ABDULLAH GUL UNIVERSITY RECTOR AT KHAZAR UNIVERSITY

On April 11, Prof. Dr. Ihsan Sabuncuoğlu, the rector of Abdullah Gul University, Turkey met Khazar University's founder and the Chair of the Board of Directors and Trustees, Prof. Hamlet Isakhanli. The decision was made on establishing future cooperation between these two universities. Khazar University's rector Dr. Hassan Niknafs and the director of Public Relations and Media, Alevsat Amirbeyli also took part in the meeting.

Qeyd edək ki, "Hürriyyət" qəzeti 12 aprel 2017-ci il tarixli nömrəsində Pr.Dr. İhsan Sabuncuoğlunun Azərbaycana işgüzar səfəri haqqında geniş xəbər dərc etmiş, Türkməneli İş birliyi Vəqfinin Avrasiya Araşdır-maları Mərkəzi həmin xəbəri öz saytında yerləşdirmişdir. Onu oxucularımıza təqdim edirik.

AGÜ'DEN AZERBAIJAN'DA ANLAŞMA

Serda Özçelikk

AGÜ Azərbaycan Dışişleri Bakanlığı bünyesin-de kurulan bir universiteyle anlaşma imzaladı. Buna gö-re, hər iki universite bilişim texnologiyası, yönetim bilim-leri, öğrenci və akademisyen deęişimi, ortak programlar gibi birçok alanda işbirlięi yapacak ve ortak projeler üretecek.

Abdullah Gül Üniversitesi (AGÜ), Azərbaycan Dışişleri Bakanlığı bünyesinde kurulan uluslararası iliş-kiler universitesi olan ADA Üniversitesi ile kapsamlı bir anlaşma imzaladı. Bakü Devlet Üniversitesi ve Hazar Üniversitesi ile de işbirlięi için görüşmeler sürüyor. Ab-dullah Gül Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. İhsan Sabun-cuoğlu, 11. Cumhurbaşkanı Abdullah Gül ile gittięi Azerbaycan'da, Ada Üniversitesi (Azerbaycan Diplo-matik Akademisi), Bakü Devlet Üniversitesi ve Hazar Üniversitesi'nde temaslarda bulundu. Bu sırada, temel amacı Azerbaycan dış işlerinde diplomatik kariyer için uzmanlar hazırlamak olan ADA Üniversitesi ile AGÜ arasında kapsamlı bir işbirlięi anlaşması imzalandı. Rek-tör Prof. Dr. İhsan Sabuncuoğlu ile ADA Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Hafız Paşayev arasındaki protokole göre, her iki universite bilişim texnologiyası, yönetim bi-

limleri, öğrenci ve akademisyen deęişimi, ortak prog-ramlar gibi birçok alanda işbirlięi yapacak ve ortak pro-jeler üretecek.

Prof. Dr. Sabuncuoğlu, Bakü Devlet Üniversitesi ve Hazar Üniversitesi'ni de ziyaret etti. Bakü Devlet Üni-versitesinde Rektör Yardımcısı Prof. Dr. İrada Nuraddin Aliyeva, Hazar Üniversitesi'nde de Başkan Prof. Dr. Hamlet İsaخانli ile bir araya gelen Sabuncuoğlu, işbir-lięi görüşmelerinde bulundu. Görüşmelerin ardından Ba-kü Devlet ve Hazar üniversiteleriyle de anlaşma yapıl-ması bekleniyor.

http://avim.org.tr/tr/Bulten/AGU-DEN-AZERBAIJAN-DA-ANLASMA?slid=SIE0EPG0thKQGsWqny1U5xJreY&utm_campaign=Avim+G%C3%83%C2%BCnl%C3%83%C2%BCk+B%C3%83%C2%BClten+-+DAILY+BULLETIN+-+2142&utm_content=SIE0EPG0thKQGsWqny1U5xJreY&utm_medium=email&utm_source=sendloop.com&utm_term=Avim+G%C3%83%C2%BCnl%C3%83%C2%BCk+B%C3%83%C2%BClten+-

Hürriyyət

KUALA LUMPUR UNIVERSİTETİNİN NÜMAYƏNDƏLƏRİ "XƏZƏR"DƏ

Aprəlin 11-də Kuala Lumpur Universitetinin nümayəndələri Xəzər Universitetində oldular. Görüş Xəzər Universitetin "Neftçilər" kampusunda keçirildi.

Kuala Lumpur Universitetinin nümayəndələri Akademik işlər və texnologiya üzrə vitse-prezident professor Dato Dr. Azanam Şah Haşim və fakültə dekanı, kampus rəhbəri Dr. Sairul İzvan Bin Safie idilər. Kuala Lumpur Universiteti Malayziyanın aparıcı özəl texniki universitetlərindən biridir.

Xəzər Universitetini isə universitetin təsisçisi, Direktorlar və Qəyyumlar Şurasının sədri professor Hamlet İsaخانlı, rektor Dr. Hassan Niknafs və Beynəlxalq Əlaqələr Ofisinin direktoru Turan Cəfərova təmsil edirdilər.

Görüş zamanı qarşılıqlı fəaliyyət, xüsusilə də mühəndislik sahəsində əməkdaşlıq məsələləri müzakirə olundu. Görüşdə universitetlər arasında Anlaşma Memorandumunun imzalanması qərara alındı.

REPRESENTATIVES OF UNIVERSITY OF KUALA LUMPUR AT KHAZAR UNIVERSITY

On April 11, representatives of the University of Kuala Lumpur visited Khazar University. The meeting took place at the Nefethiler campus.

Representatives of the University of Kuala Lumpur included Prof. Dato Dr. Azanam Shah Hashim, Deputy President (Academic and Technology) and Associate Professor Dr. Sairul Izwan Bin Safie, Dean and Head of Campus. University of Kuala Lumpur is one of the leading private technical universities in Malaysia.

Khazar University was represented by the Founder and Chairman of the Board of Directors and Trustees, Prof. Hamlet Isakhanli, Rector Dr. Hassan Niknafs, and Turan Jafarova, Director of International Affairs Office.

Areas of mutual collaboration, especially in the field of engineering was discussed. It was decided to sign a Memorandum of Understanding between the two universities.

SUMQAYIT MƏKTƏBLİLƏRİNİN MƏDƏNİYYƏT FESTİVALININ QALA KONSERTİ

Aprilin 11-də Sumqayıt Dövlət Dram teatrında Sumqayıt Şəhər İcra Hakimiyyətinin, Sumqayıt Regional Mədəniyyət İdarəsinin, Sumqayıt Şəhər Təhsil İdarəsinin və Xəzər Universiteti Sumqayıt "Dünya" məktəbinin təşkilatçılığı ilə Sumqayıt Məktəblilərinin Mədəniyyət Festivalının qala konserti keçirildi.

Qala konsertdə Xəzər Universitetinin təsisçisi, Direktorlar və Qayyumlar Şurasının sədri professor Hamlet İsaخانlı və Sumqayıt İcra Hakimiyyəti başçısının müavini Teymur Səmədov salona toplaşanları salamlayaraq bildirdilər ki, Sumqayıt Məktəblilərinin Mədəniyyət Festivalı sumqayıtlıların həyatında mühüm hadisədir. Sonra onlar festivalın qaliblərini təbrik etdilər və onlara qiymətli hədiyyələr təqdim etdilər.

"Dünya" məktəbinin təsisçisi Nailəxanım İsa-

yeva, Xəzər Universitetinin İctimai Əlaqələr və media üzrə direktoru Ələvsət Əmirbəyli, Sumqayıt Regional Mədəniyyət İdarəsinin rəisi Mehman Şükürov, Sumqayıt Təhsil Şöbəsinin müdiri Nizami Namazov, "Dünya" məktəbinin müdiri Mərufə Mədətli və Sumqayıt "Dünya" məktəbinin müdiri Münəvvər Bayramova II və III yerləri tutanlara sertifikat və hədiyyələr verdilər.

Gecənin bədii hissəsində qaliblər maraqlı programla çıxış etdilər.

Sonda şəhər rəhbərliyi tərəfindən Məktəblilərin Mədəniyyət Festivalını hər il keçirtmək qərarı alındı.

(Jurnalın üz qabığındakı fotosəkil mətnə aiddir).

GALA CONCERT FOR CULTURAL FESTIVAL OF DUNYA SCHOOL'S SUMGAYIT BRANCH

On April 11, Gala concert for the Cultural Festival of Sumgayit school children was held in Sumgayit State Drama Theater with the coordination of Executive Power of Sumgayit City, Sumgayit Regional Department of Culture, Sumgayit City Department of Education and Khazar University's affiliate Dunya School's Sumgayit branch.

Professor Hamlet Isaxanlı, the founder of Khazar University and Chairman of its Board of Directors and Trustees, and Teymur Samedov, Deputy Head of Sumgayit City Executive Power, welcomed the participants of the concert and emphasized that Cultural Festival of Sumgayit school children is an important event in the life of the people of Sumgayit. Then they congratulated the 1st place winners of the festival and awarded them with valuable prizes.

Nailakhanım İsayeva, founder of Dunya School; Alovət Amırbeyli, Director for Public Relations and Media; Mehman Şukurov, Head of Sumgayit Regional Department of Culture; Nizami Nəməzov, Head of Sumgayit City Department of Education; Mərufə Mədətli, Dunya School Director, and Mənuvər Bəyramlı, Dunya School's Sumgayit branch director awarded the 2nd and 3rd place winners with certificates and prizes.

At the end of the event the winners introduced interesting performances.

Executive Power of Sumgayit City decided to hold Culture Festival every year.

328 NÖMRƏLİ MƏKTƏBİN YUXARI SINIF ŞAĞİRDƏLƏRİ XƏZƏR UNİVERSİTETİNDƏ

Aprəlin 12-də Xəzər Universiteti Azərbaycan dili və ədəbiyyat departamentinin təşəbbüsü ilə Bakının Nizami rayonundakı 328 nömrəli məktəbinin yuxarı sinif şagirdlərinin universitetlə tanış olması məqsədilə "Açıq qapı günləri" çərçivəsində tədbir keçirildi.

Məktəblilər departamentlər, dars otaqları, laboratoriyalar və kitabxana ilə tanış olduqdan sonra Mərmər zalda universitetin təqdimatı ilə bağlı videoçarxa baxdılar.

Sonra Xəzər Universitetinin təsisçisi, Direktorlar və Qəyyumlar Şurasının sədri professor Hamlet İsaخانlı universitet, ixtisaslar, təhsil şərtləri və s. barədə şagirdlərə məlumat verdi, onların suallarını cavablandırdı.

Tədbirin sonunda məktəbin direktoru Asif Nəbiyev universitetin rəhbərliyinə və tədbirin təşkilatçılarına göstərdikləri diqqət və qonaqpərvərliyə görə təşəkkürünü bildirərək, Xəzər Universiteti ilə məktəb arasında əlaqələrin daha da sıxlaşdırılması və genişləndirilməsi ilə bağlı arzularını bildirdi.

HIGH CLASS STUDENTS OF SCHOOL 328 IN NIZAMI DISTRICT VISIT KHAZAR UNIVERSITY

On April 12, the high class students of school 328 in Nizami District of Baku visited our university in the framework of 'open doors' events initiated by the Azerbaijanian Language and Literature department.

The schoolchildren, after having attended classrooms, laboratories, and library, watched the video presentation of our university in the Marble hall.

Then professor hamlet Isakhanli, the founder of Khazar University and Chairman of its Board of Directors and Trustees, informed the students about the university, specialists, conditions of education and so on., and answered their questions. At the end of the event,

Asif Nabiyev, the school director expressed his gratitude to the university authority, Hamlet Isakhanli, and the organisers of the event for rendered hospitality and wished the relations between Khazar University and the school be consolidated and expanded.

XƏZƏR UNIVERSİTETİNİN 2 QRANTI ƏDLİYYƏ NAZİRLİYİNDƏ QEYDİYYATA ALINMADI...

Xəzər Universiteti geniş beynəlxalq əlaqələri və uğurlu layihələri ilə tək Azərbaycanda deyil, geniş regionda tanınmışdır. Universitetin bütün fəaliyyəti boyu, xüsusən də son 10 ildə beynəlxalq əlaqələr sahəsində əldə etdiyi uğurların bir istiqaməti də onun qazandığı beynəlxalq qrantlardır. Xəzər Universiteti, həm tərəfdaş universitet olaraq, həm də koordinator olaraq bir sıra nüfuzlu qrantlar qazanmış, tək öz inkişafı üçün deyil, Azərbaycanın digər universitetlərinin də inkişafına töhfə vermişdir. Xüsusən də, son bir neçə ildə, müttəmadi olaraq, Avropa Komissiyasının qrantlarını ala bilmiş, onları təhsil sistemimizdə gedən islahatlara, müəllimlərin təkmilləşdirilməsinə, tələbə mübadilə proqramlarının həyata keçirilməsinə sərf etməyə çalışmışdır.

Bütün bunlara baxmayaraq, son bir neçə ildə Azərbaycan təhsilinin inkişafı baxımından böyük əhəmiyyət kəsb edən iki böyük layihənin Ədliyyə Nazirliyi tərəfindən qeydiyyatdan alınmaması nəticəsində ölkəmizə daxil olan xeyli vəsait Avropaya geri çağırılaraq, digər ölkələrin universitetlərinə verilmişdir (?). Qeyd edək ki, 2015-2017-ci illərdə Azərbaycandan Avropa Komissiyası layihələrinin koordinatoru olan tək ali məktəb Xəzər Universiteti olmuşdur.

Belə ki, 2015-ci ildə Avropa Komissiyasının Təhsil, Audiovizual və Mədəniyyət üzrə İcraçı Agentliyinin elan etdiyi "ERASMUS+" proqramı üzrə qazandığımız "Universitetlərdə Tələbə Ombudsmanı Ofisini Yaratılması" layihəsi (ümumi dəyəri 579 min avrodur), Ədliyyə Nazirliyində qeydiyyatdan alınmadığı üçün, Azərbaycandan alınaraq Gürcüstan Respublikasının Akaki Tsereteli Universitetinə verildi.

2016-cı ildə eyni proqram çərçivəsində qazanılmış "Azərbaycan Universitetlərində Təlim və Tədris Proseslərinin Təkmilləşdirilməsi" layihəsi də (ümumi dəyəri 909 min avrodur) Ədliyyə Nazirliyində qeydiyyatdan alınmadığı üçün, aprel ayında yenə Azərbaycandan alınaraq, başqa bir Avropa universitetinə - İspaniyanın Universitat Politècnica de València universitetinə verildi.

Böyük təəssüf hissi ilə qeyd edirik ki, yuxarıda adı çəkilən hər iki qrantın qeydiyyatdan alınması ilə bağlı bütün lazımi sənədlər vaxtılı-vaxtında Ədliyyə Nazirliyinə təqdim edilməsinə baxmayaraq, nazirlik bu məsələyə laqeyd və qarəzli yanaşmış, qrantın koordinatoru olan Xəzər Universiteti qeydiyyatdan alınmamış, Xəzər Universitetinin qrantı cəlb etdiyi digər Azərbaycan universitetləri isə qeydiyyatdan alınmışdır (qərübə deyilmi?). Nəticədə Azərbaycan təhsili üçün cəlb etdiyimiz 1 milyon 488 min avro dəyəri olan vəsait digər Avropa ölkələrinə verilmiş, üstəlik, "sizdə ölkəyə təhsil üçün vəsait gəlməsini istəmirik" fikri formalaşır və gələcəkdə ölkəmizə yeni maliyyə vəsaitlərinin cəlbə çətinləşir...

TWO GRANTS OF KHAZAR UNIVERSITY WERE NOT REGISTERED AT THE MINISTRY OF JUSTICE

Khazar University is well known for its extensive international linkages in Azerbaijan as well as in the wider region. One of the contributors to well-established international relations is the number of grants Khazar University received for the last 10 years. Khazar University received numerous grants with high impact on its development as well as that of other Azerbaijani universities. Specifically, grants constantly received for the last several years were spent on teacher development, student exchange programs, and in general, on the reforms of the education system.

For the past two years two important projects for the Azerbaijani education system were transferred to other European universities due to the reason that they were not registered at the Ministry of Justice. It is worth to mention that Khazar University was the only grant coordinating university supported by the European Commission for 2015-2017.

In 2015, the grant for the project entitled "Advocacy Establishment for Students through Ombudsman Position" with a budget of 579 000 Euros gained from the ERASMUS + programme of the European Commission was transferred to Akaki Tsereteli University of Georgia.

In 2016, the grant for the "Promoting Excellence in Teaching and Learning at Azerbaijani Universities" project with a budget of 909 000 Euros was transferred to Universitat Politècnica de Valencia of Spain.

We regret to inform that both projects were not registered by the Ministry of Justice even though proper documents were timely submitted. The discriminatory attitude of the Ministry of Justice becomes obvious when all other partners involved by Khazar University are registered (isn't it strange?). Thus, 1 488 000 Euros attracted for the development of education in Azerbaijan was transferred to European universities, and consequently opinion that "there is no will to gain money for improvement of your education in Azerbaijan" is formulated and attracting new funds is becoming very complicated.

PROFESSOR HAMLET İSAXANLI TƏLTİF EDİLDİ

Aprəlin 14-də TÜRKSOY – Beynəlxalq Türk Mədəniyyət Təşkilatının Baş katibi professor Düsən Kaseinov Azərbaycan Atatürk Mərkəzində Xəzər Universitetinin təsisçisi, Direktorlar və Qəyyunlar Şurasının sədri professor Hamlet İsaخانlı ilə görüşdü.

Düsən Kaseinov professor Hamlet İsaخانlıya “Azərbaycan, Kazakistan, Kırğızistan, Özbəkistan Cümhuriyyətlərinin və Türkmənistan'ın bağımsızlıqlarının 25 Yılı anısına” medalını təqdim etdi.

PROFESSOR HAMLET İSAKHANLI WAS AWARDED

On April 14, Professor Dusen Kaseinov, the chairman of TURKSOY– The International Organization of Turkic Culture met with Professor Hamlet Isaxanli, the founder of Khazar University and Chairman of its Board of Directors and Trustees.

Hamlet Isaxanli was awarded a medal- “In commemoration of the 25th Anniversary of the Independence of Azerbaijan, Kazakhstan, Kyrgyzstan, Uzbekistan and Turkmenistan “by Dusen Kuseinov.

PROFESSOR HAMLET İSAXANLI BEYNƏLXALQ KONFRANSDA ÇIXIŞ ETDİ

Aprəlin 17-də Bakı Slavyan Universitetində “Postsovet Azərbaycanında milli-mədəni kimlik” mövzusunda beynəlxalq konfrans keçirildi.

Konfransın açılış və plenar sessiyalarında Xəzər Universitetinin təsisçisi, Direktorlar və Qəyyunlar Şurasının sədri professor Hamlet İsaخانlı iştirak etdi.

Fasilədən sonrakı paneli idarə edən professor Hamlet İsaخانlı “Azərbaycan milli kimliyinin tarixi mərhələləri” adlı məruzə ilə çıxış etdi.

PROFESSOR HAMLET İSAXANLININ “ELM ÜÇBUCAĞI” VERİLİŞİNİN NÖVBƏTİ BURAXILIŞI

Aprəlin 23-də İctimai TV-də Xəzər Universitetinin təsisçisi, Direktorlar və Qəyyunlar Şurasının sədri professor Hamlet İsaخانlının “Elm üçbucağı” verilişinin növbəti buraxılışı yayımlandı.

Verilişin budəfəki buraxılışı “Elmin inkişafında müxtəlif təşkilatların rolu (tarix boyu və yaxın zamanlarda)” mövzusunə həsr olunmuşdu. Verilişdə Xəzər Universitetinin müəllim və əməkdaşları iştirak edirdilər.

PROFESSOR HAMLET İSAXANLI AT THE INTERNATIONAL CONFERENCE

On April 17, international conference ,entitled “National and Cultural Identity in the Post-Soviet Azerbaijan” was held at Baku Slavic University. Professor Hamlet Isaxanli, the founder of Khazar University and chairman of its Board of Directors and Trustees also took part in opening and plenary sessions of the conference. Professor Hamlet Isaxanli conducted the panel after a break and made a presentation on “Historical Stages of the National Identity of Azerbaijan”.

ROUTINE BROADCAST OF PROFESSOR HAMLET İSAKHANLIS “TRIANGLE OF SCIENCE” PROGRAM

On April 23, the lecture of Professor Hamlet Isaxanli, the founder of Khazar University and Chairman of its Board of Directors and Trustees, was broadcast on his “Triangle of Science” Program on Public TV. The lecture was entitled “The Role of Various Organizations in the Development of Science” (Throughout the history and in the near future). Professional staff and teachers of Khazar University participated in the program.

XALQ ARTİSTİ RAMİZ QULİYEV İLƏ ÜZ - ÜZƏ

Aprəlin 14-də Xəzər Universitetinin "Dünya" konsert salonunda universitetin "Üz-üzə" layihəsi çərçivəsində Azərbaycan ifaçılıq sənətinin görkəmli simalarından biri, tar dünyasının canlı əfsanəsi, Xalq artisti, professor Ramiz Quliyevin 70 illiyinə həsr olunmuş "Səslən, tarım" adlı yaradıcılıq gecəsi keçirildi.

Tədbirin əvvəlində musiqişünas Nərgiz Kərimova sənətkarın həyat və yaradıcılığını işıqlandırdı. Onun geniş və ahətəli, fotoslaydlarla müşayiət olunan çıxışında Ramiz Quliyevin çoxşaxəli fəaliyyəti bir daha göz önündə canlandı. Sonra Xalq artisti Ramiz Quliyev səhnəyə dəvət olundu və konsert proqramı başlandı. Konsertdə Qara Qarayev, Tofiq Quliyev, Qəmbər Hüseynli, Vəlif Adıgözəlov, Sərdar Fərəcov, həmçinin Anton Rubenşteyn, Frans Şubert, Vittorio Monti və Mikis Teodorakisın əsərləri ifa olundu. Xəzər Universitetinin Kamera orkestrinin müşayiəti ilə keçən konserti dinləyicilər böyük maraqla izlədilər.

Konsert proqramı görkəmli tarzən haqqında filmin nümayişi və çıxışlarla müşayiət olundu.

Aşef Zeynalı adına Musiqi Kollecinin direktoru, Əməkdar incəsənət xadimi Nazim Kazımov, Xəzər Universitetinin Musiqi və incəsənət departamentinin müdiri, pianoçu, dosent Zülfüyyə Sadıqova, Bəstəkarlar İttifaqının katibi, Əməkdar incəsənət xadimi Sərdar Fərəcov və Xəzər Universitetinin təsisçisi, Direktorlar və Qəyyunlar Şurasının sədri professor Hamlet İsaخانlı çıxış etdilər.

N. Kazımov Ramiz Quliyevin ifaçılıq sənətini xüsusiyyətləri haqqında danışdı. Z. Sadıqova Ramiz Quliyevlə bağlı xatirələrini dinləyicilərlə bölüşdü. On beş il əvvəl təşkilatçılıq etdiyi Ramiz Quliyevin 55 illiyi ilə bağlı yaradıcılıq gecəsinə xatırladı və həmin tədbirdən görüntülər təqdim etdi. S. Fərəcov çıxışın-

da Azərbaycan musiqi ifaçılığında Ramiz Quliyevi Üzeyir Hacıbəyli ənənəsinin davamçısı kimi səciyyələndirdi. H. İsaخانlı Ramiz Quliyevin geniş diapozona malik ifaçılıq sənətinin xarici ölkələrdə də tanındığını və yüksək dəyərləndirildiyini qeyd etdi.

Çıxış edənlər görkəmli sənətkarı yetmiş illik yubileyi münasibətilə təbrik etdilər, ona yeni yaradıcılıq uğurları arzuladılar, təbrik məktubları və güll dəstələri təqdim etdilər.

Tədbirin sonunda Xalq artisti Ramiz Quliyev çıxış edərək, onun yaradıcılıq gecəsinin təşkilinə görə Xəzər Universitetinin rəhbərliyinə və iştirakçılara təşəkkürünü bildirdi.

KANADAYA

GÜNDƏMLİ İQTİSADI SİYASİ QAZET
ŞƏRQ
www.sherq.az

GETMƏK İSTƏYƏN VARMI? PROFESSOR O GÖZƏL ÖLKƏDƏN DANIŞIR

2017-ci il aprelin 12-də "Şərq" qəzetinin internet sahifəsində Xəzər Universitetinin təsisçisi, Direktorlar və Qəyyumlar Şurasının sədri professor Hamlet İsaخانli ilə müsahibə yayımlanmışdır. Müsahibəni oxucularımıza təqdim edirik.

Dünyanın ən əsrarəngiz və ən təmiz ölkələrindən biri olan Kanada bir çoxumuzun xəyallarında olan, ən çox gedib görmək istədiyimiz ölkələrdən biridir. Bu ölkə yaşamaq üçün ən ideal ölkələrdən biri olmaqla yanaşı, təhsil üçün də ən ideal ölkələrdəndir. Kanada dünyada ekoloji cəhətdən ən təmiz ölkələrdən birincisidir desək, yanılmırıq. Bu ölkə həm də dünyada "insan kapitalının" paytaxtı sayılır. Burada işsizlik problemi demək olar ki, yoxdur. Son illərdə xaricdə yaşamağı və işləməyi, eyni zamanda təhsil almağı üstün tutan azərbaycanlıların seçimlərində də Kanada ön sırada duran ölkələrdəndir. Bəs insanları Kanadaya cəlb edən əsas xüsusiyyətlər və ya bu ölkəni cazibədar edən nədir?

Sherq.az-ın bu sualını Xəzər Universitetinin təsisçisi, professor Hamlet İsaخانli cavablandırıb. O bildirib ki, Kanada hələ Sovet dövründə ən çox getdiyi ölkə olmaqla yanaşı, həm də ən yaxşı tanıdığı ölkələrdən biridir:

"Kanada həmişə emiqrantları cəlb edən ölkə olub. Azərbaycanlılar isə sadəcə son illər bu ölkəyə çox maraq göstərir. "Hara getmək olar?" sualı ətrafında araşdırma aparənların siyahısının ilk pillələrində Kanada durur. Cəlbedici, maraqlı yerlər Şimali Amerikadır, Avropa ölkələridir. Amerika Birləşmiş Ştatlarından fərqli olaraq Kanadaya daha çox maraq olmasının səbəbi yeni gələnlərə qarşı qanunların digər ölkələrə baxdıqda qat-qat yaxşı olmasıdır. Xüsusilə təhsil dalınca gələnlərə işləməyə icazə verilir.

İkinci bir tərəfdən Amerika prezidenti Donald Tramp müsəlman ölkələrindən bir çox insanların gəl-

məsinə qadağa qoydu. Bundan fərqli olaraq Kanada qərar çıxarıb qaydaları bir qədər yumşaltdı ki, Amerika müsəlmanları buraxmırsa, Kanada onları qəbul edəcək. Kanada həm qanunvericiliyə, həm yeni gələnlərə şərait yaradılmasına görə ən gözəl ölkələrdən biridir. Azlıqlara qarşı münasibət yaxşıdır, təzyiç yoxdur. Azərbaycanlılar, xüsusilə İran azərbaycanlıları Kanadada çox məskunlaşıb, yaşayırlar. Məsələn, Torontoda, deyilənsə görə, 40 minə qədər azərbaycanlı yaşayır. Onların özlərinin qəzetləri, televiziya, radioları, nəşriyyatları fəaliyyət göstərir. Sənət adamları var, universitetlərdə xeyli professorlar çalışır".

Kanadaya dəfələrlə səyahət etdiyini deyən H.İsaخانli bu ölkənin çox yüksək inkişaf etmiş olduğunu xatırladı. Onun sözlərinə görə, xarici ölkələr içərisində Kanada və Avstraliyanın bu ölkələrə gələnlərə, o cümlədən, tələbələrə qarşı qanunları çox yaxşıdır:

"Orada insan tək qalmır, müəyyən kömək üçün proqramlar var. İnkişaf etmiş ölkə olduğuna görə burada maaşlar da çox yüksəkdir. Çox yaxşı universitetlər fəaliyyət göstərir. Ona görə də, insanlar üçün bu ölkə cəlbedicidir.

Kanada təhlükəsizlik baxımından da Amerikaya nisbətən daha əlverişlidir. Hətta ən təhlükəsiz ölkələrdən biridir.

Təhsil Kanada dövlətinin əsas diqqətində olan sahələrdəndir. Burada təhsilə dövlət tərəfindən böyük diqqət vardır. Ali təhsil müəssisələri tədris proqramlarının genişliyi və dərinliyi baxımından fərqlənir. Uni-

versitetlər də daxil olmaqla, əyalət və ərazilər üzrə müvafiq dövlət orqanları təhsilin bütün səviyyələrinə cavabdehdir. İngilisdilli ölkələr sırasında Kanada təhsil almaq üçün, yaşamaq üçün ən ideal ölkələrdəndir (Kanadada fransız dili də rəsmi dildir). Burada yaşamaq digər ingilisdilli ölkələrə nisbətən ucuz başa gəlir.

Təhsil sahəsində də həmçinin, təhsil haqları digər ingilisdilli ölkələrlə müqayisədə aşağıdır. Kanadada təxminən 70 universitet fəaliyyət göstərir. Məsələn, Oksford, Kembriç, Harvard kimi dünyaca məşhur universitetlərin siyahısında Toronto universitetinin də adı çəkilir. Eləcə də Kanadanın digər universi-

tetlərində təhsil yüksək səviyyədədir.

Digər ingilisdilli ölkələrlə müqayisədə, açıq immiqrasiya siyasətinin mövcudluğu ali məktəbləri bitirən əcnəbilərin Kanadada qalıb işləməsi üçün geniş üfqiqlər açır.

Kanadada dini toleranlığa gəldikdə isə, professor deyib ki, bu ölkədə dini və ya etnik azlıqlara təzyiq yoxdur. Çünki ölkə özü emiqrantlar ölkəsidir:

"Kanadanın yerli əhalisi çox azdır. Üstəlik, ölkədə iki rəsmi dil var: fransız və ingilis dilləri. Kanada fransızların və ingilislərin qurduğu ölkədir. Buna görə də, toleranlıq kifayət qədər yüksəkdir.

Emiqrantlara vətəndaşlıq, əlbəttə, birdən-birə

İnsan oxumaq istəyirsə, universitet ona kifayət qədər kömək edir. Sadəcə, universitetlər yaxşı universitetlərdir, hər tələbə bilir ki, burada mütləq ciddi oxumaq lazımdır".

verilmir. Başqa ölkələrdə olduğu kimi, Kanadaya da gedib, müəyyən müddət yaşamaq, işləmək, özünü sübut etmək lazımdır. Ondan sonra emiqrantlar vətəndaşlıq əldə edə bilərlər".

Sonda Kanada haqqında maraqlı məlumatları təqdim edirik:

Kanada, Rusiyadan sonra dünyanın ən geniş torpaqlara sahib ikinci ölkəsidir.

Dünyanın ən kiçik həbsxanası Rodney Ontario Kanadada yerləşir. Bu həbsxana 24.3 kvadrat metrdir.

United Nation Human Development Index'ə görə Kanada dünyanın ən yüksək həyat standartlarına sahib ölkəsidir.

Kanada, dünyanın ən təhsilli ölkəsidir. Əhalisinin yarısından çoxu ən azı universitet məzunudur.

Kanadada olan göllərin sayı, dünyanın digər hissəsində olan göllərin ümumi sayından daha

çoxdur.

- Şimal-qərbi Kanadadakı yol işarələri qütb ayısı şəklindədir.

Hər il Milad zamanı 1 milyon məktub Şaxta Babaya çatdırılması üçün Kanadaya göndərilir.

ABŞ və Kanada arasındakı sərhəd dünyanın iki ölkə arasındakı ən uzun quru sərhədidir.

Sovetlər Birliyi və ABŞ-dan sonra kosmosa çıxan üçüncü ölkə Kanadadır. 1962-ci ildə Kanadanın kosmos proqramı dünyanın ən inkişaf etmiş proqramı olaraq tamamlandı.

http://www.sherg.az/site/id-29292/Kanadaya_getmek_isteyen_varmi?_Professor_o_guzel_olkeden_danissir

RUMİNYANIN AZƏRBAYCANDAKI SƏFİRİ SİYASİ ELM VƏ BEYNƏLXALQ MÜNASİBƏTLƏR DEPARTAMENTİNDƏ

Aprəlin 18-də Rumıniyanın Azərbaycandakı Fövqəladə və Səlahiyyətli səfiri Dan İanku Xəzər Universitetinin Siyasi elm və beynəlxalq münasibətlər departamentində qonaq oldu.

Səfir İanku cari ilin mayında təşkil olunması nəzərdə tutulan Rumıniya-Azərbaycan Təhsil Forumu ilə bağlı məlumat verdi.

Siyasi elm və beynəlxalq münasibətlər departamentinin müdiri, Avropaya İntegrasiya üzrə Jan Monne Kürsüsü mükafatı laureatı, fəlsəfə doktoru Muxtar Hacızadə Xəzər Universitetinin dərəcə proqramları haqqında məlumat verdi. O, həmçinin Rumıniya universitetlərinin tələbələrinin Xəzər Universiteti Təqaüd proqramı ilə bağlı məlumatlandırmasını da səfirdən xahiş etdi. Görüş iştirakçıları tərəfindən akademik və tələbə mübadiləsinin əhəmiyyəti xüsusilə vurğulandı. Səfirliyin diplomatik müşaviri Mihaela İanku və departamentin koordinatoru Elmar Mustafayev də görüşdə iştirak edirdilər.

ROMANIAN AMBASSADOR TO AZERBAIJAN VISITS THE DEPARTMENT OF POLITICAL SCIENCE AND INTERNATIONAL RELATIONS

On April 18, H.E. Mr. Dan Iancu Ambassador Extraordinary and Plenipotentiary of Romania to Azerbaijan paid a courtesy visit to the Department of Political Science and International Relations of Khazar University.

The ambassador Iancu gave information about the forthcoming Romanian-Azerbaijani Education Forum to be organized in May. Dr. Mukhtar Hajizada, Jean Monnet Chair and the Head of the Department informed the ambassador about the degree programs offered by the university. He also asked the ambassador to distribute the information about the Khazar University Scholarship program among the Romanian university students. The necessity of academic and student exchanges was mentioned by the meeting participants. The Diplomatic Counselor of the Embassy Mrs. Mihaela Iancu and the Coordinator of the Department Mr. Elmar Mustafayev also took part in the meeting.

MEETING WITH THE AMBASSADOR OF IRAQ

On April 21, Rector of Khazar University Dr. Hassan Niknafs and Director of International Affairs Office Turan Jafarova visited the Embassy of Iraq where they had a meeting with the Ambassador Extraordinary and Plenipotentiary of Iraq to the Azerbaijan Republic Dr. Fadhil Awad Jebur AL-Shuwai. Mr. Al Hashimi Yousuf, president of the Centre for Assistance in Rendering of Treatment and Educational Services, an agency providing educational consultancy and services, also participated in the meeting.

The Ambassador emphasized the role of Khazar University as one of the leading universities in the country and expressed his gratitude for the work it does educating students from Iraq. The Ambassador referred to the decision of the Ministry of Higher Education and Scientific Research of Iraq from August of 2016 about the recognition of several universities in Azerbaijan and stressed that he personally recommended Khazar as one of the best universities in Azerbaijan providing high

quality education. The Ambassador also stressed that recognition of some of other local universities had been revoked due to their low performance and negative practice. Rector of Khazar University, Dr. Hassan Niknafs thanked the Ambassador for the trust and emphasized that Khazar University was committed to preparing high-quality specialists.

Meeting participants also discussed recruitment of Iraqi students and formalizing the cooperation between the Embassy and Khazar University by signing a Memorandum of Understanding (MoU). The Centre for Assistance in Rendering of Treatment and Educational Services will be the implementing partner of the collaboration spelled out in the MoU.

The Ambassador invited the representatives of Khazar University to a ceremony during which a special award recognizing achievements of Khazar University will be presented. The ceremony will take place on April 27, 2017.

AZƏRBAYCAN IV BEYNƏLXALQ PSIXOLOGİYA KONFRANSI

Aprəlin 22-23-də Xəzər Universitetinin "Neftçilər" korpusunda universitetin Psixologiya departamentinin və Psixoloji Xidmət Mərkəzinin təşkilatçılığı ilə ənənəvi Azərbaycan IV Beynəlxalq Psixologiya Konfransı keçirildi. Konfransda respublikanın müxtəlif bölgələrindən olan mütəxəssislərlə yanaşı, sahəyə maraq göstərən şəxslər də iştirak edirdilər. Konfransa olan bu maraq nəzəriyyə ilə praktikanın bir arada olması ilə sıx bağlı idi.

Aprəlin 22-də konfransın rəsmi açılışı oldu və məruzələr dinlənildi. Aprəlin 23-də isə iştirakçılar əvvəlcədən müəyyən olunmuş vorkşoplarda iştirak etdilər.

Humanitar və sosial elmlər fakültəsinin dekan müavini, Xəzər Psixoloji Xidmət Mərkəzinin direktoru Mələk Kərimova konfransı açıq elan edərək, sözü Xəzər Universitetinin təsisçisi, Direktorlar və Qəyyumlar Şurasının sədri professor Hamlet İsa-xanlıya verdi. O, iştirakçıları salamlayaraq, konfransın əhəmiyyətindən danışdı.

Konfrans zamanı yerli və Türkiyədən dəvət olunmuş psixoloqlar və psixiatrlar çıxış edərək, psixologiyanın müxtəlif sahələrini əhatə edən mövzular haqqında məlumat verdilər.

Konfransda İstanbul Bilgi Universitetindən

Dos. Dr. Aytən Zara, Sultan Qaboos Universitetinin (Oman) Məktəbəqədər Uşaqların Təhsili kafedrasının müdiri, UNESCO-nun müşaviri Pr.Dr. Ali Kemal Tekin, Hasan Kalyoncu Universitetinin prorektorunu, Qara Dəniz Texnik Universitetində akademik fəaliyyət göstərən Pr.Dr. Yaşar Özbay və Antalya Fərdi Terapiya Tibb Mərkəzində psixiatriya üzrə ekspert Pr.Dr. Burhanettin Kaya iştirak edirdilər.

Dos. Dr. Aytən Zara konfransa 6 nəfərdən ibarət "World Human Relief" komandası ilə qatılmışdı. Bu komandanın üzvləri Dilan Bozdağ, Seher Tarhan, Esra Zirhlioğlu, Tuğçe Merve Aytac, Narlı Yıldız, Kader Tarhan maraqlı çıxış etdilər.

Konfransda uşaqlarda aqressiv, antisosial, emosional və asılı davranış pozuntularının səbəbləri və aradan qaldırılması yolları, pozitiv ailə inkişafı və dayanıqlılıq, uşaqlara qarşı cinsi təcavüz və istismar, travma və onunla əlaqədar pozuntulara qarşı EMDR metodundan istifadə edilməsi haqqında müzakirələr aparıldı.

Konfransın sonunda hər bir iştirakçıya sertifikat verildi.

Konfrans iştirakçılarına Xəzər Universitetinin Musiqi və incəsənət departamentinin hazırladığı konsert proqramı təqdim olundu.

IV INTERNATIONAL CONFERENCE ON PSYCHOLOGY

On April 22-23, IV International Conference on Psychology was held at “Nefchiler” campus of Khazar University with the coordination of the University’s Psychology Department and Psychological Counseling Center. Participants included specialists from various regions of the country and people who are interested in the related field. The conference was attractive to many participants because of the tightly interwoven practical and theoretical knowledge it offers.

On April 22, the conference's official opening was held and lectures were presented. On April 23, the participants took part in the workshops.

Melek Karimova, Assistant Dean of the School of Humanities and Social Sciences as well as Director of Khazar Psychological Services Center, opened the conference and gave the floor to Professor Hamlet Isakhanli, the founder of Khazar University and Chairman of its Board of Directors and Trustees. Then Prof. Dr.

Ali Kemal Tekin from Oman took the floor. During the conference, lectures were presented by local and Turkish guest psychologists and psychiatrists who spoke about various fields of psychology. Conference participants included Assistant Professor Dr. Ayten Zara, Istanbul Bilgi University; Pr.Dr. Ali Kemal Tekin, Sultan Qaboos University, Head of the Department of Early Childhood Education, UNESCO Consultant; Pr.Dr. Yashar Ozbay, Vice-rector of Hasan Kalyoncu University, academician at Black Sea Technical University and Pr. Dr. Burhanettin Kaya, an expert on psychiatry in Medical Center for Individual Therapy in Antalya. Associated Prof. Dr. Ayten Zara participated in the conference with a 6- people team called “World Human Relief”. The members of this team Dilan Bozdagh, Seher Tarhan, Esra Zirhlioglu, Tugce Merve Aytac, Narli Yildiz, and Kader Tarhan delivered their speeches.

The topics discussed during the conference included causes and ways of preventing aggressive, antisocial, emotional behavioral disorders in children, positive development and stability of family, sexual abuse and exploitation of children, trauma and using EMDR methods in disorders associated with it.

At the end of the conference, all the participants were awarded a certificate.

A concert program by Department of Music and Fine Arts was introduced to the conference participants.

**MARMARA GRUPU
VƏQFINİN
BAŞ DİREKTORU
XƏZƏR UNIVERSİTETİNDƏ**

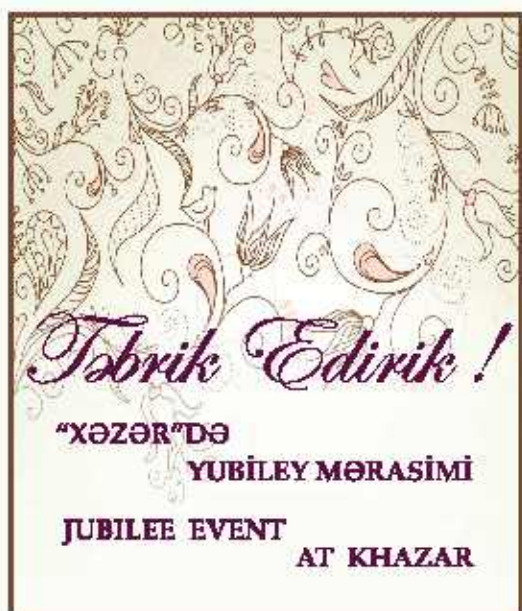
Aprelin 24-də Türkiyə Marmara Grupu Vəqfinin Baş direktoru Prof. Dr. Akkan Suver Xəzər Universitetinin qonağı oldu. Universitetin təsisçisi, Direktorlar və Qəyyunlar Şurasının sədri professor Hamlet İsaخانlı onu səmimi salamlayaraq, universitet haqqında geniş məlumat verdi. A. Suver Xəzər Universitetində olmaqdan məmnunluq duyduğunu bildirdi. H.İsaخانlı qonağa universitetin tarixindən bəhs edən "Xəzərin sorağında" kitabını hədiyyə etdi. Tərəflər Azərbaycan və Türkiyə arasında siyasi və mədəni əlaqələr tarixi və qarşılıqlı maraq kəsb edən digər məsələlər haqqında müzakirə apardılar.

Görüşdə universitetin Direktorlar və Qəyyunlar Şurasının müşaviri, "Dünya" məktəbinin təsisçisi Nailəxanım İsayeva, İctimai əlaqələr və media üzrə direktor Ələvsət Əmirbəyli də iştirak etdilər.

**GENERAL DIRECTOR
OF MARMARA GROUP
FOUNDATION AT
KHAZAR UNIVERSITY**

On April 24, Prof. Dr. Akkan Suver, General Manager of Marmara Group Foundation visited Khazar University. After greeting Hamlet Isakhanli, the founder of Khazar University and Chairman of its Board of Directors and Trustees, gave thorough information about the university to Marmara Group Foundation General Manager. Akkan Suver expressed his satisfaction with his visit to Khazar University. Hamlet Isakhanli presented to the guest the book "In Search of Khazar" which deals with the history of Khazar University. The history of political and cultural relations between Azerbaijan and Turkey, and other issues of mutual interest were covered during the meeting.

Nailakhanim Isayeva, Advisor to the Chairman and Founder of "Dunya" school and Alovzat Amirbayli, Director of Public Relations and Media, also participated in the meeting.

Aprəlin 24-də Xəzər Universiteti Tarix və arxeologiya departamentinin müdiri, tarix elmləri üzrə fəlsəfə doktoru, universitet fəaliyyətə başlayandan burada çalışan Roza Arazovanın 70 illiyi münasibətilə yubiley tədbiri keçirildi.

Xəzər Universitetinin təsisçisi, Direktorlar və Qəyyumlar Şurasının sədri professor Hamlet İsaخانlı çıxış edərək, ötən illər ərzində Roza Arazovanın yüksək səviyyəli tarixçi kadrların hazırlanmasında, departamentin gənc müəllimlərin əsl peşəkar kimi yetişməsində misilsiz xidmətlərindən, tələbələrə böyük diqqətlə yanaşı, həm də ciddi tələbkarlıqla yanaşmasından, səriştəli pedaqoq, səmimi, qayğıkeş bir insan kimi universitet kollektivinin dərin hörmətini qazanmasından danışdı, yubilyarı təbrik edərək, ona uzun ömür və fəaliyyətində uğurlar arzuladı.

Xəzər Universitetinin rektoru Hassan Niknafs, Akademik işlər üzrə prorektor Məhəmməd Nuriyev, İdarəetmə və tələbə işləri üzrə prorektor İsaخان İsaخانlı, "Dünya" məktəbinin təsisçisi Nailəxanım İsayeva, Humanitar və sosial elmlər fakültəsinin dekanı Cabir Xəlilov, baş müəllim Firəngiz Nəsirova, İctimai əlaqələr və media üzrə direktor Ələvsət Əmirbəyli də yubilyara öz təbriklərini və ürək sözlərini çatdırdılar.

Tədbirin sonunda Roza Arazova yubiley tədbirinin təşkilinə görə universitet rəhbərliyinə və iştirakçılara təşəkkürünü bildirdi.

On April 24, 70th jubilee event of Roza Arazova, Head of the Department of History and Archeology at Khazar University, was held. Roza Arazova has been working at Khazar University since the very start of the university.

Prof. Hamlet Isakhanli, the founder of Khazar University and Chairman of its Board of Directors and Trustees, delivered a speech emphasizing Roza Arazova's immense effort on training high-level historians for years, and on growth of young teachers of the department as professionals, her attitude toward the students with all her strictness and great care, her winning the hearts of her colleagues as an experienced pedagogue, sincere and attentive person. The Founder addressed his congratulations to Roza Arazova and wished her long life and success in her career.

Hassan Niknafs, Rector of Khazar University; Mahammad Nuriyev, Vice-rector of Academic Affairs; Isakhan Isakhanli, Vice-rector of Management and Student Affairs; Nailakhanim Isayeva, the Founder of "Dunya" school; Jabir Khalilov, the Dean of Humanities and Social Sciences Faculty; Firangiz Nasirova, Head teacher; Aloysat Amirbeyli, the Director of Public Relations and Media congratulated Roza Arazova and expressed their heartfelt words.

At the end, Roza Arazova expressed her gratitude to the management and participants for organizing the event.

REKTOR HASSAN NIKNAFS RUMİNYANIN AZƏRBAYCANDAKI SƏFİRİ İLƏ GÖRÜŞDÜ

Aprelin 26-da Xəzər Universitetinin rektoru Dr. Hassan Niknafs Rumıniyanın Azərbaycandakı Fəvqəladə və Səlahiyyətli səfiri cənab Dan İanku və Rumıniyanın Qadınlar və Kişilər Arasında Bərabər İmkanlar üzrə Milli Agentliyinin nümayəndəsi PhD Aurora Martin ilə görüşdü.

Görüşdən sonra PhD Martin "Qlobalizasiya və insan alveri" mövzusunda məruzə ilə çıxış etdi. Təqdimat Siyasi elm və beynəlxalq münasibətlər departamentinin təşkil etdiyi Jan Monnet Avropa seminarlar silsiləsinin növbəti tədbiri idi.

RECTOR HASSAN NIKNAFS MEETS WITH AMBASSADOR OF ROMANIA TO AZERBAIJAN

On 26 April, Dr. Hassan Niknafs, the rector of Khazar University met with Mr. Dan Ianku, Ambassador Extraordinary and Plenipotentiary of Romania to Azerbaijan and PhD Aurora Martin, the representative of National Agency of Romania on Equal Opportunities Between Women and Men. After the meeting, PhD Martin gave a presentation on "Globalization and human trafficking". The presentation was the latest event in the series of Jean Monnet European seminars held by the Department of Political Science and International Relations.

HERE SEMINAR ON STUDENTS IN FOCUS

Development Director of Khazar University, Raziya Isayeva participated in HERE Seminar: Students in Higher Education Policy Reform. The Seminar was devoted to the Student Engagement, and major discussions were around the Student as partners in higher education governance and quality assurance. Key speakers of the seminar were Fernando Galan, European Students' Union (ESU); Sean O'Reilly, Irish Survey of Student Engagement Project; Jyri Lahdesmaa, Board Member, National Union of University Students in Finland; Eve Lewis, Director of SPARQS; Mayaan Hagage, Israeli Students' Union.

The seminar has involved all the participants from 27 different countries into the discussions by

breaking down them by the topics. The first break-out was on Enabling Students in University Governance, the second one Students in Quality Assurance, and the third one was on Students in National Reform Process. All these discussions were first based on the thoughts and ideas on the topics and then participants finalized by it by recommendations what might be done to improve the situation at national, institutional and individual levels.

The seminar was hosted by NARXOZ University, Almaty, Kazakhstan on April 5-6, 2017. The seminar ended with many new ideas of cooperation, training and development programs within different regions.

PROFESSOR HAMLET İSAXANLI ATV-NİN "KEÇMİŞƏ BAXANDA" VERİLİŞİNDƏ

PROFESSOR HAMLET İSAXANLI ON "IN RETROSPECT" PROGRAM ON ATV

Aprelin 2-də Xəzər Universitetinin təsisçisi, Direktorlar və Qayyumlar şurasının sədri professor Hamlet İsaxanlı ATV-nin "Keçmişə baxanda" verilişinin qonağı oldu və aparıcı Günay Firudin qızının suallarını cavablandırdı. O həm təbiət elmləri, həm də humanitar və sosial elmlər sahəsindəki yaradıcılığı, beynəlxalq fəaliyyəti, təbiətlə ünsiyyəti, poetik yaradıcılığı və həyatının bəzi məqamları barəsində danışdı.

On April 2, Professor Hamlet Isaxanli, the founder of Khazar University and Chairman of its Board of Directors and Trustees, was a guest on the "Reflecting on the Past" program of ATV. The program was hosted by Gunay Firudin qizi – Prof. Isaxanli answered her questions. He spoke about his scientific research and research in the humanities, his international activities, memories of his life, administrative tasks, his spiritual relationship to Nature and poetry.

FireWorks

HUMAN RESOURCES MANAGEMENT

"FIREWORKS" ŞİRKƏTİ XƏZƏR UNIVERSİTETİNDƏ TƏLİM KEÇİRDİ

Aprelin 3-də "Fireworks" İnsan Resursları Şirkəti tərəfindən Siyasi elm və beynəlxalq münasibətlər departamentinin tələbələri üçün peşəkar rezüme hazırlamağın və iş müsahibəsindən uğurla keçməyin yolları haqqında təlim keçirildi. Təlimdə tələbələrin CV-lərinə fərdi şəkildə rəy bildiren "Fireworks" əməkdaşları onlara iş müsahibəsi zamanı davranış qaydaları haqqında da məlumat verdilər.

Qeyd edək ki, təlim 2017-ci il fevralın 27-dən etibarən departament tərəfindən davam etdirilən İşgüzarlıq və Peşəkar Bacarıqların İnkişafı üçün Təlim Programının tərkib hissəsi olaraq keçirilmişdir.

"FIREWORKS" COMPANY HOLDS TRAINING AT KHAZAR UNIVERSITY

On April 3, "Fireworks" Human Resource Company held the training for the students of the Department of Political Science and International Relations on writing a professional resume and how to pass a job interview successfully. In the training, the employees of "Fireworks" company commented on the students' CVs individually and informed them about the code of behavior in job interviews.

The event was held within the framework of the ongoing Training Program of Developing Professional and Business Skills in the department beginning from February 27, 2017.

ƏRƏBLƏR AZƏRBAYCANA HƏM DƏ XƏZƏR UNIVERSİTETİNİN TƏLƏBƏSİ OLMAQ ÜÇÜN GƏLİRLƏR

Aprelin 9-da jurnalist Gülnar Abbasovanın son illər ərəb ölkələrindən Azərbaycana müxtəlif məqsədlərlə gələnlərlə bağlı apardığı araşdırma müxtəlif media səhifələrində yayımlanmışdır. Araşdırmada Azərbaycana gələn ərəblər arasında Xəzər Universitetini təhsil almaq üçün seçənlər də yer alırlar.

Araşdırmanı bu linklər vasitəsilə oxumaq olar:

<http://xeber365.com/haber-r-b-olk-l-rind-n-az-rbaycana-g-l-nl-rin-hekay-tl-ri-5472.html>

<http://gundemxeber.az/olke/29451-ereb-olkelerinden-azerbaycana-niye-gelirler-arashdrma.html>

THE ARABS VISITING AZERBAIJAN, ALSO PURSUE THE GOAL OF BECOMING STUDENTS AT KHAZAR UNIVERSITY

On April 9, the research on the goals of visitors to Azerbaijan from Arabic countries, conducted by the journalist Gular Abbasova, was introduced on the media. Among the interviewed Arabs there are also those who chose Khazar University for getting education. The research is available through the following links:

<http://xeber365.com/haber-r-b-olk-l-rind-n-az-rbaycana-g-l-nl-rin-hekay-tl-ri-5472.html>

<http://gundemxeber.az/olke/29451-ereb-olkelerinden-azerbaycana-niye-gelirler-arashdrma.html>

VTU - NUN NÜMAYƏNDƏSİ İLƏ GÖRÜŞ

VIT
UNIVERSITY
(Insd. u/s 3 of UGC Act 1956)
VELLORE ■ CHENNAI

MEETING WITH VIT UNIVERSITY

Aprelin 11-də Vellor Texnologiya Universitetinin (VTU, Hindistan) Beynəlxalq Əlaqələr Ofisinin direktor müavini Xəzər Universitetində olub, universitetin rektoru Dr. Hassan Niknafs və Beynəlxalq Əlaqələr Ofisinin direktoru Turan Cəfərova ilə görüşdü.

Dr. R. Seenivasan Xəzər Universiteti ilə tələbə və müəllim mübadiləsi, qısamüddətli yay və qış proqramları, birgə tədqiqat və dərəcə proqramları, eləcə də qarşılıqlı maraq kəsb edən digər sahələrdə əməkdaşlıq etmək niyyətini ifadə etdi.

Qeyd üdək ki, Vellor Texnologiya Universiteti Hindistanın Vellor şəhərində 1984-cü ildə yaradılmış özəl universitetdir.

On April 11, a representative of the VIT University (India) visited Khazar University's Nefchiler campus and met with the Rector, Dr. Hassan Niknafs and Director of the International Affairs Office Ms. Turan Jafarova.

Dr. R. Seenivasan, Assistant Director of International Relations, expressed his interest in collaborating with Khazar University in student and faculty exchange, organizing short-term summer and winter programs, joint research and degree programs as well as in other areas of mutual interest.

VIT (Vellore Institute of Technology) is a private university in Vellore, India, which was established in 1984.

XƏZƏR UNİVERSİTETİNİN ƏMƏKDAŞLARI BEYNƏLXALQ SİMPOZİUMDA

Aprelin 10-dan 13-dək Türkiyənin Qazi Universitetində Türkiyə Cümhuriyyəti Baş Nazirliyi Atatürk Mədəniyyət, Dil və Tarix Qurumu, Türk Tarix Qurumu və Qazi Universitetinin birgə əməkdaşlığı ilə "Beynəlxalq Pr. Dr. Halil İnalçık Tarix və Tarixçilik Simpoziumu" təşkil edilmişdi.

Simpoziumda Xəzər Universitetinin əməkdaşları da iştirak edirdilər. Dillər və mədəniyyətlər departamentinin dosenti Elnurə Əzizova "Milli tarix yazılığında dəyişənlik və davamlılıq: Sovet və Postsovet Azərbaycan tarixçiliyində Türkiyə, İran və Rusiya alqısının qarşılıqlı analizi (Tarix dərsliləri çərçivəsində)", həmin departamentin dosent əvəzi Zivar Hüseynli "XVI yüzil Səfəvi qaynaqlarında türk kimliyinə dair bir incələmə" adlı məruzələrlə çıxış etdilər.

Simpoziumun sonunda bütün iştirakçılara sertifikat təqdim olundu.

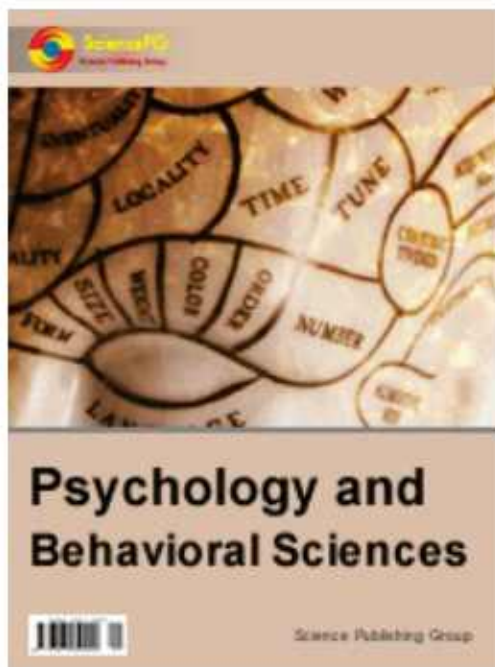
KHAZAR STAFF MEMBERS IN THE INTERNATIONAL SYMPOSIUM

2017 April 10-13, "The International Symposium on Prof. Halil İnalçık History and Historiography" was organized at Gazi University, Turkey in joint cooperation with Prime Ministry Higher Institution of Atatürk Culture, Language and History, Turkish Historical Society and Gazi University.

Representatives of Khazar university also took part in the symposium. Elnura Azizova, PhD in theology, associate professor of the Department of Languages and Civilizations of University gave a

presentation on "Volatility and Continuity in National History Writing: mutual analysis on perception of Turkey, Iran, Russia in Soviet and Post-Soviet Azerbaijan (in the framework of history books). Zivar Huseynli, PhD in Philology, acting associate professor of the department also made a speech on "An Overview of the Turkish Identity in the Sixteenth Century Safavid Sources"

At the end of the symposium, all participants were given certificates.

“XƏZƏR”İN DOKTORANTININ MƏQALƏSİ AMERİKA VƏ RUSİYADA ÇAP OLUNUB

2017-ci ilin martında Xəzər Universiteti Humanitar və sosial elmlər fakültəsinin dekan köməkçisi, universitetin doktorantı Valida Kərimovanın “Language Ethics: Linguo Psychology And Psycholinguistics; Analysis of The Language With Psychological Problems” (“Dil etikası: Linqvopsixologiya və psixolinqvistika. Dilin psixoloji problemlərlə təhlili”) adlı məqaləsi Amerikanın “Science Publishing Group” nəşriyyat evinin “Psychology and Behavioral Sciences” adlı elmi jurnalında, “Развитие иностранных языков как способ общественной дипломатии” (Xarici dillərin inkişafı ictimai diplomatiya vasitəsi kimi) adlı məqaləsi isə Rusiyanın Tatarıstan Respublikasının Kazan şəhərində “Молодой учёный” adlı elmi jurnalın 14-cü sayında çap edilmişdir.

Birinci məqalədə psixolinqvistika məktəb və istiqamətlərindən, ikinci məqalədə (<https://moluch.ru/archive/148/41511/>) müasir dövrdə xarici dillərin hansı məqsədlərlə istifadə edilməsindən əhatəli bəhs olunmuşdur.

PHD STUDENT OF KHAZAR UNIVERSITY PUBLISHES ARTICLE IN AMERICA AND RUSSIA

In March 2017, the article of Valida Kerimova, PhD candidate and Dean's assistant of School of Humanities and Social Sciences at Khazar University, entitled “Language Ethics: Linguo Psychology and Psycholinguistics; Analysis of The Language with Psychological Problems” was published in the scientific journal “Psychology and Behavioral Sciences” by the publishing house “Science Publishing Group”. Another article authored by Valida Kerimova, “Развитие иностранных языков как способ общественной дипломатии” was published in 14th issue of the scientific journal “Молодой учёный” printed in Kazan, Tatarstan (Russian Federation).

The first article deals with schools and directions in psycholinguistics (<https://moluch.ru/archive/148/41511/>), while the second one with language usage aims in contemporary world.

PROFESSOR'S INTERVIEW FOR NEWSPAPER “SHERG”

On April 12, an interview with Professor Hamlet Isaxanlı, the founder of Khazar University and Chairman of its Board of Directors and Trustees, was published on the official website of the newspaper “Sherg”.

The full version of the interview is available at the following link:

http://www.sherg.az/site/id-29292/Kanadaya_getmek_isteyen_varmi?_Professor_o_gözal_ölkədən_danışır

SEMINAR: "XARİCİ DİL DƏRSLƏRİNDƏ İTERAKTİV TƏLİM METODLARI"

Aprilin 14-15-də Xəzər Universitetinin İnkişaf Mərkəsinin və Estoniyanın OÜ Lingatore təşkilatının birgə amakdaşlığı ilə məşhur "English Language Portfolio" proqramı əsasında "Xarici dil dərslərində interaktiv təlim metodları" mövzusunda seminar keçirildi. Seminarda Xəzər Universitetinin, digər universitetlərin və liseylərin ingilis dili müəllimləri iştirak edirdilər.

Seminarın giriş sözü ilə universitetin rektoru Dr.Hassan Nıknafs açaraq, seminar iştirakçılarna uğurlar arzuladı.

Qeyd edək ki, seminar ali və orta məktəblərdə dərs deyən ingilis dili müəllimləri və xarici dil dərslərinin tədrisi ilə maraqlanan digər şəxslər üçün təşkil olunmuşdu. Seminarda praktik nümunələr və rollu oyunlar əsasında müəllimlərə konkret, praktik fəal tədris metodlarının tətbiq edilməsi yolları, müxtəlif mövzulara və həmçinin, yaş həddinə uyğunlaşdırılmış fəal tədris metodları və digər metodlar öyrədildi. Həmçinin, filmlərdən dərs prosesində istifadənin əhəmiyyəti və yolları göstərildi.

Seminarın sonunda iştirakçılara sertifikat təqdim olundu. Həmçinin, Xəzər Universiteti tərəfindən estoniyalı təlimçilərə hədiyyələr verildi və qonaqlar Xəzər Universitetinin "Dünya" konsert salonunda xalq artisti, professor, tarzən "Ramiz Quliyev ilə üz-üza" adlı görüş-konsertdə iştirak etdilər.

WORKSHOP ON «INTERACTIVE TRAINING METHODS IN FOREIGN LANGUAGE CLASSES»

On April 14-15, a workshop, entitled "Interactive Teaching Methods In Foreign Language Classes " was held in a partnership with Khazar University Development Center and Estonia OÜ Lingator on the basis of famous "English Language Portfolio" program. Teachers of Khazar University and other universities and lyceums took part in the workshop. Dr. Hassan Nıknafs, President of Khazar University, made the opening speech and wished success to all the participants.

It should be noted that the workshop was intended for university and high school English teachers and those interested in teaching foreign languages. The ways of applying specific, practical active teaching methods based on practical examples and role- plays, active teaching methods on various topics, as well as ones adjusted to age limit were covered in the workshop. The importance and techniques of using movies during lessons were also introduced.

At the end of the workshop, certificates were presented to the participants. Estonian trainers were given gifts by Khazar University as well, and they participated in the meeting- concert entitled "Face-to-face with Ramiz Guliyev," People's Artist of Azerbaijan, professor, tar player, at Khazar University "Dunya" concert hall.

"XƏZƏR XƏBƏR"İN AMEA NİZAMİ

ADINA ƏDƏBİYYAT İNSTITUTUNDA BÜROSU

"MOLLA PƏNAH VAQIF VƏ AZƏRBAYCAN REALİZMİ" MÖVZUSUNDA ELMI SESSIYA

Aprelin 7-də AMEA Nizami adına Ədəbiyyat İnstitutunda görkəmli Azərbaycan şairi və ictimai xadim Molla Pənah Vaqifin anadan olmasının 300 illiyinə həsr olunmuş "Molla Pənah Vaqif və Azərbaycan realizmi" mövzusunda elmi sessiya keçirilib.

AMEA-nın vitse-prezidenti, akademik İsa Həbibbəyli sessiyanı giriş sözü ilə açaraq bildirib ki, bugünkü sessiya Molla Pənah Vaqifin 300 illik yubileyinin keçirilməsi haqqında Respublika Prezidentinin 12 yanvar 2017-ci il tarixli Sərəncamına müvafiq olaraq təşkil edilib. Molla Pənah Vaqifin həyat və yaradıcılığını müasir baxış istiqamətindən şərh edən akademik İsa Həbibbəyli Prezident sərəncamını, həmçinin şairin adının YUNESKO-nun "2016–2017-ci illər üçün görkəmli şəxslərin və əlamətdar hadisələrin yubileyləri proqramı"na daxil edilməsini Azərbaycan ədəbiyyatına verilən yüksək dəyər olduğunu qeyd edib. Söyləyib ki, TÜRKSÖY tərəfindən də 2017-ci il "Vaqif ili" elan edilib. Akademik İsa Həbibbəyli onu da qeyd edib ki, Prezidentin Sərəncamına uyğun olaraq respublikada keçiriləcək tədbirlərə Nizami adına Ədəbiyyat İnstitutunun keçirdiyi bu sessiya ilə başlanılır.

Sonra institutun Erkən yeni dövr Azərbaycan ədəbiyyatı şöbəsinin müdiri, filologiya elmləri doktoru Mahira Quliyeva, XX əsr (sovet dövrü) Azərbaycan ədəbiyyatı şöbəsinin müdiri, filologiya elmləri doktoru, professor Şirindil Ahsanlı, institutun elmi katibi, filologiya üzrə fəlsəfə doktoru, dosent Aygün Bağırılı və Erkən yeni dövr Azərbaycan ədəbiyyatı şöbəsinin kiçik elmi işçisi Şəfəq Tağıyevanın Vaqifin yaradıcılığı ilə əlaqədar məruzələri dinlənib.

Sessiyada Molla Pənah Vaqifin 250 illik yubiley tədbirini, eləcə də Vaqif məqbərəsinin açılışını əks etdirən sənədli film nümayiş etdirilib.

AVROPA İTTİFAQININ BEYNƏLXALQ EKSPERTLƏRİ İLƏ GÖRÜŞ

Aprelin 20-də Nizami adına Ədəbiyyat İnstitutunun Elektron akt zalında Milli Məclisin Elm və təhsil komitəsinin üzvləri Avropa İttifaqının beynəlxalq ekspertləri ilə görüşüblər.

Milli Məclisin Elm və təhsil komitəsinin sədri, akademik İsa Həbibbəyli peşə təhsili üzrə Azərbaycan Respublikasının Qanun layihəsi üzrə işçi qrupunun üzvlərinin, aidiyyəti dövlət qurumları nümayəndələrinin, beynəlxalq əlaqələr üzrə mütəxəssislərin, təhsil ekspertlərinin iştirak etdiyi tədbiri giriş sözü ilə açaraq görüşmüş işlərdən, qarşıda duran vəzifələrdən danışib. Son illərdə Azərbaycanda elm və təhsil sahələrinin inkişafından, dövlət rəhbərliyi tərəfindən qarşıya qoyulmuş prioritet istiqamətlərdən ətraflı danışan akademik İsa Həbibbəyli bu gün ölkəmizdə peşə təhsilinə də xüsusi əhəmiyyət verildiyini diqqətə çatdırıb. Bu məqsədlə ölkə rəhbərliyi tərəfindən həyata keçirilən məqsədyönlü tədbirlərin əhəmiyyətindən danışan akademik İsa Həbibbəyli peşə təhsili üzrə Azərbaycan Respublikası Qanun layihəsinin hazırkı mərhələsində olduğunu, bu məqsədlə işçi qrupunun üzərinə düşən vəzifələrin xüsusi önəm kəsb etdiyini bildirib. Akademik İsa Həbibbəyli həmin qanun layihəsinin hazırlanmasında müasir dünya və Avropa təcrübəsinin öyrənildiyini, eləcə də Şərq ölkələrinin mövcud modellərinin nəzərdən keçirildiyini və Azərbaycan realitətlərinin əsas kimi qəbul edildiyini diqqət mərkəzinə çatdırıb.

Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin yanında Peşə Təhsili üzrə Dövlət Agentliyinin direktoru Fəmil Mustafayev ölkəmizdə peşə təhsilinə dövlət dəstəyindən və qarşıya qoyulmuş vəzifələrdən söz açıb.

Avropa İttifaqının eksperti, Azərbaycanda Peşə təhsilinə və təliminə Avropa İttifaqının dəstəyi layihəsinin qrup rəhbəri Herman Sonneveld çıxış edərək, peşə təhsili üzrə Avropa modelindən danışib, müasir dünya standartları haqqında məlumat verib. Sonra Avropa İtti-

faqının Hüquqi çərçivə üzrə baş eksperti Roger Hessel çıxış edərək, Avropa İttifaqı tərəfindən maliyyələşdirilən Azərbaycanda Peşə Təhsili və Təliminə Dəstək Layihəsinin təqdim edib. Dahi Nizami Gəncəvinin "Mahir bir palançı olsa da insan, Yaxşıdır yarımçıq papaqçılıqdan" məşhur misralarını xatırladan avropalı qonaq mükəmməl peşə təhsilinin hər bir ölkənin qarşısında duran prioritet istiqamətlərdən biri olduğunu diqqətə çatdırıb.

Avropa peşə təhsilinə dərinindən bələd olan, Hüquqi məsələlər üzrə uzunmüddətli mütəxəssis Firdovsi Mütəllibov və tərcüməçi, layihə köməkçisi İlkin Cəlilov görüş iştirakçılarını maraqlandıran sualları ətraflı cavablandırdılar.

Səmərəli müzakirələrdə Milli Məclisin deputatları - Elm və təhsil komitəsi sədrinin müavini, AMEA-nın müxbir üzvü Bəxtiyar Əliyev, Asim Mollazadə, Ülviyyə Ağayeva və Rəşad Həsənov mövzu üzrə fikir və mülahizələrini bildirdilər. Milli Məclisin Elm və təhsil komitəsində Peşə təhsili üzrə üçüncü qrupun üzvləri, Peşə Təhsili üzrə Dövlət Agentliyinin İşgötürənlərlə əlaqələr və peşəyönümlü şöbəsinin müdiri Eldar Salahov, Peşə təhsili müəssisələrinin idarəedilməsi, keyfiyyətin təminatı və monitoring şöbəsinin müdiri Arif Əlili, həmin şöbənin baş məsləhətçisi Məcid Bayramlı, Təhsil standartları və təhsil proqramı üzrə baş məsləhətçi İlqar Nadirov, Azərbaycan Respublikası Təhsil İnstitutunun Peşə - ixtisas təhsili şöbəsinin müdiri Rəsul Əsgərov ölkəmizdə mövcud olan peşə məktəbləri, onların hazırkı durumu, müxtəlif səpkili statistik göstəricilər və s. barədə məlumat verərək, adı çəkilən qanun layihəsi üzrə təkliflərini səsləndirdilər.

Sonda Elm və təhsil komitəsinin sədri, akademik İsa Həbibbəyli belə səmərəli müzakirələrin bundan sonrakı mərhələlərdə də uğurla davam etdiriləcəyinə əminliyini bildirib.

AMERİKALI PROFESSOR “İCTİMAİ DANIŞIQ” MÖVZUSUNDA SEMINAR KEÇİRDİ

Aprəlin 17-inde Xəzər Universitetinin “Neftçilər” korpusunda “İctimai danışiq” mövzusunda seminar keçirildi. Seminarın qonağı Amerikanın Georgetown Universitetinin professoru Dr. Sam Potolicchio idi.

Humanitar və sosial elmlər fakültəsinin tələbələrini iştirakı ilə gerçəkləşən seminarda iştirakçılara effektiv ictimai danışığın sirləri, siyasi kommunikasiya və nitq öncəsi həyəcanın qarşısının alınması yolları haqqında danışıldı.

Seminar ABŞ-ın Azərbaycandakı səfirliyinin təşəbbüsü ilə Xəzər Universiteti Peşə İnkişaf Mərkəzi və Beynəlxalq Əlaqələr Ofisi tərəfindən təşkil olunmuşdu.

Çıxışın ardınca Dr. Potolicchio universitetin rektoru Dr. Hassan Niknafs ilə görüşdü.

AMERICAN PROFESSOR HOLDS WORKSHOP ON “PUBLIC SPEAKING”

On April 17, a workshop on “Public Speaking” was held at Khazar University, “Neftchiler” campus. The guest of the workshop was, Dr. Sam Potolicchio, Professor of Georgetown University, USA.

The one hour workshop, attended by the student of School of Humanities and Social Sciences, covered the following topics - the secrets of effective public speaking, political communication and ways of avoiding anxiety before speech.

The workshop was organized by Khazar University Career Development Center and Office of International Affairs with initiative of the US Embassy in Azerbaijan.

After the presentation, Dr. Potolicchio met with Hassan Niknafs, President of the University.

PROFESSOR HAMLET İSAXANLININ İŞTİRAK ETDİYİ YUBİLEY TƏDBİRİ HAQQINDA “ANADOLU” QƏZETİNDƏ MƏQALƏ

Ankarada çıxan “Anadolu” qəzetinin 24 aprel 2017-ci il tarixli nömrəsində qəzetin köşə yazarı, eyni zamanda Azərbaycan “Respublika” qəzetinin Türkiyə təmsilçisi, Azərbaycanın Əməkdar incəsənət xadimi, Prof. Dr. Əflatun Nemətzadənin TÜRKSOY-un (Beynəlxalq Türk Mədəniyyət Təşkilatı) Baş katibi Düsen Kaseinovun 70 illik yubileyi münasibətilə Azərbaycan Atatürk Mərkəzində keçirilmiş tədbir haqqında “Düsen Ağa'ya Bakı'da 70. Yılı yubilesi” adlı geniş məqaləsi dərc olunmuşdur.

Məqalədə Xəzər Universitetinin təsisçisi, Direktorlar və Qəyyumlar Şurasının sədri professor Hamlet İsaxanlının həmin tədbirdə iştirakı və çıxış etməsi, həmçinin ona Düsen Kaseinov tərəfindən “Azərbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Özbəkistan Cumhuriyyətlərinin və Türkmənistan'ın bağımsızlıqlarının 25. Yılı anısına” medalının təqdim olunması haqqında da yazılmışdır.

Məqaləni aşağıdakı link vasitəsilə oxumaq olar:

<http://www.anadolugazete.com.tr/dusen-agaya-bakude-70-yili-jubilesi-415yy.htm>

PROFESSOR HABIL MƏMMƏDOV QAFQAZŞÜNASLARIN BİRİNCİ BEYNƏLXALQ FORUMUNDA

Aprəlin 17-18-də AMEA Rəyasət Heyəti və Qafqazşünaslıq İnstitutunun təşkilatçılığı ilə Bakıda Qafqazşünasların Birinci Beynəlxalq Forumu keçirilmişdir.

Forumda Xəzər Universitetinin Tarix və arxeologiya departamentinin müəllimi professor Habil Məmmədov da iştirak edirdi. O, "Polşanın Cənubi Qafqaz siyasəti" mövzusunda məruzə ilə çıxış etmiş və bölmələrdən birinin iclasına sədrlik etmişdir.

PROFESSOR HABIL MAMMADOV IN THE 1ST INTERNATIONAL FORUM OF CAUCASUS STUDIES SCHOLARS

On April 17-18, Prof. Habil Mammadov, instructor of the department of History and Archeology at Khazar University participated in the 1st International Forum of Caucasus Studies Scholars held in Baku with the coordination of the the Presidium of Azerbaijan National Academy of Sciences (ANAS) and the Institute of the Caucasus Studies. He gave a presentation on "Poland policy in the South Caucasus" and presided the meeting of the XII section.

ARTICLE IN "ANADOLU" NEWSPAPER ON JUBILEE ATTENDED BY PROF. HAMLET ISAKHANLI

On April 24, the article of Prof. Dr. Aflatun Nemətzadəh, columnist in "Anadolu", Turkey's representative of Azerbaijani newspaper "Republic", Honored Artist of Azerbaijan, was published in the newspaper "Anadolu". The article, entitled "Düsen Ağa'ya Bakı'da 70. Yılı yubilesi", was dedicated to the 70th jubilee of Düsen Kəsinov, Secretary-General of TURKSOY (International Organization of Turkic Culture), held in Atatürk Center in Azerbaijan.

The participation and speech of Prof. Hamlet

ANADOLU Sessiz Çoğunluğun Gazetesi

Isaxanlı, the founder of Khazar University and Chairman of its Board of Directors and Trustees, in the event, as well as his being awarded a medal- "In commemoration of the 25th Anniversary of the Independence of Azerbaijan, Kazakhstan, Kyrgyzstan, Uzbekistan and Turkmenistan "by Düsen Kəsinov were covered in the article.

The full version of the article is available at the following link:

<http://www.anadolugazete.com.tr/dusen-agaya-bakude-70-yili-jubilesi-415yy.htm>

"GR8" ŞİRKƏTİ XƏZƏR UNİVERSİTETİNİN TƏLƏBƏLƏRİ ÜÇÜN TƏLİM KEÇİRDİ

TRAINING OF "GR8" COMPANY FOR KHAZAR UNIVERSITY STUDENTS

Aprəlin 17-də "GR8" şirkəti Xəzər Universiteti Siyasi elm və beynəlxalq münasibətlər departamentinin tələbələri üçün peşəkar e-mail yazma qaydaları mövzusunda təlim keçirdi. Təlim "GR8" şirkətinin həmtəsisçisi və "Fairmont Baku" otelinin təlim meneceri Aygün Novruzova tərəfindən keçirildi. İnteraktiv şəkildə keçirilən təlimdə tələbələrə əsasən e-mail yazarkən əməl olunmalı qaydalar və ən çox rast gəlinən səhvlər izah edildi.

Qeyd edək ki, sözügedən təlim Xəzər Universiteti Siyasi elm və beynəlxalq münasibətlər departamentinin təşkil etdiyi 10 həftəlik İşgüzarlıq və Peşəkar Bacarıqların İnkişafı üçün Təlim Programının tərkib hissəsi olaraq baş tutdu.

On April 17, "GR8" company conducted a training session on professional e-mail writing rules for students of Political Science and International Relation Department of Khazar University. The training was conducted by Aygun Novruzova, "GR8" company co-founder and training manager of "Baku Fairmont" Hotel. The training was held interactively and covered rules that must be followed and the most common mistakes while writing an e-mail.

It should be noted that, mentioned training took place as a part of 10-week Training Program for the Development of Entrepreneurship and Professional Skills organized by Political Science and International Relation Department of Khazar University.

"SƏSLƏN, TARIM" ADLI TƏDBİR "MƏDƏNİYYƏT"DƏ

Mədəniyyət

"PLAY, MY TAR" IN "MƏDƏNİYYƏT" NEWSPAPER

"Mədəniyyət" qəzetinin 19-da aprel 2017-ci il tarixli nömrəsində aprelin 14-də Xəzər Universitetin "Dünya" konsert salonunda görkəmli tarzan, xalq artisti, professor Ramiz Quliyevin 70 illik yubileyinə həsr olunmuş "Səslən, tarım" adlı tədbir haqqında yazı çap olunmuşdur.

Yazı ilə "Mədəniyyət" qəzetinin 29-cu nömrəsində (№ 29 (1417) 19 aprel 2017-ci il) tanış olmaq olar.

On April 19, an article was published in the newspaper "Mədəniyyət" ("Culture") about the event held on the 14th of April at Khazar University "Dunya" concert hall devoted to the outstanding tar player, People's Artist, Prof. Ramiz Guliyev's 70th jubilee.

The article is available in the 29th edition of "Culture" newspaper (№ 29 (1417) April 19, 2017).

MÜQAYISƏLİ ƏDƏBİYYAT VƏ MƏDƏNİYYƏTƏ HƏSR OLUNMUŞ ELMİ - PRAKTİK KONFRANS

SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE ON COMPARATIVE LITERATURE AND CULTURE

Aprəlin 20-21-də Xəzər Universiteti və Azərbaycan Müqayisəli Ədəbiyyat Assosiasiyasının birgə təşkilatçılığı ilə universitetin "Neftçilər" korpusunda "Müqayisəli ədəbiyyat və mədəniyyət: təkrarlanan mədəniyyətlərdə prototiplər və genomlar" adlı elmi-praktik konfrans keçirildi.

Konfransı giriş sözü ilə Xəzər Universitetinin təsisçisi, Direktorlar və Qəyyunlar Şurasının sədri professor Həmət İsaخانlı açaraq, qonaqları salamladı. Azərbaycan Müqayisəli Ədəbiyyat Assosiasiyasının prezidenti professor Rəhilə Qeybullayeva qonaqlara konfrans haqqında geniş məlumat verdi. Sonra ədəbiyyat və mədəniyyətin müxtəlif sahələri ilə əlaqədar məruzələr dinlənilədi. Konfransda Finlandiya, Türkiyə və Rusiyadan alimlər iştirak edirdilər.

On April 20-21, scientific-practical conference entitled "Comparative Literature and Culture: Prototypes in Recycling Cultures and Cultural Genomes" was held at "Nefchiler" campus of Khazar University with the coordination of Khazar University and Azerbaijan Comparative Literature Association. Professor Hamlet Isakhanli, the founder of Khazar University and Chairman of its Board of Directors and Trustees, welcomed guests by opening the conference with introductory remarks. Then, Professor Rehilə Geybullayeva, the president of Azerbaijan Comparative Literature Association gave detailed information to the guests about the conference. Later, lectures related to various spheres of literature and culture were presented. Scientists from Finland, Turkey and Russia took part at the conference.

**ALMAN ŞİRKƏTİNİN
NÜMAYƏNDƏLƏRİ
XƏZƏR UNİVERSİTETİNDƏ**

**GERMAN COMPANY
REPRESENTATIVES
AT KHAZAR UNIVERSITY**

Aprelin 5-də Almaniyanın "Rohde& Schwarz" şirkətinin səlahiyyətli nümayəndələri Xəzər Universitetində Elektronika və telekommunikasiya departamentinin qonağı oldular. Nümayəndələr şirkətləri haqqında geniş məlumat verdikdən sonra elektronika ixtisaslı bir qrup tələbənin iştirakı ilə keçirilən seminarla "Mobil rabitə şəbəkələrinin optimallaşması və testləşməsi üçün avadanlıqlar" mövzusunda məruzə ilə çıxış etdilər. Məruzə şirkətin istehsal etdiyi avadanlıqlar üzərində real şəraitə uyğun praktik olaraq təqdim edilirdi.

Gələcəkdə Elektronika və telekommunikasiya departamentində şirkət tərəfindən bu cür praktik məruzələrin davam etdirilməsi qərara alındı.

On April 5, plenipotentiary representatives of the "Rohde&Schwarz" German company visited Khazar University Electronics and Telecommunication Department. After giving thorough information about their company representatives delivered a lecture on the topic " Equipment for Optimization and Testing of Mobile Networks" with participation of a group of Electronics students. The lecture was introduced practically on the equipment produced by the company being adjusted to real situation.

In was decided to continue to organize such practical lectures in the Department of Electronics and Telecommunication by this company.

**COĞRAFIYA VƏ ƏTRAF MÜHİT
DEPARTAMENTİNİN ƏMƏKDAŞLARI
MALAYZIYADA BEYNƏLXALQ
FORUMDA İŞTİRAK ETDİLƏR**

Aprelin 18-19-da Xəzər Universiteti Coğrafiya və ətraf mühit departamentinin müdiri Rövşən Abbasov və həmin departamentin müəllimi Rövşən Kərimov Malayziyanın Kajang şəhərində keçirilən XI Kooperativ Yaşıl İnkişaf Modelləşmə Forumunda iştirak etdilər.

Forumda Rövşən Abbasov istixana qazlarının azalması məqsədi ilə "Bakı şəhərində nəqliyyatın optimallaşdırılması" tədqiqatının nəticəsi haqqında məlumat verdi.

**FACULTY MEMBERS
OF DEPARTMENT OF GEOGRAPHY
AND ENVIRONMENT AT
INTERNATIONAL FORUM IN MALAYSIA**

On April 18- 19, Rovshan Abbasov, Head of Department of Geography and Environment of Khazar University and the teacher of the mentioned department Rovshan Karimov took part at the 11th Cooperative Green Growth Modeling Forum held in Kajang, Malaysia.

Rovshan Abbasov made a presentation on the outcomes of the research work on «The optimization of transport in Baku to reduce greenhouse gases»

ХАЗАР В ЛИЦАХ

Уважаемые читатели!

Хочу представить вашему вниманию отрывки из готовящейся к изданию книги в стихах «Хазар в лицах», где я написала образы любимых и уважаемых всеми людей, которые стали символами Хазара.

Они посвятили четверть века своей жизни университету, пройдя через все этапы его становления и завоевали ему известность в Азербайджане и за его пределами.

Надеюсь, что вы получите удовольствие от поэтических образов и будете солидарны со мной в оценке их значимости и заслуг.

Я также надеюсь, что искренность автора, с которой созданы все образы, не пройдёт мимо вашего внимания.

Л. М. Гамидова,

*Старший преподаватель
Департамента Английского
Языка и Литературы*

ПРЕДИСЛОВИЕ

Мои родные, близкие, друзья,
Осмелилась я написать Ваши портреты.
Я исходила из любви, добра,
Копившегося в сердце четверть века.

Я знаю, я не Пушкин, не Шекспир,
Не Лермонтов, не Байрон,
Не Есенин,
Но кто же лучше есть чем я,
Кто сможет смело сделать это?

Мы прожили довольно много дней,
Друг друга критикуя и спасая.
Делили радость всех удачных дней,
Победы вкус все вместе ощущая.
Когда случалась беда,
На разногласья невзирая,
Вставали рядом как один
Под знамя нашего Хазара.

Нас закалил и сохранил
Наш адмирал глубин мятежных,
Он вёл нас сквозь туман и даль,
Сквозь ливней шквал
К «Мысу Надежды».

Мы положились на него,
Свою судьбу ему вверяя,
С тех пор мы преданы ему,
Его указы исполняя.

Наш адмирал никто другой, как
Мистер Гамлет Роковой,
Судьба направила его
На поиск нового причала,
Откуда должен он начать
Путь просвещения сначала.

С тех пор мы, якорь опустив,
Так и стоим на том причале,
И наши образы сплелись
В единый аромат свечи,
Дорогу мысли освещая.

Вот всё, что я хочу сказать
О Вас и о себе частично,
В тех образах, что написала я,
Где Вы все часть, а я частичка...

ГАМЛЕТ МУЕЛЛИМ

Соплились однажды мудрецы
Посостязаться в красноречье,
Повспоминать своих коллег
С времён расцвета Междуречья.

Все мудрецы как на подбор
Достойны чести и почёта,
Труды их мир познал давно,
Заслугам их воистину нет счёта.

О чём же говорили мудрецы при встрече?
Конечно же о роли мудрости на счёте,
О том, что нужно ли глушцу
Отдаться в руки мудрецу,
Поскольку думает глупец,
Что он и так полу-мудрец?

Ведь обнаружив, что талант и истина
Им не подвластны,
Становится невежды так опасны!
Готовы меч вонзить таланту в спину,
Талант найвен, ведь открыт он всему миру,
Талант несёт в себе желание творить,
Глубины истины постичь, всех просветить,
Талант стремится к совершенству,
А не к жеманному кокетству,
Что очень свойственно глупцам,
Поющим гимны всем лжецам...

Как часто умный человек
Сознательно невежде потакает,
Ведь очень часто рой невежд
Талантливую мысль свергает,
И чтобы выжить среди невежд
И защитить науку,
Невежду нужно научить
Распознавать величие Творца,
Пройдя через старание и муку...

Нет большей казни мудрецу
Оказывать почёт глупцу,
На просвещение глупца
Уйдёт пол жизни мудреца,
Но утешеньем мудреца
Стать может ненависть глупца,
Который так и норовит
Глупцом провозгласить Творца!

Нет худшей доли мудрецу
Обречь себя на муку,
Взирая сверху на глупца,
Гнобящего науки...

Но целью схода мудрецов
Была наследника проблема,
Который был бы одарён
Уменьем сочетать науки смело,
Который зелье мог бы предложить
От зависти к таланту и уму
И приобщить невежд к труду...

Наука побеждать сложна,
Порой безжалостна она,
Чтоб доказать, кто прав и почему
Под силу только пылкому уму...

В пылу раздумий, споров и надежд
Все мудрецы охотно согласились,
Что уж пришла пора уму такому быть,
И, как знамению,
В Хазарском ареале объявиться.
Свои надежды мудрецы подробно обсудили
И бремя претворить их в жизнь
На Вас, наш Pater Noster, возложили.

Вы их избранник потому,
Что можете трудиться,
Что цену знаете уму
И как умом распорядиться,
Что просветительская роль
Изрядно Вам подходит,
Поэтому благословенный дух
С небес на Вас снисходит.

Но выбор мудрецов суров,
Их предписанья жёстки:
Реформой мысли и души
Обязаны Вы превзойти
Своих предшественников хлёстко.

Как высшей касты учения,
Вы справились с задачей чётко,
Внедрили Вы в образование модель,
Способную вовлечь сердца
В процесс познания нелёгкий.

Ваша метода уже многих обучила,
Пути науку познавать открыла,
И много молодых сердец
Наполнила восторгом
От счастья понимать взаимосвязь
Между умом и долгом.

Пройдёт ещё немного лет
И станет ясно,
Что быть у Вас в долгу –
Это прекрасно,

Как много в имени Наила
Для всех нас в нём переплелось,
Как много черт, характеристик
Нам разглядеть всем удалось:
Мила, приветлива, красива
Естественностью своих глаз,
Всегда одета элегантно
Без вычурности напоказ,
Всё в меру, всё так лаконично
Всё говорит о вкусе личном,
Спокойна, сдержана, этична,
К пустому звуку безразлична...
Последовательна, терпелива
Решительна, когда необходимо,
Умеет ставить цель, и сколько нужно ждать
Достаточно мудра, чтоб срочно всё менять!
Всегда внимательна к тому, кто
Поступает по уму,
Не верит нести тех, кто хочет
Вымолить хвалу.

При всей мечтательности духа,
Умеет трезво рассуждать,
Не любит часто вспоминать

Долг красен платежом,
Как всем известно,
И отдавать Вам долг умом –
Это прелестно!

Себя Вы посвятили просвещенью,
Вы математики певец
И словарей крёстный отец.
Вы философской мысли видный реформатор,
И поэтический оратор,
Вы симбиоз искусства и науки
Вы Ренессанс,
Нас спасший от духовной скуки,
Вы гений мысли и пера,
Вы наша слава,
Вам – Ура!

НАИЛЕ ХАНУМ

О былых спорах и ошибках,
Предпочитает промолчать,
Пока вокруг все спорят пылко
Прощать умеет, поощрять,
Когда на то есть предпосылка.

Не балуя людей опекою напрасной,
Она поможет лишь тогда,
Когда действительно беда,
И сделает все то, что в её власти.

Не склонна поддаваться страсти
Паниковать из-за напасти,
Всё выстроит в покорный ряд,
Затем проверит, все ли целы части.

Опора мужу своему
Во всех его деяньях, –
Всегда внимательна
К его труднейшим начинаньям.

При встрече со своей судьбой,
Звезда ей путь определила,
Что быть ей феей деловой
Своего мужа и кумира.

“Mən sadəcə sevdim səni”,
Чуть позже она скажет,
Её мелодия любви
На время лавры пожинать укажет.

Окинув взором всё,
Что им обоим удалось свершить,
“Mən sadəcə sevdim səni”
Ей Гамлет скажет,
И их мелодия любви
В любой счастливый или сложный час
Это уверенно докажет!

(продолжение следует)

TƏLƏBƏLƏR YƏHUDİ VƏ XRİSTİAN DİNLƏRİNƏ MƏXSUS KONFESSİYALARIN MƏBƏDLƏRİNDƏ

Aprəlin 1-2 - də Xəzər Universiteti Dillər və mədəniyyətlər departamentinin müəllimi dosent Elnurə Əzizovanın rəhbərliyi ilə universitetin tələbələri "Dünya dinlərini yaxından tanıyaq" adlı program çərçivəsində Azərbaycandakı Yəhudi və Xristian dinlərinə məxsus konfessiyaların məbədlərində oldular.

Tələbələr aprelin 1-də Avropa və Gürcüstan yəhudiləri sinaqoqunda Şabat mərasimində iştirak etdilər. Mərasimdən sonra din xadimi Rabai Şneor tələbələrin suallarını cavablandırdı. Aprelin 2-də isə tələbələr Bakirə Mülqəddəs Məryəm kilsəsində Evharistiya ayinində iştirak etdilər. Ayinin sonunda din xadimi Vladimir tələbələri maraqlandıran məsələləri aydınlaşdırdı.

Hər iki məbəddə tələbələr Azərbaycanda dini tolerantlıq və müxtəlifliklərin birlikdə yaşaması mövzularına dini icmaların yanaşmasına dair diskussiya apardılar.

STUDENTS IN JEWISH AND CHRISTIAN CONFESSION TEMPLES

On April 1-2 Khazar students visited Christian and Jewish confession temples within the project "Knowing World Religions Closer" under Elnura Azizova's guidance, the assistant professor, teacher, at The Department of Cultures and Languages.

On April 1, students too part in Shabat ceremony in the synagogue of European and Georgian jews. After the ceremony priest Rabai Shneor answered students' questions. On April 2, the students participated in Eucharist ritual in Virgin Mary Church.

At the end of the ceremony priest Vladimir shade light upon the issues our students were interested in. In both of the temples the students discussed religious tolerance and the attitude of religious communities towards coexistence of diversities in Azerbaijan.

İSLAMABAD TEXNOLOGİYA UNİVERSİTETİNİN PROFESSORU "XƏZƏR"İN TƏLƏBƏLƏRİNƏ MÜHAZİRƏ OXUDU

Aprelin 3-də Xəzər Universiteti Coğrafiya və ətraf mühit departamentinin təşəbbüslü ilə İslamabad Texnologiya Universitetinin professoru Shanza Ejaz "Davamlı inkişafın məqsədləri və kompüter texnologiyaları" mövzusunda webinar müəhazirə oxudu. Müəhazirədə Təhsil fakültəsi coğrafiya ixtisasının tələbələri iştirak edirdilər.

Sonda Professor Ejaz tələbələrin suallarını cavablandırdı.

PROFESSOR OF ISLAMABAD TECHNOLOGY UNIVERSITY DELIVERS A LECTURE AT KHAZAR.

On April 3, with the initiative of the Department of Geography and Environment, Khazar University Shanza Ejaz, a professor from Islamabad Technology University delivered a Webinar on the topic "The Aims of Sustainable Development and Computer Technologies". The students of the faculty of Education majoring in Geography took part in the lecture.

At the end of the session, Prof. Shanza Ejaz answered the students' questions.

"STRATEGİYA NƏDİR?" MÖVZUSUNDA SEMİNAR SEMINAR ON "WHAT IS STRATEGY?"

Aprelin 4-də Xəzər Universitetində Karyera mərkəzinin təşkilatçılığı ilə SPE layihəsi çərçivəsində "Startegiya nədir?" mövzusunda seminar keçirildi. Seminarda Halliburton şirkətinin nümayəndəsi Xatirə Mikayılova çıxış etdi.

Uğurlu strategiyanın rolu və əhəmiyyətindən bəhs edən məruzəçi seminardan sonra tələbələrə müxtəlif qrup tapşırıqları verdi.

Sonda tələbələrin çoxsaylı sualları cavablandırıldı.

Khazar University Career Center organized seminar on "What is Strategy?"

Mrs. Khatira Mikayilova, Material Control Specialist at Halliburton in Azerbaijan, delivered a speech on "What is strategy?" for students of Khazar University. The meeting took place on the Neftchilar Campus of the university.

The representatives of Halliburton then organized quick teamwork games to engage Khazar University students. The teamwork tasks were about the brands with best success strategies.

A question and answer session followed.

XƏZƏR UNİVERSİTETİNİN MÜƏLLİMİ EKSPERT ŞURASININ ELMİ KATİBİ TƏYİN OLUNDU

Xəzər Universiteti Azərbaycan dili və ədəbiyyat departamentinin müəllimi fəlsəfə doktoru dosent Sevinc Ağayeva Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Ali Attestasiya Kommissiyasının Filologiya elmləri üzrə Ekspert Şurasının elmi katibi təyin olunmuşdur.

“MÜHASİBATLIQ VƏ MALİYYƏ SAHƏSİNDƏ KARYERA” MÖVZUSUNDA TƏLİM

THE TRAINING ON “CAREER IN ACCOUNTANCY AND FINANCE”

Aprelin 5-də Xəzər Universiteti Karyera mərkəzinin təşkilatçılığı ilə “Mühasibatlıq və maliyyə sahəsində karyera” mövzusunda təlim keçirildi. Təlimçi PCOB Group şirkətinin təsisçisi və direktoru Orkhan Yusifov tələbələrə rezyume hazırlamaq, təsirli niyyət məktublarının siri, peşəkar müsahibəyə hazırlıq, işi harada və necə axtarmalı və ACCA dərsləri haqqında məlumat verdi.

Təlimdə İqtisadiyyat və menecment fakültəsinin tələbələri və məzunları iştirak edirdilər. İnteraktiv formada keçən təlimdə tələbələrin çoxsaylı sualları cavablandırıldı.

Təlimin sonunda ilk müraciət edən 6 tələbə sınaq işi müsahibəsində iştirak etdi.

On April 5, the training was held on the topic “The Career in Accountancy and Finance” at Khazar University Career Development Center. The trainer, the PCOB Group company founder and director Orkhan Yusifov gave the students information about making resumes, the secret of strong motivation letters, preparation for a professional job interview, where and how to find a job and ACCA lessons.

The students and graduates of the faculty of Economy and Management participated in the training. A number of students' questions were answered during the interactive training session.

At the end of the training, 6 students who applied first, participated in trial job interview.

“XƏZƏR”İN DEPARTAMENT MÜDİRİNƏ DOSENT DİPLOMU TƏQDİM OLUNDU

Aprelin 27-də Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Ali Attestasiya Kommissiyasında Xəzər Universiteti Dillər və mədəniyyətlər departamentinin müdiri, ilahiyat üzrə fəlsəfə doktoru Elmurə Əzizovaya dosent diplomu təqdim olundu.

Qeyd edək ki, Ali Attestasiya Kommissiyasının 10 mart 2017-ci il tarixli qərarı ilə E. Əzizovaya Dillər və mədəniyyətlər kafedrası üzrə dosent elmi adı verilmişdi.

MÜƏLLİMLİK SƏADƏTİNİ YAŞAYAN VƏ YAŞADAN İNSAN

*Əziz müəllimim Roza Arazovanın
yubileyi münasibətilə*

... Dərs ili yenice başlamışdı, birinci kurs tələbələrinin ən ağır vaxtları idi, məktəb partasından təzəcə ayrılmış uşaqlar üçün birdən-birə qədim dünya tarixinin sirlərinə yiyələnmək, arxeologiyanın maraqlı olduğu qədər də çətin xüsusiyyətlərini öyrənmək heç də asan deyildi.

Məhz belə bir vaxtda Roza müəllimlə ilk tanışlığımız başladı. Müəllimimiz elə ilk dərslərdən tədris etdiyi fənləri tələbələrə sevdirə bildi və biz Roza müəllimin timsalında nəinki fənləri, müəllimliyi də sevdik.

Çox maraqlıdır ki, Roza müəllim yaxşı oxuyan, çalışqan tələbələrlə bərabər tənbəllərin də hafizəsindən silinməyib. Universitetdə sonralar lətifəyə çevrilmiş bir hadisəni xatırlamaq istəyirəm. Qıtlıq illərində müəllimlərin də "dadına çatın" bir tələbə vardı, o vaxt dükanlarda tapılmayan süd məhsullarını zavoddan çıxarıb gətirirdi. Bir gün bu "qoçaq" imtahan ərəfəsində Roza müəllimə öz "xidmətini" təklif edir, Roza müəllim də "get suallarını öyrən, gəl" deyir, mədəni surətdə başa salır ki, heç nə kar etməz, oxumalısan.

Tələbə ələcsiz qalıb hazırlaşmalı olur. İmtahandan bir xeyli sonra Roza müəllim bu tələbəyə pul verir ki, bir yaşlı qadın üçün kəsmik gətirsin. Amma o kəsmik hələ də gəlib çıxmayıb. Bu hadisədən sonra həmişə zarafatla deyirdi ki, Roza xanım belə də yeganə müəllimdir ki, pulunu verib tələbəyə dərs öyrədir.

Hər dəfə tələbəlik illərimiz eyni dövrə təsa-

düf edən tanışlarımızla rastlaşanda belə, hər kəsin ilk sualı: "Roza müəllimi görməmişən?" olur. Həmişə birinci onu soruşur, çünki Roza Arazova qəlblərdə əsl müəllim kimi yurd salan, yaşayan insanlardandır.

Tələbə vaxtı öz aramızda Roza müəllimləndən söhbət açanda, onun ən birinci keyfiyyəti kimi insanpərvərliyi və vətənpərvərliyindən danışardıq. Əslində, bu keyfiyyətlər hər bir müəllimə xas olmalıdır, təəssüf ki, 80-ci illərdə belə keyfiyyətli insanlara çox az rast gəlirdi, xüsusilə də ali məktəb divarları arasında.

Roza müəllim hər bir tələbəyə yetkin bir şəxsiyyət kimi yanaşardı, hamının dərini öz dərini bilirdi, can yandırardı, tələbələrin problemlərini həll etməyə çalışardı, lazım gəlsə, buna görə bütün pillələrə ayaq döyərdi, kömək almıyadək əl çəkməzdi, amma özünü üçüncü kimsəyə ağız açmağı qüruruna sığışdırmazdı. Azərbaycan qadınına xas olan bütün dəyərləri biz onda görüb, onda sevdik. Olduqca nazakətli, səliqəli, diqqətli, qayğıkeş, mehriban olduğu qədər də tələbkər bir insan idi Roza müəllim. Biz, sözlə əsl mənasında, müəllim olmağı onun şəxsi nümunəsi əsasında öyrəndik və əbəs yerə deyil ki, bizim çoxumuz onu özümüzün həyat müəllimi hesab edirik.

Nəçə illəri arxada qoyub artıq bir yerdə çalışırıq Roza müəllimlə. Daha müəllim-tələbə münasibətini geridə qoyub, həmkarlıq münasibətindəyik. Mənim gözlerimin qabağında Xəzər

Universiteti qurulub, böyüyüb, bu gününə qovuşub və onu quranlardan biri də Roza xanımdır. Roza xanım kimi entuziast insanların çiynlərində çəkilir bu dünyanın yükü. Xəzər Universiteti ilə, "Dünya" məktəbi ilə əməkdaşlıq illəri mənə Roza xanıma bir insan kimi bir daha yaxından tanımaq imkanı verdi. Mən artıq onun öz ətrafı - dostları, həmkarları, ailəsinin bu böyük qəlbli insana verdiyi dəyəri gördüm və bir də onun şahidi oldum ki, nə keçən illər, nə hadisələr Roza xanıma bir zərər də dəyişməsinə səbəb olmamışdır. Yəni həmin qayğıkeşlik, həmin tələbkarlıq.

Roza xanıma digərlərindən fərqləndirən keyfiyyətlərindən əsasını özünə qarşı hədsiz tələbkar və hədsiz təvazökar olmasıdır. Roza müəllim indi də illərin təcrübəsinə baxmayaraq, bütün dərslərə həmişə həvəslə, həmişə vaxtla girir, hətta bu vaxtdakı bir tələbə dəyə bilməz ki, hansısa bir mövzunu Roza müəllim həvəssiz, sadəcə dərslərinə keçdi.

Bu böyük müəllim hər dərslərini yenidən dəfələrlə yaşayır və məhz buna görə də, tələbələrini yaddaşında silinməz iz qoyur. Axı Roza xanım özü də böyük alim, müəllim, məşhur Azərbaycan tarixçisi Süleyman Əliyarlının sevimli tələbəsi olub. İş elə gətirdi ki, mən BDU-da Süleyman müəllimin rəhbərlik etdiyi kafedrada çalışırdım və həmin illərdə Xəzər Universiteti bu böyük alimin 70 illik yubileyinə ev sahibliyi etdi və bu yubileyə mən Xəzər Universitetinin əməkdaşı kimi qatıldım. Roza xanıma Süleyman müəllimə olan ehtiramı, sədaqəti həsədə layiqdir desəm, yadıma gəlməz. Böyük sevgi, qayğı, şəfqət - Roza xanıma ürayından gələn hisslər gözlərindəydi... O gözləri mən bir də S.Əliyarlının qəbrində gördüm - sonsuz kədər, sonsuz hüzn... Gözlər ürayın aynasıdır deyirlər, Roza xanıma gözləri bəlkə də belə aynaların ən şəffafıdır.

Roza xanım gözəl alimdir - ciddi, vicdanlı. Arxeoloq olmaq hər kəsin bacardığı iş deyil, Roza xanıma qadın olaraq çətin qazıntılarında Q.İsmayilzadə, İ.Nərimanov kimi dövrümüzün ən məşhur arxeoloqları ilə birgə iştirak etmiş, tədqiqat aparmışdır. Hər dəfə söhbət əsnasında Roza xanıma o zamanlar tanınmış arxeoloq Massonun dəvəti ilə Leningradda doktorluq işini davam etdirə bilməməsindən söz düşəndə yarımgerçək, yarızarafat deyirəm ki, "yaxşı ki, getmədiniz, bəs bizim gənclərimiz heyif deyil? Belə müəllimi itirirdik". Amma bu sözə bir həqiqət var. Alimliyini düşünüb, gələcəyini hər kəs qura bilər, böyük kəşflər edib dünya elminə yenilik də gətirmək olar, amma ömrünü şam kimi eridib yeni nəsillər

yetişdirmək ancaq müəllimin şəərəfli yoludur - sizin seçdiyiniz yol, əziz müəllimim!

Roza xanım gözəl dostdur. Onun dostlarının sırasında ələsi yoxdur ki, cəmiyyətimizin problemləri onları narahat etməsin, Roza xanıma dostları da özü kimi genişürəkli, vicdanlı, qayğıkeşdirlər. Roza xanım elə bir insandır ki, onunla ünsiyyətdən sonra bu gözəl insan sənə həyatının bir parçasına çevrilir, hər şeydə onu görmək, məsləhətini eşitmək, bölüşmək istəyirsən. Dostluq üçün bundan daha vacib nə ola bilər ki?! Tarix və arxeologiya departamentində bu gündə çalışmış bütün müəllimlərin övladları Roza xanıma övladlarıdır. Roza xanım onlara "xəzərlilər" deyir, elə bir bayram yoxdur ki, Roza nəyə "xəzərlilər" nəvələrini yada salıb, onlar üçün hədiyyə hazırlamasın, evə zəng edəndə belə uşaqlar Roza nəyə danışmaq üçün növbəyə durur, dərslərini bölüşür, bəzən heç bizi növbə çatmır, ümid qalır "email"-ə.

Bu yaxınlarda Roza xanıma ad gününü qeyd etmək üçün müəllimlərlə birgə departamentdə toplaşmışdıq. Roza xanıma təbrik üçün Xəzər Universitetinin digər departamentlərinin müəllimləri, tələbələr sanki bəhsə girmişdilər, biri-birindən gözəl çiçək dəstələri, hər kəsin səmimi sözləri, hətta texniki heyət işçiləri də geri qalmamışdı.

Elə təzəcə yığılmışdıq, tanımadığımız bir kişi əlində iri bir gül dəstəsi, böyük bir tort yaxınlaşdı, Roza xanıma təbrik etdi. Roza xanım da təəcüblə "çox sağ olum, amma siz kimsiniz, mən tanımadım axı?" deyərək soruşdu. "Roza müəllimə, bu bir sürprizdir" - dedi həmin adam. Sonra artıq süfrə arxasında əyləşəndə məlum oldu ki, İsmayıl bəy Roza xanıma ilk tələbələrindəndir. O özünü təqdim edərkən söylədi ki, Roza xanım, siz bizi tanımay bilərsiniz, çünki biz çoxuq, amma sizin kimi insanlar bizim həyatımızda çox deyil və biz sizin fəaliyyətinizi daim izləyirik." Məncə, bir müəllim ömrünün mənası da elə bundadır.

Roza xanıma çox xoşbəxt insandır ki, belə bir həyat salnaması var, xoşbəxtlikdir ki, müəllimlik sənətini öz təməlinə yaşadır, xoşbəxtlikdir ki, hər tələbəsinin həyatında onun da müdriklik payı var. Bu elə bir səadətdir ki, müəllim olmayan insan bunu bəlkə də yaşaya bilməz, amma Roza xanıma müəllimlik səadətini yaşayan və yaşadan bir insandır.

Ülviyyə İbrahimova,
BDU-nun dosenti,
atoshi@mail.ru

“WEB OF SCIENCE” PLATFORMASININ NÖVBƏTİ TƏDBİRİ

A NEW SESSION ON WEB OF SCIENCE PLATFORM HELD

Aprelin 14-də dünyanın aparıcı informasiya agentliyi “Thomson Reuters”-in “Web of Science” platformasının Azərbaycanda ali təhsil müəssisələri üçün hazırlanan layihənin növbəti tədbiri Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universitetində keçirildi.

İki hissədən ibarət olan tədbirdə əvvəlcə “Thomson Reuters” Agentliyi Elm və təhsil departamentinin əməkdaşı Aygün Babazadə təmsil etdiyi agentlik və həmin qurumda yer alan elmi jurnallar haqqında ətraflı məlumat verdi.

Tədbirin ikinci hissəsində Xəzər Universitetinin Khazar Journal of Humanities and Social Sciences (“Xəzər humanitar və sosial elmlər jurnalı”) beynəlxalq elmi jurnalının redaktor assistenti Xeyalə Məmmədova elmi jurnalın idarə edilməsi prinsipləri, “Web of Science” platformasına daxil olmaq üçün jurnallar, orada çap olunacaq məqalələr qarşısında qoyulmuş tələblər, elmi məqalələrin təqdimatına qaydaları, seçim meyarları və digər praktiki məsələlərlə bağlı tədbir iştirakçıların məlumatlandırdı. X. Məmmədova tədbirin sonunda iştirakçıların suallarını cavablandırıldı.

Layihə çərçivəsində bu cür silsilə tədbirlər Azərbaycanın digər ali təhsil müəssisələrində də davam edəcək.

On April 14, another event as a part of the project for higher education institutions based on the Web of Science platform of the world's leading news agency Thomson Reuters took place at the University of Azerbaijan State Oil and Industry University.

The event consisted of two parts. First, the representative of the Department of Science and Education at Thomson Reuters Agency, Aygun Babazadeh gave detailed information about the agency and all of its scientific journals. Then Khayala Mammadova, assistant to editor of Khazar Journal of Humanities and Social Sciences talked about journal's management principles, the requirements for scientific articles to be accepted to Web of Science platform, and informed the participants about the submission rules, selection criteria and other practical issues. Later she answered the questions of the participants.

A series of such events are planned to be held at other higher education institutions. It should be noted that the aim of the project is to contribute the development of science in Azerbaijan and promote international cooperation, through access to Thomson Reuters to increase the number of scientific publications of Azerbaijani researchers in indexed journals.

ELMI ŞURANIN İCLASI

MEETING OF ACADEMIC COUNCIL

Aprelin 14-də Xəzər Universitetinin rektoru Hassan Niknafsın sədrliyi ilə universitet Elmi şurasının növbəti iclası keçirildi.

İclasın gündəliyinə əsasən ümumi məsələlər haqqında rektor Hassan Niknafsın, məzunluq haqqında fakültə dekanları Hassan Niknafs, Cabir Xəlilov, Elza Səmədova, departament müdiri Ceyhun Məmmədovun, doktorant və dissertantların elmi tədqiqat məsələləri və elmi rəhbərləri, Tarix və arxeologiya departamentinin müəllimi Nurida Qədirovanın dosent vəzifəsinə seçilməsi haqqında universitetin Magistratura, doktorantura və elmi işlər bölməsinin müdiri Eldar Şahgəldiyevin məlumatları dinlənildi.

Gündəlikdəki məsələlərlə bağlı müvafiq qərarlar qəbul edildi.

Elmi şuranın iclasında cari məsələlər də müzakirə olundu.

On April 14, the meeting of the Khazar University Academic Council was held. The meeting was chaired by Dr. Hasan Niknafs, President of the University.

According to the agenda of the meeting reports were given by Dr. Hasan Niknafs, President of the University, on general issues; by faculty Deans Hassan Niknafs, Jabir Khalilov and Elza Samadova as well as department chair Jeyhun Mammadov, on the topic of graduation; by Dr. Eldar Shahgaldiyev, Head of the Division for Graduate Students and Research, on scientific research and scientific advisors of post-graduates, Nurida Gadirov's, instructor of the Department of History and Archeology at Khazar University, being appointed assistant professor and related decisions were made.

Other current issues were also covered at the meeting.

ELMİ-PRAKTİK KONFRANS: "ELEKTRON KATALOQ – YÜKSƏK INFORMASIYA TEXNOLOGİYALARININ NƏTİCƏSİ KİMİ"

Aprelin 14-də BDU-da Azərbaycanda Kitabxana İşinin İnkişafı Assosiasiyasının təşkilatçılığı və BDU-nun Kitabxanaçılıq-İnformasiya fakültəsinin dəstəyi ilə "Elektron kataloq-yüksək informasiya texnologiyalarının nəticəsi kimi" mövzusunda elmi-praktik konfrans keçirildi.

Konfransın məqsədi ölkə kitabxanalarının məlumat axtarış sistemlərində elektron kataloqun rolu və avtomatlaşdırma proseslərinin tətbiqi idi.

Tədbirdə təqdimatlar keçirildi və çıxışlar dinlənilirdi.

Xəzər Universitetinin Kitabxana-İnformasiya Mərkəzinin (KİM) Kataloqlaşdırma şöbəsinin müdiri Samirə Orucova universitetdə avtomatlaşdırma proseslərinin tətbiqi, müasir vəziyyəti və əhəmiyyəti mövzusunda təqdimatla çıxış etdi.

Sonda təqdimat iştirakçıları mükafatlandırıldı.

STUDENTS' SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE - "E - CATALOG - AS A RESULT OF HIGH INFORMATION TECHNOLOGIES"

On April 14, a scientific-practical conference, entitled "E-catalog -as a result of high information technologies" was held with the coordination of Association for Development of Library Work in Azerbaijan and the support of the faculty of Library science and information at Baku State University. The purpose of the conference was to shed light on the topics, such as the role of electronic catalog and application of automation in information retrieval systems in libraries in Azerbaijan.

Library heads and students made presentations and speeches in the event. The presentations on application, current situation and importance of automation processes at Khazar University Library and Information Center were also introduced. The presenters included Samira Orujova, Head of Cataloging Department of LIC, Khazar University.

**"SPRINGER" PUBLISHES
ONE MORE KHAZAR UNIVERSITY
STAFF MEMBER'S BOOK**

Springer

On April 12, the well-known publishing house "Springer" confirmed to publish the book of Rovshen Abbasov, head of the Geography and Environment Department, Khazar University.

The title of the book is "Children and Disaster Risk Management: A Case Study of Gabala District, Azerbaijan".

Note that, the book was tendered to the publishing house in January, 2016 and was reviewed three times.

GÖRKƏMLİ TARİXÇİ ALIM TADEUŞ SVYATOÇOVSKİNİN UNUDULMAZ XATİRƏSİ

Görkəmli tarixçi, polyak əsilli amerikalı alim Tadeuş Svyatočovski (Tadeusz Swietochowski) 2017-ci il fevralın 17-də etmişdir. O, 1934-cü il aprelın 28-də anadan olmuşdu.

T. Svyatočovski Cənubi Qafqazın öyrənilməsi və xüsusən Azərbaycanın yeni tarixinin tədqiqi üzrə mütəxəssis idi. O, Xəzər Universitetinin Fəxri doktoru adına layiq görülmüş və əsas əsəri sayılan "Russia and Azerbaijan: a Borderland in Transition" adlı kitabı Xəzər Universiteti Nəşriyyatında Azərbaycan türkcüsünə çevrilmiş ("Rusiya və Azərbaycan: sərhədyan bəlgə keçid dövründə") və nəşr olunmuşdur.

T. Svyatočovskinin parlaq xatirəsini yad edir və professor Hamlet İsaخانlının redaktor kimi onun kitabı haqqında giriş sözünü oxucularımıza təqdim edirik.

AZƏRBAYCANIN İKİ YOLU VƏ AZƏRBAYCAN KİMLİYİ HAQQINDA

(Tadeuş Svyatočovskinin "Rusiya və Azərbaycan" kitabının Azərbaycan dilinə tərcüməsinin redaktorundan)

Azərbaycan tarixi və azərbaycanlıların milli kimliyi məsələsi ictimaiyyətimizin həmişə diqqət mərkəzində olmuş, hər zaman müzakirə və mübahisə doğurmuşdur. Tarixin dövrlərində və çoxsaylı "keçid mərhələ"lərində bu mövzu qızğın və həyəcanlı günlərini, illərini yaşamışdır.

Azərbaycan xalqının yaşadığı ərazilər, yarınmüstəqil Azərbaycan xanlıqları 18-ci əsrin sonlarında və 19-cu əsrin ilk otuz ilinə yaxın bir müddətdə Rusiya və İran arasında müharibələr meydanına çevrilmiş və nəticədə ikiye bölünmüşdür. Şimal ərazilər Rusiyaya birləşdirilmiş, cənub hissə İranın ixtiyarında qalmışdır. Azərbaycan torpaqlarının daxili çayı olan Araz o zamandan iki Azərbaycanı bir-birindən ayıran sərhəd çayına çevrilmişdir. Beləliklə, azərbaycanlılar, azərilər və ya azəri türkləri adlanan xalq iki böyük dövlət - Rusiya və İran içərisində fərqli yollarla inkişaf etməyə başlamış, fərqli siyasi, iqtisadi, təhsil və mədəni mühitdə yaşamışlar. İki Azərbaycan arasında əlaqələr də məhz tarixin dövrlərində artmış, azalmış və bir müddət, demək olar ki, qırılmışdır. Beləliklə, azərbaycanlıların tarixi də iki hissəyə bölünmüş, onların kimliyi, milli özünüdərkini də haçalanmışdır.

Tanınmış Amerika azərbaycanşünası, Ya-

xın Şərq və Rusiya tarixinin bilicisi Tadeuş Svyatočovski tədqiqatçı həyatını Azərbaycanın siyasi tarixinə, Azərbaycan xalqının özünüdərk etmə məsələsinə həsr etmişdir. O, 1970-ci illərin ikinci yarısından bu günə qədər Azərbaycan mövzusunda araşdırmalarını məqalələr və kitablar şəklində çap etdirir, Azərbaycan üzrə ekspert kimi məsləhətlər verir, müxtəlif konfrans və görüşlərdə çıxış edir.

T. Svyatočovskinin "Rusiya Azərbaycanı, 1905-1920" adlı ilk kitabı (Russian Azerbaijan, 1905-1920. The Shaping of National Identity in a Muslim Community, Cambridge University Press) 1985-ci ildə nəşr edildi və geniş əks-səda doğurdu.

1905-ci il inqilabından Azərbaycanın Sovetləşməsinin başlanğıcına qədər nisbətən qısa, amma Azərbaycanda ideoloji və siyasi programların təşəkkül tapdığı bir dövrü əhatə edən bu kitab öz müəllifini Azərbaycan məsələsinə daha geniş şərh etməyə həvəsləndirdi.

On il sonra Svyatočovskinin Azərbaycan dilinə tərcüməsinə hörmətli oxucularımıza təqdim etdiyimiz, "Russia and Azerbaijan. A Borderland in Transition" (Columbia University Press) kitabı nəşr olundu. Zənnimizcə, bu kitab

T. Svyatoçovskinin çox (ən?) uğurlu əsəri sayıla bilər. (O, 1999-cu ildə nəşr olunmuş "Azərbaycan tarixi lüğəti" adlı kitabın redaktorlarından biri və Viktor Savinkova həsr olunmuş kitabın iki müəllifindən biridir).

Geniş mənada Azərbaycan xalqı, Azərbaycan dövlətçiliyi hamışa Rusiya, İran və Osmanlı-Türkiyə kimi böyük dövlətlərin kölgəsində inkişaf etmişdir. Bu kölgə bəzən onu yandırıcı şüalərin təsirindən qorumuş, bəzən də arzusunda olduğu ilıq şüalərin qabağını kəsərək onu üşütmüşdür. Hər halda, Rusiyanın aşladığı Avropa düşüncəsi və həyat tərzı, Türkiyənin aşladığı türk özünüdərk etmə hissi Rusiya Azərbaycanında daha güclü olmuş, İran azərbaycanlıları türkçülüyə tamamilə yad olmamaqla yanaşı, daha çox "iranlı" kimliyinə sahib olmuşdur. Avropa və Amerikaya mühacirətin, Şimalda müstəqil Azərbaycan Respublikasının yaranmasının İran azərbaycanlılarının kimlik düşüncələrinə nə dərəcədə təsir etdiyi hələlik ciddi araşdırılmamışdır. Lakin 20-ci yüzillikdə Şimalda və Cənubda baş verən hadisələr və dövrlərin digər tərəfdə diqqətlə müşahidə olunduğu, qeydə və nəzərə alındığı şübhəsizdir. Şimalda: a) ilk onillikdəki rus inqilabının təsiri, mətbuatın inkişafı, siyasi təşkilatlanma, kimlik axtarışı; b) 1917-20-ci illərin siyasi çalxalamaları, muxtariyyət, dövlətçilik və müstəqillik sorğusunda axtarılar; c) Azərbaycan dilinin, elminin və mədəniyyətinin uğurları, Azərbaycan kimliyinin türkçü və sovet boyalına büründüyü, siyasi və mədəni təzyiqlərə məruz qaldığı sovet dövrü; və, nəhayət, ç) Son on ili əhatə edən Müstəqil Azərbaycan Respublikası dövrünü qeyd etmək olar.

Eyni ilə, Cənubda baş verən dörd inqilabi addım Şimalda da ciddi qarşılanmışdır: a) Səttarxanın mütləq rol oynadığı Məşrutə inqilabı; b) Xiyabani hərəkatı; c) Pişəverinin başçılıq etdiyi Azərbaycan Demokratik Partiyasının hakimiyyəti; və, nəhayət; ç) Şahlığın devrilməsi ilə nəticələnən İslam inqilabı.

Tadeuş Svyatoçovski ikiyə bölünmüş Azərbaycan xalqının 19-cu və 20-ci yüzilliklərdə keçdiyi yolu peşəkarcasına və böyük məharətlə işıqlandırmışdır. Heç bir tələyüklü məsələ onun diqqətindən yayınmamış, həqiqəti hissiyyətə tabe etməmiş, araşdırdığı məsələlərə hər tərəfdən baxmağa çalışmışdır. Təcrübə göstərir ki, xalqın tarixini yazarkən ona kənardan da baxmaq mütləqdir. Bu baxımdan Gürcüstan, xüsusən də Ermənistanla müqayisədə Azərbaycanın bəxti o qədər də gətirməmişdir. Azərbaycan daha çox

İrnumrus, ümumqafqaz, ümumiran müstəvilərində gözə çarpmışdır. Lakin son zamanlar vəziyyət yaxşılaşmağa doğru dəyişməkdədir. Azərbaycan mövzusu Avropa və Amerika tədqiqatçıların diqqətini cəlb etməyə başlamışdır.

Xarici dillərdə, xüsusən ingilis dilində tarix və mədəniyyətimizə həsr olunmuş əsərlərin üstün cəhətləri nə ilə bağlıdır? Müəlliflərinin elmi əsaslara söykənmək istəyindən, Avropa arxivlərindən və mənuar ədəbiyyatından daha asan istifadə etmək imkanından, mühacir ədəbiyyatı ilə yaxın tanışlıqdan, Yaxın Şərqi ölkələri və Rusiyadan Qərba gedən alimlərin müşahidə və araşdırmalarını ingiliscə və digər Avropa dillərində çap etdirməsindən və s. Əlbəttə, bu əsərləri ideallaşdırmaq da düzgün deyil, lakin onlara məxsus soyuqqanlı və düşüncə-dəşimilmiş yanaşma üsulu təqdirdə layiqdir.

Azərbaycanın son iki yüz illik tarixinə yeni və konseptual baxış olan bu kitab, əslində, çoxcildli Azərbaycan tarixi üçün maraqlı bir plan rolunu da oynaya bilər.

T. Svyatoçovski Xəzər Universitetinin fəxri doktorudur. Nəşriyyatımızın onun kitabını tərcümə etmək fikrinə çox ciddi yanaşan müəllif kitabın son hissəsini yenidən işlədi, hadisələrin 1993-də tamamlanan şərhini 1997-ci ilə qədər çatdırdı.

Amerika Birləşmiş Ştatları hökuməti tərəfindən ayrılmış qrant bu tərcümə işini maliyyə cəhətdən təmin etdi, bizim nəşriyyatla bu birgə layihənin uğurla həyata keçməsinə xüsusi diqqətlə yanaşan Bakıdakı Amerika Səfirliyinin ictimaiyyətlə əlaqə şöbəsinə və doktor Craig Dicker-ə (Krey Diker) minnətdarlığımı bildirirəm.

Azərbaycanda ingilis dilindən (və digər avropa dillərindən) Azərbaycan dilinə tərcümə təcrübəsi çox azdır, elmi, tədris və siyasi ədəbiyyat sahəsində isə yox dərəcəsindədir. Kitabın tərcüməsi və nəşri zamanı qarşılaşdığımız bir çox çətinliklər, əslində, bu işin ümumiyyətlə yeni olması, xüsusilə də tərcümə mədəniyyətinin hələ kifayət qədər inkişaf etməməsi ilə bağlıdır. Kitabın hazırlanmasında çox əməkdaşlarımızın əməyi var. Tərcüməçilər Lala Mirzəfarova və Bəylər Hacıyev, korrektura ilə məşğul olan Vahid Ömrəli, Elza İsmayılova, Sədaqət Təhməzova, nəşriyyat və mətbəə işində əmək sərf etmiş Zakir N. Yusifovlu, Rüşət İsayev, İsmət Əhmədov, İsaخان İsayev və başqalarına, mətnin son variantının hazırlanmasında mənə kömək edən Xumar Hüseynovaya öz təşəkkürümü bildirirəm.

Prof. Hamlet İsaçanlı

XALQ RƏSSAMI ALTAY HACIYEVİN YUBİLEY SƏRGİSİ

Aprelin 15-17-də Azərbaycan Milli İncəsənət Muzeyində (AMİM) Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi və AMİM-in birgə təşəbbüsü ilə Xalq rəssamı Altay Hacıyevin 85 illiyinə həsr olunmuş yubiley sərgisi keçirilmişdir. Sərgidə görkəmli fırça ustasının 70-ə yaxın əsəri təmaşaçılara təqdim olunmuşdur.

Rəssamın sənət dostları, ictimaiyyət nümayəndələri və tələbələrini toplaşdığı açılış mərasimində Xəzər Universiteti "Xəzər Xəbər" jurnalının baş redaktor müavini, əməkdar jurnalist Əlirza Balayev də iştirak etmişdir.

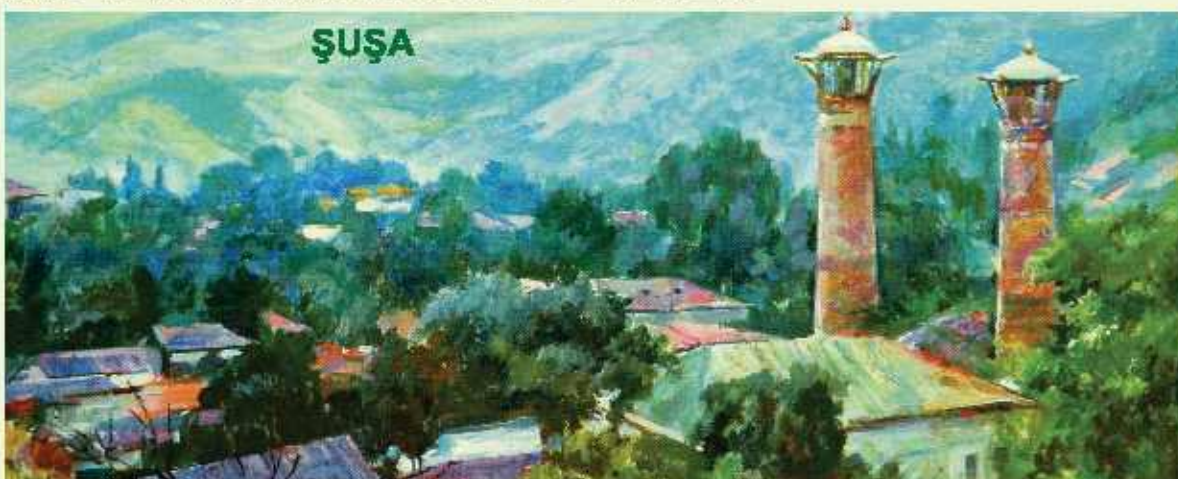
Sərginin açılışında muzeyin direktorunun müavini Xədicə Əsədova, Rəssamlar İttifaqının sədri, Xalq rəssamı Fərhad Xəlilov və Xalq rəssamı Arif Hüseynov Altay Hacıyevin görkəmli rəssam, fəal ictimai xadim kimi böyük təcrübəsindən danışblar.

Qeyd olunmuşdur ki, 1931-ci ildə Bakıda görkəmli rəssam Əmir Hacıyevin ailəsində dünyaya göz açmış Altay Hacıyev 1951-ci ildə Əziz

Əzimzadə adına Rəssamlıq Məktəbini, 1959-cu ildə isə Kiyev Dövlət Rəssamlıq İnstitutunu bitirmişdir. 1959-cu ildən beynəlxalq və respublika əhəmiyyətli sərgilərin iştirakçısıdır. 1960-cı ildə SSRİ Rəssamlar İttifaqının üzvlüyünə qəbul edilmişdir. 1962-1967-ci illərdə Azərbaycan SSR Nazirlər Soveti yanında Dövlət Mətbuat Komitəsinin baş rəssamı vəzifəsində çalışmışdır.

1982-ci ildə Altay Hacıyev Əməkdar rəssam, 2002-ci ildə isə Xalq rəssamı fəxri adlarına layiq görülmüşdür. Altay Hacıyev 2003-cü ildən Prezident təqaüdəçilsüdü. Xalq rəssamı həm də bir sıra təltif və mükafatlara layiq görülmüşdür.

Tədbirdə rəssamın oğlu, görkəmli kino rəssamı Addis Hacıyev çıxış edərək, yaradıcı insan kimi formalaşmasında atasının həm şəxsi keyfiyyətlərinin, həm də sənətinin böyük təsiri olduğunu söyləmişdir. Tədbirə toplaşanlara, sənət dostlarına təşəkkürünü bildirən Altay Hacıyev bundan sonra da var gücü ilə yaradıcılıq fəaliyyətini davam etdirəcəyini bildirib.

UZUN HƏSƏN

SARA XATUN

NIZAMI, "YEDDİ GÖZƏL": İRAN GÖZƏLİ İLƏ GÖRÜŞ

XƏZƏR UNİVERSİTETİNİN NÜMAYƏNDƏLƏRİ AESOP LAYİHƏSİNİN GÖRÜŞÜNDƏ

REPRESENTATIVES OF KHAZAR UNIVERSITY ATTEND AESOP MEETING PROJECT

Aprilin 3-dən 7-dək Polşanın Varşava Universitetində Erasmus+ "Ombudsman vəzifəsi yaratmaqla tələbələrin təmsili təyin olunması" (AESOP) layihəsi çərçivəsində görüş keçirildi.

Görüşün məqsədi iştirakçıları Varşava Universitetinin Ombudsman ofisinin işləri ilə tanış etmək idi. Görüşdə Xəzər Universitetini Əlilliyi olan Tələbələr üçün Mərkəzin koordinatoru və AESOP layihəsinin Xəzər Universiteti üzrə layihə rəhbəri Rima Məmmədova və Qəbul və tələbə şöbəsinin müdiri Lamiyə Namazova təmsil etdirdilər.

Görüş Varşava Universitetinin ombudsmanı Anna Cybulko, Tələbə işləri və tədrisin keyfiyyəti üzrə prorektor professor Jolanta Choińska-Mika və Şərqi Avropa Araşdırmalar Mərkəzinin professoru Jan Malickinin nitqləri ilə başladı. Mübahisə və Münaqişələrin Həlli Mərkəzinin rəhbəri professor Ewa Gmurzyńska Varşava Universitetində, Georgia Dövlət Universitetinin (ABŞ) professoru Daug Yarn isə Amerika universitetlərində yaranan akademik münaqişələrin həllinə dair sistemli yanaşmalardan danışdılar.

Görüş zamanı bütün regional tərəfdaşlar öz universitetləri haqqında təqdimatla çıxış etdilər. Rima Məmmədova Xəzər Universiteti haqqında geniş məlumat verdi. Xəzər Universitetinin Azərbaycan Respublikasının təhsil sahəsindəki mövqeyindən, tələbələrin həyat tərzindən və tələbələr üçün (yerli və xarici) təhsil səviyyəsinin inkişafı yollarından danışdı. Təqdimatla çıxış edənlər suallara cavab verdilər. Görüşün birinci günü Varşava Universiteti ilə tanışlıqla sona çatdı.

On April 3-7, a study meeting for the "Advocacy Establishment for Students through Ombudsman Position (AESOP)" Erasmus + project was held at Warsaw University in Warsaw, Poland.

The purpose of the meeting was to familiarize the participants with the work of the office of the Ombudsman at the University of Warsaw. Rima Mammadova, the project manager for the University and Coordinator of the Center for Students with Disabilities; and Lamiya Namazova, Head of Admission Office, represented Khazar University at the meetings.

The meeting started with welcome speeches of Anna Cybulko, The Ombudsman of Warsaw University; Professor Jolanta Choińska-Mika, Vice-Rector for Student Affairs and Quality of Teaching; and Professor Jan Malicki, Center for East European Studies. Professor Ewa Gmurzyńska, Head of the Center of Dispute and Conflict Resolution spoke about systematic approach to academic conflict resolution in the perspective of Warsaw University. Professor Daug Yarn from Georgia State University (USA) also spoke about systematic approach to academic conflict resolution, but in the perspective of the universities in the USA. During the meeting, all regional partners made presentations about their universities. Rima Mammadova made a widely informed presentation about Khazar University, its importance for the education cycle in Azerbaijan Republic, student lifestyle and ways of improving the level of education for students (local and international) which was followed with the Questions & Answers session afterwards. The meeting ended with a guide tour of the University of Warsaw.

Görüşün ikinci günü Ombudsman ofisinin əməkdaşları, Anna Cybulko və Łukasz Modzelewski Ombudsman ofisinin təşkil olunması, ombudsmanın vəzifələri və öhdəlikləri haqqında təqdimatlarla çıxış etdilər. Təqdimatdan sonra Tələbə Məclisinin nümayəndələri tələbələrin hüquqlarının təmin olunmasında iştirakları və Ombudsman ofisi ilə Tələbə Məclisinin əməkdaşlığı haqqında danışdılar.

Üçüncü günü Ombudsman ofisinin universitetin digər səlahiyyətli nümayəndələri, inzibati şöbələri və bölmələri ilə birgə əməkdaşlığına həsr olundu. Tələbə Məclisinin nümayəndələri və rektorluq nəzdində Ayrı-Şeçkiliyə Qarşı Komissiyanın nümayəndəsi öz fəaliyyətləri, məqsədləri və eləcə də, Ombudsman ofisi ilə əlaqələrindən danışdılar. Torun şəhərində yerləşən Bartłomiej Chłudziński Nicolaus Copernicus Universitetinin ombudsmanı Nicolaus Copernicus Universitetində yerləşən Ombudsman ofisi haqda təqdimatla çıxış etdi. O, ofisin yaranma tarixi, fəaliyyətləri və ombudsmanın rolu barədə danışdı. Varşava Universitetinin Münaqişə və Mübahisələrin Həlli Mərkəzinin nümayəndəsi Agnieszka Siedlecka öz fəaliyyətlərindən və vasitəçilərin vəzifələri və öhdəliklərindən danışdı.

Görüş zamanı iki vorkşop təşkil olundu: Łukasz Modzelewski Ombudsman ofisinə aid olan vorkşopu, Katarzyna Drzazgowska isə Münaqişə və Mübahisələrin Həlli Mərkəzinə aid olan vorkşopu idarə etdi. Xəzər Universitetinin nümayəndələri hər iki vorkşopda iştirak etdilər və onların fəaliyyətləri ilə yerində tanış oldular.

Rima Məmmədova, həmçinin Varşava Universitetinin Beynəlxalq Əlaqələr Ofisinin rəhbəri və Erasmus layihələr koordinatoru Sylwia Salamon və Azərbaycan ilə əməkdaşlığa məsul olan Katarzyna Kozdra ilə görüşdü. O, Xəzər Universitetinin beynəlxalq layihələrdə iştirakından, Erasmus+ proqramı çərçivəsində layihələrdə Xəzər Universiteti ilə gələcək əməkdaşlıqlarının mümkünlüyündən danışdı və onlara Xəzər Universitetinə aid materialları təqdim etdi.

On the second day of the meeting, staff of Ombudsman Office, Anna Cybulko and Łukasz Modzelewski made presentations on how to organize an Ombudsman office and what are the roles and duties of Ombudsperson. Following their presentations, representatives of Students' Unions spoke their roles on providing students' rights and their collaboration with Ombudsman Office.

The third day of the meeting dedicated to the cooperation of Ombudsman Office with other University authorities, administrations and units. Representatives of the Students' Office and representative of the Rector's Anti-Discrimination Commission spoke about their activities, mission and goals and as well as their relationship with Ombudsman Office. Bartłomiej Chłudziński, Ombudsman of Nicolaus Copernicus University in Torun, made a presentation on Ombudsman Office at Nicolaus Copernicus University. He spoke about the history of the Office, its activities and the roles of Ombudsperson. Agnieszka Siedlecka from the Center of Dispute and Conflict Resolution of Warsaw University spoke their activities and explained the roles and duties of mediators.

During the meeting, two Job Shadowings (workshops) were organized: Ombudsman Office led by Łukasz Modzelewski and the Center of Dispute and Conflict Resolution led by Katarzyna Drzazgowska. Representatives from Khazar University attended both offices and got acquainted with the activities of the Office on the place.

Rima Mammadova also met with Ms Sylwia Salamon, IRO head and Erasmus Institutional Coordinator and Ms Katarzyna Kozdra, responsible for the cooperation with Azerbaijan. She provided information about international projects of Khazar University, possible future co-operation on projects within the Erasmus+ program and presented promotional materials of Khazar University to them.

VARŞAVA UNIVERSİTETİNİN ƏLİLLİYİ OLAN ŞƏXSLƏR ÜÇÜN OFİSİNİN DİREKTORU İLƏ GÖRÜŞ

Aprilin 5-də Xəzər Universitetinin Əlilliyi olan Tələbələr üçün Mərkəzinin koordinatoru Rima Məmmədova Varşavada işgüzar səfərdə olarkən Varşava Universitetinin Əlilliyi olan Şəxslər üçün Ofisinin direktoru, görmə qabiliyyəti məhdud olan Pavel Vdovik ilə görüşdü. Görüş zamanı Pavel Vdovik ofisin yaranma tarixi, qarşılaşdığı çətinliklər və əldə etdikləri nailiyyətlər haqqında danışdı. O, əlilliyi olan tələbələr üçün göstərdikləri xidmətlər haqqında məlumat verdi.

Rima Məmmədova, həmçinin, əlilliyi olan tələbələr üçün yaradılmış mərkəzlə və təmin olunmuş avadanlıqlarla tanış oldu. Görüş zamanı qarşılıqlı əməkdaşlıq barədə müzakirələr aparıldı və razılaşma əldə olundu.

MEETING WITH A DIRECTOR OF THE CENTER FOR PEOPLE WITH DISABILITIES

On April 5, Rima Mammadova, coordinator of the Center for Students with Disabilities met with Pawel Wdowik, director of the Office for Persons with Disabilities while being on a business trip in Warsaw. During the meeting visually impairment Pawel Wdowik spoke about the history of establishment the Office, faced challenges and achievements. He gave information on provided supports and assistants by the Office for Persons with Disabilities. Rima Mammadova also got familiar with the Center established and provided equipment for students with disabilities.

During the meeting, mutual cooperation was discussed and agreement were made.

“SPRINGER” NƏŞRİYYATI “XƏZƏR”İN ƏMƏKDAŞININ DAHA BİR KİTABINI ÇAP ÜÇÜN QƏBUL EDİB

Springer

Aprilin 12-də “Springer” nəşriyyatı Xəzər Universiteti Coğrafiya və ətraf mühit departamentinin müdiri Rövşən Abbasovun daha bir kitabını çap üçün qəbul etmişdir.

Kitab “Children and disaster risk management: a case study of Gabala District, Azerbaijan” (“Uşaqlar və fəlakət riski menecmenti: Azərbaycanın Qəbələ rayonu nümunəsində”) adlanır.

Qeyd edək ki, kitab 2016-cı ilin yanvarında təqdim olunmuş və 3 müstəqil yoxlamadan (review) keçmişdir.

TIME

THE RICHEST AMERICANS LIVE 10 YEARS LONGER THAN THE POOREST

Apr 06, 2017

Money may not buy you happiness, but it may help buy you health, and ultimately a longer life. Researchers analyzing data on income disparities and health outcomes in the U.S. found that health gaps between the rich and poor are widening, and that's translating to bigger differences in how long people live.

In a study published in *The Lancet*, scientists from Boston University School of Public Health report that the richest 1% of Americans live an average of 10 to 15 years longer than the poorest 1%. Since 2001, those with the least income showed no increase in survival, while people in middle and high incomes groups have gained on average two years in life expectancy.

Poverty has always been linked to poorer health outcomes, because people in lower income groups cannot afford as much health care and also tend to adopt less healthy habits, such as smoking and eating an unhealthy diet. But in recent years, several trends have worsened this connection, the researchers say. Poverty rates have increased, along with obesity and chronic conditions such as diabetes and hypertension, which can contribute to early death.

Alice Park

This cycle keeps worsening for several reasons, the authors say. For example, the poor are less likely to take advantage of federally mandated health coverage in the form of Medicare, since they are the least likely to reach the age required to become eligible for benefits.

"Low-income Americans are increasingly left behind," writes co-author Jacob Bor, assistant professor of global health at Boston University, in the study.

Given the close links and negative feedback loop between health and income, Bor and his colleagues warn that if income gaps continue to widen, health disparities will follow suit. If current trends continue, they predict that in a single generation, the gap in longevity between the wealthiest and poorest 20% of Americans will extend to a decade. "Without interventions to decouple income and health, or to reduce inequalities in income, we might see the emergence of a 21st century health-poverty trap and the further widening and hardening of socioeconomic inequalities in health," they write.

"BAHARIN DÖRD ANI"

Aprelin 17-də "Dünya" məktəbində rus bölməsi IVa sinif şagirdlərinin iştirakı ilə "Baharın dörd anı" adlı bayram tədbiri keçirildi. Tədbir ibtidai məktəbin başa çatmasına həsr olunmuşdu. Tədbirdə "Dünya" məktəbinin təsisçisi Nailəxanım İsayeva, məktəb rəhbərliyi və müəllimlər, valideynlər və qonaqlar iştirak etdirdilər.

Şagirdlər şeir söylədilər, mahnı oxudular və rəqs etdilər. Onların hər çıxışı alqışlarla qarşılandı.

Semaya göndərdikləri böyük ağ şarın üzərində isə şagirdlər öz arzularını yazdılar. Onların ilk müəllimi Hüsniyyə Şıxəliyeva öz yetirmələrini qürur hissi ilə təhsilin sonrakı pilləsinə yola saldı. Bayram şənliyi böyük ruh yüksəkliyi ilə başa çatdı.

ŞAİRLƏ GÖRÜŞ

Filologiya üzrə fəlsəfə doktoru, 8 kitabın, o cümlədən, 6 şeirlər kitabının müəllifi, Azərbaycan və İraq yazıçılar birliklərinin üzvü şair Adilə Nəzər "Dünya" məktəbinin qonağı oldu. Görüşün məktəb kitabxanasında 23 aprel - Ümumdünya Kitab və Müəllif Hüquqları Günü'nün qeyd olunduğu bir vaxta təsadüf etməsi maraqlı məqamlardan biri oldu.

Tədbirdə məktəbin müəllimi Güntəkin Binnetova Adilə Nəzerin yaradıcılığı haqqında şagirdlərə ətraflı məlumat verdi. Məktəblilər şairin şeirlərini söylədilər və bu şeirlər əsasında hazırladıqları sualların cavabını Adilə xanımın dilindən eşitdilər.

Məktəbin şagirdləri Aytac Şirinova, Aişə Baxşiyeva və Arzu Təbrizi öz yazdıqları şeirləri oxudular və şairin tövsiyələrini dinlədilər. Sonra müəllimlər - Güntəkin Binnetova və Mədinə Karahan şairin şeirlərini söylədilər.

Maraqlı sual-cavab əsasında keçirilən tədbir qonaqlara və şagirdlərə xoş anlar yaşatdı.

MULTİKULTURALİZM MÖVZUSUNDA İNŞA MÜSABİQƏSİ

Məlum olduğu kimi, "Dünya" məktəbi tədrisin keyfiyyətini daha da yüksəltmək, şagirdlərdə hər bir fənnə ayrı-ayrılıqda maraq yaratmaq məqsədilə bütün ixtisaslar üzrə ənənvi fənn ayları keçirir. Mart ayı məktəbdə Azərbaycan dili və ədəbiyyat fənninə həsr olunmuşdu.

Keçirilən digər tədbirlərlə yanaşı, 2017-ci il Azərbaycanda Multikulturalizm ili elan olunduğuna görə məktəbin Azərbaycan dili bölməsinin VIII-IX sinif şagirdləri arasında bu mövzuda inşa yazı müsabiqəsi keçirildi. Onlar müsabiqədə böyük həvəslə iştirak etdilər. Müsabiqənin şərtlərinə cavab verən yazılar seçildi və şagirdlər arasından qaliblər müəyyənləşdirildi.

Fatimə Xəlifəli, Gülarə Hüseynova və Humay Rəhimli inşa müsabiqəsinin qalibləri elan olundular.

Vurğun Əyyub
Xəzər Universitetinin
Azərbaycan dili və
ədəbiyyatı departamentinin
müdiri

“HƏPSİ RƏNGİDİR” ŞEİRİ

Əziz oxucu! Türkiyənin Kafkas Universitetində çalışarkən bir çox kitablara tanışlıq imkanı əldə etdim. Bunların içərisində Mehmet Kaplanın “Şeir təhlilləri” adlı kitabı çox xoşuma gəldi. Kitabda hər şairdən bir-iki şeir örnək olaraq alınmış, həmin şeirlər hər cür ideoloji yanaşmalardan uzaq durularaq, mətn baxımından araşdırılmışdı. Təəssüfləndim ki, indiyə qədər Azərbaycan ədəbiyyatşünaslığında bu tipli araşdırmalar yoxdur. Ona görə də şeir sevənlərə, tələbələrə, gənc araşdırıcılara yardım olması üçün mən də Azərbaycan poeziyasının örnəkləri əsasında təhlillər aparmaq istədim.

Bəllidir ki, hər hansı bir ədəbi nümunə yazılıb oxucunun ixtiyarına verildikdən sonra müəllifindən asılı olmayan bir müstəqil sənət obyektidir. Oxucunun bu obyektə necə qavranması, ona münasibəti artıq müəllifdən asılı bir məsələ deyil. Oxucunun əsəri düzgün qavranması, ondan estetik zövq ala bilməsi üçün təbii ki, onun estetik, elmi baxımından araşdırılmasına ehtiyac yaranır. Bu halda oxucunun köməyinə ədəbiyyat araşdırmaçısı gəlir. Amma ədəbiyyat araşdırmaçısının vəzifəsi bədii nümunənin ətrafında dolaşmaq, ideoloji, siyasi qalıblarla onun mövzusu, məzmunu üzərində subyektiv yorumlar etmək deyil, bədii mətnin ruhuna daxil olub gözəllik sirlərini oxucuya anlatmaq, heç olmazsa, sezdirməkdir. Tənqidçinin əsas işi əsərin estetik dəyərini ortaya çıxara biləcək mətn təhlili olmalıdır. Mətn nədir? Hər hansı bir mövzunu, hadisəni anlatmaq üçün işlədilan kəlmə, deyim, cümlə, abzaslardan yaranan söz toplusu mətndir. Bu, Gəncə üsyanını anladan bir tarix mətni də, kəpənlərin həyat tərzini incələyən bir bioloji mətn də, bir cinayəti təsvir edən istintaq mətni də ola bilər. Bədii mətn isə hər hansı bir duyğu, düşüncə, xəyal, hadisənin ədəbi bir biçimdə ifadəsindən yaranan söz toplusudur. Məzmun, forma, dil, üslub kimi dörd əsas ünsür üzərində dayanmadan ədəbiyyat tarixçiliyinin ümumi hökmləri ilə bədii mətnin ədəbi sirlərini, estetik dəyərini ortaya çıxarmaq mümkünsüzdür. Mən də illərlə topladığım bilik, təcrübədən yola çıxaraq, məhz mətni əsas götürməklə hər hansı bir bədii əsərin estetik dəyərini anlamaq, araşdırma bilmək üçün oxuculara örnəklər vermək arzusu ilə bu təhlilləri aparmağa girişdim. Burada apardığım təhlillər mənim bir ədəbiyyat araşdırıcısı olaraq ayrı-ayrı şeirlər haqqında düşüncələrimdir. Bacardıqca ideoloji şaplardan, vulqar yanaşmalardan uzaq duraraq, şeir mətnlərini təhlil etməyə çalışdım.

Beləliklə, həmin silsilədən bu dəfəki araşdırmam tələsiz şairimiz Səməd Mənsurun “Həpsi rəngidir” şeiri haqqındadır.

Uyma könüm, xəlqdə yoxdur sədaqət, rəngidir.
Məscidü meyxanə rəng, eyşü ibadət rəngidir.
Mey riya, məşuqə gəşş, hülənü vəcahət rəngidir.
Rəngidir hər dürlü matəm, hər məsərrət rəngidir.
Anla, ey əbnayi-xilqət, cümlə xilqət rəngidir.

Görmədim bir zərri-xalis buteyi-nasutdə,
Mənəvi min lakkə gördüm ləldə, yaqutdə,
Biqərəz insan olur görmək, fəqət tabutdə,
Bilməzəm varmı sədaqət aləmi-lahutdə,
Azma fikrim, cümlə ecazü kəramət rəngidir.

Hər kəsin Cibrili kəndi qəlbidir, vicdanıdır,
Var isə insafı şəxsən – dinidir, imanıdır,
Bədnihad insanların öz nəfsi öz şeytanıdır,
Lövhi-qəlbi arifin ayatıdır, Quramıdır,
Mabəqi-övhamdır, şəer'ü təriqət rəngidir.

Bir zaman vardı ki, mən həmfikr idim zəhhad ilə,
Sonra gördüm fərqi yoxmuş zahidin cəllad ilə,
Dedim əyyaş olmalı, ta gətir keçə mötad ilə,
Cümlə eyşü nuşi gördüm müxtəlif fəryad ilə,
Anladım kim, zəhdü təqva, eyşü işrət rəngidir.

Qıl təsəvvür bir daha şairlərin xülyasını,
Aşiqi-zarın başında seyr qıl sevdasını,
Qəbri aç, göstər ona Şirinini, Leylasını,
Bir ayılsın da, düşünsün gördüyü rəyasını:
“Bax, – deyər – həqqə, bütün eşqü məhəbbət rəngidir.”

Tapmadım aləmdə bir həmdəm ki, olsun biriya,
Görmədim heç kəsə bir niyyət qərəzdən məada,
Küllü-əbnayi-bəşər öz nəfsinə olmuş fəda,
Nəfsi uğrunda görərsə hər bəla, hər macəra,
Məsləkə isnad edər, məslək, dayanət rəngidir.

Bilmədim neyçünmüş aləm, bunca da yəsü ələm,
Zövrəqi-ömrün mühliti vətəban dəryayi-qəm,
Böylə halda kimsədən bihudədir ummaq kərəm,
Hər gələ bulmaq dilər öz nəfsinə asudə dəm,
Arxalanmam kimsəyə, ülfət, rəfaqət rəngidir.

İndi ki, mümkün deyil aləmdə olmaq kamyab,
Ey gözüm qurbanı, saqi, ver yenə sağər, şarab,
Ver yenə sağər şarab, ey saqi-yi-alicənab,
Bəlkə bədənə edə Mənsuri rahat iktisab,
Yoxsa bu aləmdə yoxdur istirahət, rəngidir.

Şeirın yazılma dövrü, şairin psixoloji durumu haqqında

Şeirın yazılma səbəbi, şeir yazılarkən Səməd Mənsurun hansı psixoloji, mənəvi və maddi durumda olduğunu, onların şeirın yaranmasına hansı təsiri göstərməsini dəqiq şəkildə söyləmək imkanından məhrummuş. Bu barədə sənəd və faktların ortada olmaması şeirın yazılma tarixi və dövrü haqqında mübahisəli fikirlərin ortaya çıxmasına səbəb olmuşdur. Bir qisim ədəbiyyatşünaslar bu şeirın 1918-1920-ci illər arasında yazıldığını, bir qismi isə Sovet hakimiyyəti dövründə, daha dəqiqi 1926-cı ildə yazıldığını söyləyir. Dəlayısı yollarla, məntiqi dəlillərə və başqa şeirləri ilə aparılan paralellərə söykənərək deyə bilərik ki, ikinci tarix həqiqətə daha yaxındır. Bu qənaətə gəlmək üçün bir neçə səbəb var. Birincisi, bu şeir 1918-1920-ci illərdə yazılmış olsaydı, bolşeviklər mütləq ondan Xalq Cümhuriyyəti əleyhinə yazılmış bir şeir olaraq təbliğat üçün istifadə edərdilər. Amma bunun əksinə olaraq Azərbaycan Yazıçılar İttifaqının ikinci sədri olmuş Seyfulla Şamilov öz "Tarixi beş il" (23 aprel 1937-ci il. "Kommunist" qəzeti) yazısında bu şeiri "mürtece" adlandıraraq yazmışdı: "Köhnə yazıçıları birləşdirən "Ədəbiyyat cəmiyyəti" isə əsas etibarını ilə mürtece fikir daşıyan

yazıçılardan ibarət idi. Bu cəmiyyətin sədri Böyükağa Talibli, katibi isə Əhməd Cavad idi. Bu "cəmiyyət"də "marksist" fikri ifadə edən partiya kadrosu Tağı Şahbazi, Hənəfi Zeynəli və Talibli kimi nasionalist və çürük liberallardan ibarət olmuşdur ki, sonra bunlar öz kontrrevolyusion mahiyyətlərini alçaqcasına göstərdilər. Bu adamlar Cavadların, Çobanzadələrin və Səməd Mənsurların təsirinə qul olmağa qədər ezmışlərdi. Bunların sayəsində "Ədəbiyyat cəmiyyəti"nin orqanı olan "Ədəbi parçalar" jurnalının səhifələrində "Rəngdir" kibi (Səməd Mənsurun məşhur "Rəngdir" şeiri nəzərdə tutulur) açıq mürtece şeirlər çap olunurdu."

İkincisi, S. Mənsurun "Rəngdir" şeiri Sovet hakimiyyəti illərində yazdığı aşağıdakı parçalarla yaxından səsleşir. Dostu aktyor Hacığa Abbasova müraciətlə yazılmış bu parçaların birində S. Mənsurun yaxın dostları hesab olunan və Sovet hakimiyyəti zamanı yüksək vəzifə tutan, ancaq çətin məqamlarında şairdən üz döndərən, problemlərinin həllində ona kömək göstərməyən Dadaş Bünyadzadə və Baba Əliyevdən narazılıq ifadə edilir. İkinci parça isə o zaman yüksək mövqə sahibi (xalq komissarı) olan Səməd Ağamalioğlunu tənqid edən parçadır.

*Hacığa! Böylə də bir aləm olar?
Bir ürəkdə bu qədər də qəm olar?
Hər kəsə yar dedim, mar oldu,
Bakı, Səlyan hamı biar oldu.*

Yaxud:

*Hər kəsə dost dedim
düşməni-cən oldu mənə,
Düşman öz baxtım imiş,
İndi əyan oldu mənə!..*

Bəzi misralarını göstərdiyimiz bu parçalardakı əhval-ruhiyyə, fikirlər, narazılıq motivləri "Rəngdir" şeirinin ümumi ruhu ilə yaxından səsleşir. Bu deyilənlərə əsasla-

naraq "Rəngdir" şeirinin Sovet hakimiyyəti qurulduqdan sonra yazıldığını söyləyə bilərik.

Şeirın məzmun və ideyası

Şeirın adı onun məzmun və ideyası ilə birbaşa bağlıdır. Şeirdə “rəngidir” sözü həqiqi mənasında, yəni boya, bir şeyin işıq tonu mənasında deyil, məcazi mənada işlənmişdir. “Rəngidir” sözü burada mövcudluğun, gerçəkliyin, var olanın əsl mahiyyətini gizlətmək, rəng çəkilərək gözə aldatmaq (insan bir şeyin varlığında təbiiyi gizlətmək, bəzək-düzəkli görünməsi üçün ona rəng vurur), başqa cür yozulmaq, dandan dona girmək mənalarnı özündə daşıyır, konkret olaraq daha çox hiylə, yalan anlayışına uyğundur.

Şeirın əsas məzmunu həyatdakı, mənəvi-əxlaqi aləmdə mövcud olan, lakin həlli imkanları insana qeyri-mümkün görünən faciəvi halların təsviri, sadalanmasıdır. Şair ümumi halda bütün xalqı, bütün insanları mülqəddəs hesab olunan dəyərlərin arxasında gizlənilib hiylə işlənməkdə ittiham edir. Şeirdə həyatdan, insanlardan əlini üzümüş, ümitsiz, bədbin bir insanın ruhi vəziyyətini görürük. Dünyanı, varlığı, insanlığı tamamilə yalan, riyə, xəyanət məskəni kimi görən bir qəhrəman... və işıqdan, xeyirdən, gözəllikdən məhrum bir gerçəklik! Şeir başdan ayağa şər, yalan, eybəcərliklə qarşılaşan və sonunda məğlub olub ümitsizliyə qapılan qəhrəmanın etiraz, fəryad dolu inkarçılığı üzərində qurulmuşdur. Amma belə başa düşülməməlidir ki, əgər şair, məsələn, insanlar arasındakı sədəqəti yalan, riyə, “rəng” hesab edirsə, o ümumən, sədəqət, dostluq kimi dəyərləri inkar edir. Şair “var olmalı”ları deyil, var olanları, bəşəriyyətin minillər boyu yaratdığı dəyərləri yox, onların arxasında gizlədilmiş hiylə, yalan, eybəcərliyi inkar etmişdir. Şeirın yazıldığı

dövrü nəzərə alsaq, ictimai həyatın gündən-günə gözəlləşdiyini, insanların şad-xürrəm yaşadığını, hər qarışın canlandığını söyləyən mədh tozunağı qarşısında bu qədər inkarçı bir mövqeyin ortaya qoyulmasını mütəəllifin mövcud quruluşa qarşı bir etirazı kimi də qiymətləndirmək və mənalandırmək mümkündür. Ancaq şeir daha çox ümumi-fəlsəfi yanaşması ilə diqqəti cəlb edir. Bunlara əsasən güman etmək olar ki, bu şeiri yazarkən S. Mənsur psixoloji baxımdan çətin bir durumda olmuş, yaşadıklarının və gördüklərinin təsiri altında dərin bir xəyal qıncılığına düşmüşdür. Əlbəttə, dünyadan əl üzünmək, mövcud mənəvi-əxlaqi eybəcərliklərə görə varlığı inkar etmək ideyası ədəbiyyatımız üçün yenilik deyildir. Üzü Xaqanidən tutmuş Nəsimi və Füzuli, Vədadi və Vəqif kimi klassik şairlərimizdə, romantik şeirimizin Hadi kimi görkəmli simasında həyatdan küskünlük, ondan üz çevirib “qaçmaq” motivlərinə sıx-sıx rast gəlirik. Lakin S. Mənsurun sufilər, yaxud klassik ədəbiyyatın başqa tərk-i-dünya şairləri kimi mövcud dünyadan, real gerçəklikdən əl üzüb, başqa bir aləm arayışında olmasının şeirdə izlərinə, o arzunu ifadə edəcək beytlərə, misralara rast gəlmirik. Bu dərd və qəmdən, həyatda və dünyada gördüyü eybəcərliklərdən qurtuluş yolunu şərabda, məst olub bu dünyanı, həyatı unutmaqda görən bir şair obrazı qarşımıza çıxır. (Hərçənd ki, o, şeirinin bir yerində eys-ışrətin də rəng olduğunu söyləyir. Əslində bu fikrində şair daha doğru və gerçəkçidir.)

Şeir Vahidin 1914-cü ildə yazdığı aşığıdakı misraları ilə də həmahəngdir:

*Olmadım bir ləhzə, ya rəb, bu vətən mülkündə şad,
Ömrüm əksildi günlü gündən, qəmim oldu ziyad,
Bifəfa gördüm kima dünyada etdim etimad...*

“Həpsi rəngidir” şeiri yanaşma, məzmun, ideya, forma baxımından M. P. Vəqifin “Görmədim” mükəmməsini xatırladır. “Görmədim”də olduğu kimi, bu şeirdə də biz həyatı bütün mürəkkəbliyi, təzadları ilə, inkarla təsdiqin, yaxşı ilə pisin vəhdətini, əxlaqi ilə qeyri əxlaqının birlikdə yaşama im-

kanlarını görə bilmirik. Şair “qaranlıqda işığı”, “tikanın yanında güllü” göstərmək yox, yalnızca qaranlıq və tikanı görmək və göstərmək yolu ilə getmişdir ki, bu da onun həyata, dünyaya obyektiv baxışını zədələmişdir.

Şeir in sənət karlığı

“Həpsi rəngidir” klassik mütəməs janrında yazılmış, səkkiz bənddən ibarət, lirik-fəlsəfi lirikanın örnəklərindən olan bir əsərdir. Lirik qəhrəmanın öz könlünə müraciəti ilə (“uyma könlüm”) başlayan şeirdəki “azma könlüm”, “görmədim”, “gördüm”, “anladım”, “tapmadım”, “bilməzəm”, “arxalanmam” və sair kimi ifadələr sübut edir ki, şeirin qəhrəmanı ilə şair eyni şəxsdir. Əsər gerçəkliyin obyektiv təsvirindən daha çox gerçəkliyin şair düşüncəsində və qəlbində yaratdığı subyektiv qənaət və duyğuların inkişafıdır.

Dediymiz kimi, şeir “rəngidir” fikri və ifadəsi üzərində qurulmuşdur. Bu klassik ədəbiyyatda, türk romantizmində və Hadi yaradıcılığında gördüyümüz şəkil və üslubdur. Şeirdəki misraların əksəriyyəti müstəqim, biri digərindən asılı olmayan bir cümlə olsa da, “rəngidir” təkriri onların hamısını bağlayır və tamamlayır. Fikirlərini, adətən, bir misra içərisinə yerləşdirən şair onları əsaslandırmağa heç bir ehtiyac duymamışdır. O, sadəcə olaraq, onu əhatə edən hər şeyin, qarşılaşdığı münasibətlərin yalan, riya, “rəng” olduğuna inanmış və onu şeir dili ilə ifadə etmişdir. Anlaşılan budur ki, şair dərin bir izzətlə, kədər içində olmuş, görünməmiş bir yalan, riya və aldanışla üz-üzə qalmışdır. Şəxsi aldanışları onu kainat miqyasında ümumiləşdirmələr aparmağa sövq etmişdir. Bu ümumiləşdirmə düşüncəsi hər bəndin sonunda səslənən “rəngidir” sözü ilə ifadə olunmuşdur. Hər misrasından həyata, dünyaya, insanlara, inanışlara dərin bir kin, narazılıq, məyusluq yağan şeir oxucunu dərinlən düşünməyə sövq edir.

Bu şeirdə S. Mənsurun klassik ədəbiyyatın ənənələrinə nə qədər dərinlən bağlı olduğu açıq görünməkdədir. Bu bağlılıq həm həyata, dünyaya baxış, hədisələrə münasibətlə, həm də şeirin şəkli, vəznü, dilində ərəb-fars tərkiblərinin çox işlənməsi ilə şərtlənir.

Şeir ahəng, ritm baxımından cəlbədidir. Vəznü, qafiyə, alletrasiya, təkrir kimi ifadə vasitələrindən ustalıqla istifadə edilməsi şeirin məzmun və ideyasının açılmasına böyük yardım etmişdir. Şeirdə “m”, “n”, “l” samitlərinin, “a” və “ə” saitlərinin yaratdığı alletrasiyalar şeirin məzmununa uyğundur. Şeir in qafiyə sistemində zəngin, tam qafiyələrlə (ələm, qəm, kərəm, dəm; zöhhad, cəllad, mötəd, fəryad) bərabər zəif, yarımçıq qafiyələr (biriya, macərə; xülyasını, sevdasını) də nəzərə çarpır ki, bu da şeirin ritm və ahəng gözəlliyinə az da olsa, xələl gətirir. Şeirdə parlaq mübaliğə, bənzətmə və başqa mütərkəb məcazlara az rast gəlsək də, istifadə edilmiş digər bədii vasitələr – qarşılaşdırma, təzadlar şeirin bədii təsir gücünü artırmışdır. Üslubdakı dərin bir lirizm, təlqinedicilik, sonsuz hüznü oxucunu öz sehrində saxlayır.

Quruluş baxımından da şeir ustalıqla qurulmuşdur. İstər bəndlər, istərsə də bəndlər daxilindəki misralar məntiqi bir ardıcılığa və əlaqəyə tabedir. Ancaq bu da deyilməlidir ki, şeirin sonlarına doğru fikir də, onun ifadəsi də zəifləmişdir. Fikrimizcə, birinci bəndin sonuncu misrası sonuncu bəndin sonunda işlənsəydi, şeir öz məntiqi ardıcılığının zirvəsinə çatmış olardı. Şairin sadələmə texnikasının son vurğusu kimi “cümlə xilqət rəngidir” ifadəsi S. Mənsurun düşüncələrinin yekunu olaraq səslənərdi.

TIME

HERE'S HOW TO BE LESS TIRED AFTER WORK

Amanda MacMillan

Apr 05, 2017

If you want to be more focused at work and feel less exhausted at the end of it, take a lunchtime walk, suggests a new study in the *Journal of Occupational Health Psychology*.

Researchers wanted to see if people could get more out of their half-hour lunch break by switching it up. They surveyed about 100 workers in a variety of fields about their normal lunch break routines, then told them to change what they did during that time for 10 work days in a row. Half of them took a leisurely walk through a nearby urban park and focused on their natural surroundings, while the other group found a quiet place inside their office building to do a series of relaxation exercises, including deep breathing and mindfulness techniques. Both activities took 15 minutes, and people did them after they ate a quick lunch.

In the weeks before, during and after the experiment, people rated their levels of wellbeing, how much they enjoyed their lunch breaks and how much they were able to detach from work during them.

Overall, people in both groups said they concentrated better, had less strain and had higher wellbeing on the afternoons they walked or relaxed, compared to when they followed their normal lunch routines. People enjoyed their breaks more on days they walked in the park. These higher levels of enjoyment were directly related to improvements in concentration and fatigue, the study authors say.

People in the other group didn't enjoy their breaks more on the days they did relaxation exercises, compared to when they had their usual lunch breaks. Instead, their benefits seemed to be driven by higher levels of detachment from work.

The effects of these interventions lasted. "We were not sure beforehand whether the benefits would be observable some hours after the break," said lead author Marjaana Sianoja, a psychology researcher at the University of Tampere, in an email. But the researchers found that the effects were evident into the late afternoon, about 30 to 60 minutes before people left work to head home. Recovery breaks may also help people leave work with more energy, says Sianoja, which could have benefits for their personal and social lives.

The study focused specifically on slow-paced walks in green or natural environments, and it may be difficult for people in large cities to get to this type of restorative space on their lunch break. In these cases, the researchers suggest, relaxation exercises may be easier to fit in on a regular basis.

For people who think their work day is just too hectic to take 15 minutes for themselves, Sianoja suggests that time lost might be made up for by better afternoon efficiency. "These types of activities might have potential in maintaining productivity throughout the working day," she says.

The research has inspired Sianoja to take walks or meditation breaks when she's particularly busy with work. "As soon as the weather gets nice, I like to take short walks in a nearby park," she says, "but for this to be beneficial I have to go alone, as the trick is to focus fully on the natural surroundings."

XƏZƏR UNİVERSİTETİ MULTİMEDİA MƏRKƏZİ TƏQDİM EDİR

Məlum olduğu kimi, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev keçən ilin sentyabrında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyinin tabeliyində "ABAD" (Ailə Biznesinə Asan Dəstək) publik hüquqi şəxsin yaradılması haqqında fərman imzalamışdı. "ABAD" artıq fəaliyyətə başlamış, İçərişəhərdə satış-yarmarka təşkil etmişdir. Multimedia mərkəzinin əməkdaşı Fərid Ağalarovun satış-yarmarkadan fotoportajını təqdim edirik.

İNSANI ÖLDÜRMƏK...

(Hekayə)

Cek London

1876-1916

ABŞ

Evi zəif gecə lampaları zorla işıqlandırarsa da, qadın özünə yaxşı tanış olan böyük otaqlarda və geniş salonlarda sərbəst gəzir, yarımçıq qoyduğu şeirlər kitabını axtarırdı. Axsamtərəfi kitabı harasa qoymuş, indi isə xatırlamışdı. Qonaq otağına girib işığı yandırdı. Qadının çılpaq boynu və çiyinləri kənarları krujevalı, solğun qırmızı ipək donun içində fizilirdi. Gecədən keçməsinə baxmayaraq, qadının barmaqlarındakı üzüklər bərq vururdu, qızılı saçları səliqəylə yığılmışdı. O çox gözəl, zərif qadın idi. Al dodaqlı yumru sifətində mavi gözləri parlıt saçırdı. Gözlər gah bakirə qız məsumluğu ilə geniş açılır, gah da qəddar, boz və soyuq olurdu, bəzən isə orada nəşə vahşi, amirana və inadkar əlamət sezilirdi.

Qadın qonaq otağının işığını söndürüb dəhlizə çıxaraq başqa otağa üz tutdu. Qapının yanında dayandı. Nəşə onu ehtiyatlı olmağa vadar edirdi. Zəif səs eşitdi. Yüngül bir xışiltı idi, sanki otaqda kimsə hərəkət edirdi. Qadın and içə bilirdi ki, heç nə eşitməyib, ancaq nəşə özünü ələ ala bilmirdi. Gecənin sükutu pozulmuşdu. Qadın öz-özündən soruşurdu ki, gecənin bu çağı xidmətçilərdən kim otaqlarda gəzə bilər? Eşikağası ola bilməzdi: o kişi erkən yatmaq vərdişini yalnız xüsusi hallarda dəyişirdi. Qulluqçu da ola bilməzdi: qadın özü o qıza bir gecəlik icazə vermişdi.

Yemək otağının yanından keçəndə qapının bağlı olduğunu gördü. Özü də bilmədən qapını açıb içeri daxil oldu.

Qulağına dəyib onu həyəcanlandırmış səsin məhz buradan gəldiyini bəlkə də hiss etmişdi. Otaq qaranlıq idi, amma o kor-koranə işığın düyməsini tapıb sıxdı. İşıq yanan kimi qadın qapıya tərəf çəkilib yavaşca ah çəkdi.

Onunla üzbəüz, işıq düyməsinin yanındakı küncə qısılmış bir kişi tapançasını qadına tuşlamışdı. Qorxu içində olsa da, qadın tapançanın qara rəngini və çox uzun olduğunu gördü. "Kolt" dur, – düşündü. Kişi bəstəboy idi, pis geyinmişdi, gündən qaralmış sifəti və qonur gözləri tamamilə sakit görünürdü. Tapança onun əlində titrəmirdi, düz qadının sinəsinə tuşlanmışdı.

– Ah, bağışlayın, – qadın dilləndi. – Qorxuzduz məni. Sizə nə lazımdır?

– Burdan tez rədd olub getmək, – kişi dodaqlarını əyib dedi. – Sizin bu saysız-hesabsız otaqlarınızda əməlli-başlı azmışam, əgər siz müsaidə edib yolu göstərsəz, mən sizə heç bir pislik etmədən dərhal çıxıb gedərəm.

– Bəs bura necə gəlib çıxmısınız? – qadın soruşdu, onun səsinə həmişə amirliyə öyrəşmiş adamın kəskinliyi hiss edildi.

– Sadəcə olaraq, sizdən nəşə oğurlamaq istəyirdim, miss, vəssalam. Bura qalxdım ki, görüm götürəsi bir şey varmı? Əmin idim ki, evdə yoxsunuz, çünki sizi qocayla birlikdə maşına minən görmüşdüm. Yağın ki, atanızdı, siz isə miss Setlifsiz, hə?

Miss Setlif kişinin səhvini anladı, sadəlövh komplimentini qiymətləndirdi, ancaq naməlum adamı hələlik çaşqınlıqda saxlamağı qərara aldı.

– Siza kim dedi ki, mən miss Setlifəm – qadın soruşdu.

– Bu ki qoca Setlifin evidir?

Qadın təsdiq mənasında başını tərpətdi.

– Mən heç bilmirdim ki, onun qızı var. Hm, indi əgər çətin deyilsə, zəhmət olmasa, yolu göstərin, çıxım gedim, əvəzində sizə çox minnətdar olaram.

– Necə yəni, çıxım gedim? Axı siz quldursuz, oğrusuz.

– Bu işdə naşı olmasaydım, barmaqlarınızdakı üzükləri çıxarar, sizinlə də vaxt çürütməzdim, – kişi mızıldandı. – Ancaq mən qoca Setlifi soymağa gəlmişdim, qadını yox. Qapının qabağında çəkil-səniz, yolu özüüm də taparam.

Miss Setlifin ağılı itti işləyirdi. Dərhal başa düşdü ki, bu adamdan qorxmağa dəyməz. Kişinin peşəkar cinayətkar olmadığı aydın idi, tələffüzünə görə isə şəhər adamı olmadığını düşünmək olardı. Kişidən hətta ucsuz-bucaqsız çöllərin təmiz havasının iyi gəlirdi.

– Mən qışqırsam necə? – qadın maraqlandı. – Köməyə çağırısam necə? Məgər siz mənə güllələyə bilərsiniz?.. Qadına əl qaldırarsız?

Kişinin tünd gözlərindəki çaşqınlıq qadının gözündən yayınmadı. O, düşüncəli tərzdə, yavaş-yavaş, sanki problemi həll edirmiş kimi cavab verdi:

– Güman ki, sizi boğardım, ya da şikəst edərdim.

– Qadını?

– Belə etməyə məcbur olcaqdım, – kişi dedi və qadın onun dodaqlarının bir-birinə sıxıldığını gördü. – Əlbəttə, siz köməksiz bir qadınsız, ancaq məsələ burasındadır ki, miss, mən həbsə düşə bilmərəm. Heç cür düşə bilmərəm. Dostum mənə qarbdə gözləyir. Bədbəxtliyə düşər olub və onun dadına çatmalıyam. Məncə, bir elə ağrı vermədən sizi boğa da bilərəm.

Qadın gözlərini geniş açıb uşaq sadəlövhüylü ilə kişiyyə baxırdı.

– Ömrümdə quldur görməmişdim, – o dedi. – Heç təsəvvür edə bilməzsiz ki, sizinlə kəlmə kəsmək mənə üçün necə maraqlıdır.

– Mən quldur deyiləm, miss... Deyirəm, yəni əsl quldur deyiləm, – qadının açıq inamsızlıqla baxdığını görüb tez əlavə elədi. – Hə əlbəttə, madam ki, özgəsinin evinə soxulmuşam, elə düşünmək olar... Ancaq birinci dəfədir belə edirəm. Mənə mütləq pul lazımdır. Bir də, mən yalnız mənə çatası olanı götürmək istəyirəm.

– Heç nə başa düşmürəm, – qadın gülümsündü. – Oğurlamağa gəlmisiz, oğurluq məgər sizə çatası şeydir?

– Həm elədir, həm də yox... Hm... mən çıxıb getsəm yaxşıdır.

Kişi qapıya tərəf addımladı, ancaq qadın onun yolunu kəsdi. Özü də, necə canlar alan manea idi! Kişi sol əlini uzadıb sanki ondan yapışmaq istədi, ancaq tərəddüd içində dayandı. Aydın gördü ki, qadının məsumluğu və gözəlliyi kişinin əl-qolunu bağlayır.

– Görürsünüzmü, – qadının qalibənə səsi eşidildi, – bilirdim ki, mənə toxunmazsınız.

Kişi əməlli-başlı özünü itirmişdi.

– Ömrümdə qadın incitməmişəm, – o dedi. – Bunu etmək qərarına gəlmək də mənə üçün asan deyil. Ancaq siz qışqırsanız, mən buna məcbur olacam.

Qadın inadla dilləndi:

– Bir az da qalın. Söhbət eləyək. Elə maraqlıdır ki! İstəyirəm öyrənim, nə üçün oğurlamaq sizə çatacaq payı götürməkdir?

Kişi heyran nəzərlərlə ona baxırdı:

– Mənə həmişə elə gəlirdi ki, qadınlar oğrulardan qorxurlar, ancaq deyəsən, siz elələrinədən

deyilsiz.

Qadın güldü.

– Bilirsiniz, oğrudan oğruya fərq var. Mən sizdən qorxmuram, çünki başa düşürəm ki, siz qadın incidən adamlardan deyilsiz. Gəlin söhbət edək. Gəlin söhbət edək. Heç kim bizə mane olmaz. Evdə təkəm. Atam gecə qatırı ilə Nyu-Yorka gedib, xidmətçilər isə yatırlar. Sizi nəyəsə qonaq etmək istəyirəm, axı, qadınlar həmişə tutduqları oğruları nəyəsə qonaq edirdilər, hər halda, romanlarda belə yazılır. Ancaq heç bilmirəm yeməyi hardan tapım. Bəlkə nəsə içmək istəyirsiniz?

Kişi tərəddüd içində dayanıb dillənmədi. Qadın onun xoşuna gəldiyini və bu istəyin anbaan artdığını yaxşı anlayırdı.

– Qorxursuz? – o soruşdu. – Sizi zəhərləməyəm, düz sözümdür. Sizi əmin etmək üçün, özüm də içərəm.

– Siz qeyri-adi dərəcədə gözəl qızırsız? – kişi deyib ilk dəfə tapançasını aşağı saldı. – Bundan sonra dünyasında inanmaram ki, şəhər qızları qorxaq olurlar. Bax siz, zərif, balaca qadınsız, cəsarətiniz isə başdan aşır. Ən əsası isə, sadələvhsüz. Görəsən, silahlı quldurla sakitcə söhbət edə bilən qadına çox rast gəlmək olar? Lap elə olsun kişi.

Sözlərin səhri altında qadın gülümsündü, ancaq təzədən danışanda səsi yenə ciddi idi:

– Ona görə ki, mənim xoşuma gəlmirsiniz. Siz tamamilə düz adama oxşayırsız, oğruya oxşatmaq olmur sizi. Atın daşını oğurluğun. Bəxtiniz gətirmirsə, iş axtarın. Yaxşı, bu zibil tapançanı bir qırağa qoyacaqsız, ya yox? Gəlin işdən danışaq. Hər şeydən qabaq, sizə münasib iş tapmaq lazımdır.

– Bu şəhərdə ay tapdın ha, – kişi acı-acı dedi. – Mən axtarmaqdan zara gəlmişəm. Sözüün düzü, çox da pis adam deyildim ta... ta... Ta işsiz olana qədər.

Kişinin əsəbi sözləri şən gültüslə qarşılandı, gülüş onun ürəyinə yağ kimi yayıldı, qadın isə bunu dərhal anlayıb əlverişli fürsəti əldən vermək istəmədi. Qapıdan aralanıb bufetə tərəf yeridi.

– Mən bufetdən bir şey tapanacan hər şeyi yerli-yataqlı danışın. Nə içirsiniz? Viski?

– Bəli, madam, – hələ də əlində tapança sıxılmış kişi açığ və heç kimin qorumadığı qapıya tərəf baxaraq qadının arxasınca yeridi.

Qadın stəkana viski süzdü.

– Sizinlə içəcəyimə söz vermişdim, – qadın sözləri seçə-seçə danışdı. – Ancaq mən viski xoşlamıram. Çaxıra üstünlük verirəm.

Qadın çaxır şüşəsini qaldırıb icazə istəyirmiş kimi kişiye baxdı.

– Əlbəttə, əlbəttə, viski kişi içkisidir. Sözüün düzü, qadınların viski içməsinə xoşlamıram. Çaxır isə başqa məsələ, çaxır olar.

Qadın baxışlarını kişiye zilləyib stəkanını onun stəkanına vurdu.

– Sizin uğurlarınız naminə. Arzu edirəm, münasib bir iş tapasız...

Kişinin çöhrəsində nifrət və təəccüb sezən qadın qəflətən səsinə kəsdi. Kişi birçə qurtum içib, stəkanı yerə qoydu.

– Nə oldu? – qadının qayğılı səsi eşidildi. – Viskidən xoşunuz gəlmir? Bəlkə səhv salmışam?

– Qərribə viskidir. Tüştü iyi verir.

– Gör bir necə səfehəm. Sizə şotland viskisi süzmüşəm, siz isə, əlbəttə, yerli viskiyə öyrəşmişiz.

İndi dəyişərəm.

Az qala ana qayğısı ilə qadın stəkanı dəyişdirib lazımı şüşəni tapdı.

– Hə, bu necə, xoşunuza gəlir?

– Bəli, madam. Ondan tüştü qoxusu gəlmir. Əsl mən deyən viskidir. Bir həftədir dilimə birçə damcı da dəyməyib. Bu günəbaxan viskisidir. Dərhal görünür ki, təmizdir, qatışığı yoxdur.

– Çox içənsiz?

– Yox, madam, elə deməzdim Əvvəllər həddimi aşan çağlarım olub, onda da ildə-ayda bir

kərə... Bəzən bircə qədəh viski çox yerinə düşür – lap indiki kimi. Hə, madam, xeyirxahlığınız üçün çox sağ olun, mən daha tərpənim.

Ancaq miss Setlif öz oğrusunu belə tezliklə buraxmaq istəmirdi. Demək olmazdı ki, o, macərə romantikliyine meyl edirdi, yox, miss Setlif yüngül söz-söhbət dalınca qaçan qadınlardan deyildi. Bu kişidə nəşə həyəcanlandıran qeyri-adi bir şey vardı və qadının marağı da onun ucbatından idi. Üstəlik, indi tam əmin idi ki, qorxmağa dəyməzdi. Kobud çənəsinə, qəddar baxışlarına baxmayaraq, bu adam təəccüblü dərəcədə sözbəxan idi. Hardasa qadının qəlbinin dərinliklərində baş qaldırmuş həvəsi ona pıçıldayırdı ki, tanışları eşidəndə onunla necə fəxr edəcəklər, ona necə həsəd aparacaqlar... Belə fürsəti əldən buraxmaq olmazdı.

– Siz heç izah eləmədiniz ki, nə üçün oğurlamaq sizə çatası nəyisə götürmək adlanır? – qadın dedi. – Bax burda, stolun arxasında oturun və bu barədə danışıq.

Qadın özü də kişiylə üzbəüz oturdu. Kişi hələ də sayıqlığını itirməmişdi: gözləri diqqətlə dörd tərəfi müşahidə edirdi, sonra o baxışlar sakit bir heyranlıqla ani olaraq qadına dikilir, qadın danışanda isə onun səsinə çox kənar səslərə diqqət edirdi. Bir an da olsun stolun üstünə qoyduğu, sonra dəstəyi sağ əlinə tərəf çevrilmiş, indi isə əslində ikisinin arasında olan tapançası yadından çıxmırdı.

Kişi özünə tanış olmayan, özgə evindəydi. O, qərb tərəflərin oğluydu, onun qulaqları və gözləri daimi keşikdə idi, meşələrdə və çöllərdə cəsarətli axtarışları vaxtı qulaqları və gözləri onun dadına çatırdı, indi isə bilmirdi ki, stolun altında, üzbəüz oturduğu qadının ayaqları yanında elektrik çağrı zənginin düyməsi var. Kişi heç vaxt belə kəşf haqqında eşitməmişdi, onun sayıqlığı və ehtiyatlılığı burda aciz idi.

– Bilirsinizmi, miss, – qadının israredici sualına cavab verməyə başladı, – haçansa qoca Setlif mənə kələk gəldi. Bir işimiz vardı. Hə, kələk gəlib bütün var-yoxumu əlimdən aldı. Kimin ki cibində yüz milyonlarla pulu var, o nə edirsə-etsin, hər şey qanunidir. Hər şey də onların əllərindən gəlir. Mən sadəcə diləməyəm və atanızdan intiqam almaq fikrim də yoxdur. O mənim barəmdə heç vaxt eşitməyib və əlbəttə, qətiyyənlə bilmir ki, mənə dilənçiyə çevirib. Axı o, əlində milyonlar oynadan vacib şəxsiyyətdir, mənim kimi qarışqadan onun nə xəbəri olacaq? O, işbaz adamdır. Onun istifadəsində yüzlərlə müxtəlif mütəxəssis var; bu adamlar onun əvəzinə düşünür, onun əvəzinə işləyirlər. Eşitməmişəm ki, onların bəzisi Birləşmiş Ştatların prezidentindən çox maaş alır. Mən isə sizin sevimli “ata-cıg”ınızın məhv etdiyi minlərdən yalnız biriyəm.

Bilirsinizmi, madam, mənim bircə at gücünə malik hidravlik qurğusu olan balaca idarəm vardı. Ancaq Setlif və onun şərikləri bütöv Aydaho torpaqlarını ələ keçirib əritmə təsərrüfatını təzadən qurandan və Tuin Payns yaxınlığında nəhəng hidravlik qurğunu yaradandan sonra, əlbəttə, mənim işim bitdi, mən heç öz işimə qoyduğum pulu çıxara bilmədim. Mətilimi atdılar bayıra. Ona görə də, bu gecə cibində bircə qəpiyimdə də olmayanda və dostumun necə ehtiyacı olduğunu biləndə bura gəlib sizin atacağınızın əmlakına azacıq əl gəzdirmək qərarına gəldim. Mənə pul lazımdır, ona görə də, əgər atanızdan mənə çatası nəşə qopara bilsəm, bu, Allah yanında günah sayılmaz.

Miss Setlif etiraz etdi:

– Bütün dedikləriniz həqiqət olsa belə, oğurluq oğurluq olaraq qalır. Məhkəmədə bundan ötrü sizə bəraət verməzlər.

– Bilirəm, – kişi qısaca razılaşdı. – Ədalətli olan hər şey çox vaxt qanuni olmur. Bax ona görə də mən indi burda sizinlə narahat oturub söhbət edirəm. Bu heç də o demək deyildir ki, sizinlə oturmaq ürəyimcə deyil. Əsla! Siz mənim çox xoşuma gəlmirsiniz, ancaq mən heç cür polisə cənginə keçə bilmərəm. Yaxşı bilirəm ki, onlar mənim başıma hansı oyunu açarlar. Keçən həftə bir oğlanın belinə beş il qoydular, özü də nəyin üstündə? Küçədə bir nəfərdən iki dollar səksən beş sent pul çırpışdırdığına görə. Bu barədə özüm qəzetdə oxumuşam. İş olmayan çətin vaxtlarda insanlar ümitsizləşir, qəddarlaşır və əlinə keçən hər kəsin başında bu qəddarlığı partlatmağa imkan axtarır. Əgər bu dəqiqə tutul-

sam, on ildən aşağıya ümid bəsləyə bilərəm. Ona görə, tez çıxıb getmək istəyirəm.

– Yox, dayanın, – qadın əlinin hərəkəti ilə onu saxlamağa çalışdı, eyni anda ayağını elektrik zənginin düyməsindən götürdü, neçə dəfə idi ki, o zəngi basırdı. – Siz heç demədik ki, adınız nədir.

Bir anlıq tərəddüddən sonra kişi dedi:

– Məni Deyv çağıra bilərsiz...

– Məsələ burasındadır ki... Deyv, – qadın istəli bir utancaqlılıqla güldü, – sizin üçün nəyə eləmək lazımdır. Siz hələ cavansız, hesab edəcəyiniz hər şeyi götürsəniz, sonralar elə öyrəşəcəksiz ki, heç payınıza düşməyənləri də çırpışdıracaqsız. Bütün bunların axırı bilirsiniz necə olur? Yaxşısı budur, sizin üçün münasib iş tapaq.

– Mənə pul lazımdır, özü də, bu dəqiqə lazımdır, – kişi inadla dilləndi. – Özüm üçün istəmirəm, dostum üçün. Əgər dərhal kömək olunmasa, getdi onun qatırı.

Qadın cəld danışdı:

– Mən sizin üçün iş tapa bilərəm... Qaldı sizin dostunuzun məsələsi... Bilirsiniz nə var? Sizə borc verərəm, göndərərsiz ona. Sonra öz məşinizdən mənim pulumu qaytararsız...

– Üç yüz dollar bəs edərdi, – kişi sakitcə dedi. – Hə, üçcə yüzə o, canını qurtarar. Bundan ötrü, bir də adicə sup, hə, bir də tütün üçün bir-iki sent pula bir il nəfəs dərmədən işləməyə hazırım.

– Ah, siz çəkirsiniz? Heç ağılma gəlməyib.

Qadın tapançanın üstündən əlini uzadıb siqaret çəkənlərin barmaqlarında olan məlum sarı ləkələrə işarə etdi və həm də, nəzərləri ilə silaha qədər olan məsafəni ölçdü. Cəld hərəkətlə tapançanı götürmək istəyirdi. Qadın əmin idi ki, silahı götürə bilər, ancaq yenə də tərəddüd edirdi. Nəhayət, özünü birtəhər saxlayıb əlini geri götürdü.

– Çəkmək istəyirsiniz?

– Bağrım çatlayır lap.

– Mən etiraz etmirəm, çəkin, buyurun, çəkin. Birisi çəkəndə mənim xoşum gəlir, əlbəttə, siqaret çəkəndə.

Kişi sol əlini yan cibinə salıb əzik-üzük bir siqaret kağızı çıxararaq, onu sağ əlinə tərəf olan tapançanın yanına qoydu. Təzədən əlini cibinə salıb iri, qıvrım tütünü kağızın üstünə tökdü. Sonra hər iki əlini tapançanın üstünə qoyub siqareti bükməyə başladı.

– Bu iyrenc silahdan elə yapışmışsınız ki, sanki məndən qorxursuz, – qadın coşqunluqla dedi.

– Sizdən qorxmuram, madam, ancaq nəyə bir az narahatam.

– Mən isə sizdən qorxmadım.

– Siz nədən qorxasydız ki?

– Bəs canımdan qorxmayım? – qadın etiraz etdi.

– Hə, elədir, – kişi dərhal razılaşdı. – Ancaq qətiyyənlə qorxmadınız. Bəlkə də mən çox ehtiyatlı davranıram.

– Qorxmayın, məndən heç bir pislik görməzsiz, – qadın bu sözləri deyə-deyə ciddi və səmimi nəzərlərini kişiye dikmişdi, ayağını isə təzədən elektrik zənginin düyməsi üstünə basmışdı. – Görürəm ki, adamları yaxşı tanımırsız. Xüsusilə qadınları. Çalışsın ki, cinayət aləminin daşını atıb, ağıllı bir işin qulpundan yapışsınız, siz isə...

Kişini qeyrət boğdu.

– Çox-çox üzr istəyirəm, madam, – kişi muzıldandı, – hm, şübhəyə düşməyim heç insafdan deyil.

Sağ əlini tapançanın üstündən götürüb siqaretinə bir-iki qullab vurdu, sonra silahı dizi üstünə qoydu.

– İnandığınız üçün çox sağ olun, – qadın az qala pıçiltıyla dedi və gözlərini tapançadan çəkib bir daha zəngin düyməsini basdı.

– Bu üç yüz dolları isə günü bu gün teleqrafla qərbə göndərə bilərəm, – kişi dedi. – Əvəzində isə bir il işləməyə razıyam, təkcə yeməyim verilə...

– Daha da çox qazanacaqsınız. Sizə vəd edirəm ki, ayda yetmiş beş dollardan az almayacaqsız. Əlinizdən mehtərlik gəlir? Atlarla aranız necədir?

Kişinin tutqun sifəti açıldı, gözlərində qılgılcım parıladı.

– Çox gözəl, ya mənim, ya da atamın yanında işləyərsiz. Dəxli yoxdur, onsuz da xidmətçiləri adətən mən götürürəm. Mənə ikinci bir arabaçı lazımdır...

– Frak geyinəcəm? – kişi kəskin tərzdə onun sözünü kəsdi, qərbin azad oğlunun səsinə və təbəssümündə nifrət var idi.

Qadın şafqətlə gülümsündü:

– Deməli, ürəyinizcə deyil. Qoyun fikirləşim... Dayçalara baxa bilərsiz?

Kişi başını tərpətdi.

– Bizdə cins atlar zavodu var və orada sizin üçün iş tapılar. Necədir?

– Necədirmi, madam? – kişinin səsinə sevinc və təşəkkür birləşmişdi. – Deyin görüm, hardadır o zavod? Günü sabah başlamağa hazırım. Bir şeyi sizə vəd edə bilərəm, madam, heç vaxt təəssüflənməyəcəksiz ki, bədbəxtliyə düşər olmuş Hyuqi Lyuka kömək əli uzatmışınız.

– Siz gərək ki, adınızın Deyv olduğunu demişdiz, – qadın incə məzəmmətlə dedi.

– Elədir, madam, yalan demişdim. Əsl adı Hyuqi Lyukdur. İndi mənə desəniz ki, cins at zavodunuz hardadır və yolunu versəniz, səhər tezdən düz ora yollanacam.

Bütün bu söhbət uzununu qadın fasiləsiz olaraq zəngin düyməsini basırdı. O, müxtəlif işarələr verirdi: üç qısa və bir uzun, iki qısa və uzun, axırda isə dalbadal beş dəfə. Sonra isə çoxlu qısa zənglərdən bezib, üç dəqiqə idi ki, ayağını zəng düyməsindən çəkmirdi. Ya qış yuxusuna getmiş eşikağasını qınyır, ya da zəngin işləməməsindən şübhələnirdi.

– Sizin razı olmanıza ələ sevinirəm, ələ sevinirəm ki, – qadın dilləndi. – İşə düzəlməyiniz çətinlik törətməz. İndisə icazə verin, qalxın yuxarı, pulqabını gətirim.

Kişinin baxışlarında şübhə əlaməti hiss edib cəld əlavə elədi:

– Mən ki sizə üç yüz dollar pul etibar edirəm.

– Sizə inanıram, madam, – kişi ehtiramla dilləndi. – ancaq heç cür özümü ələ ala bilmirəm.

– Yaxşı, pul üçün yuxarı qalxa bilərəm?

Kişi cavab verməmiş qadın hardansa bir səs eşitdi. Bu hardasa açılan qapı cırlıtıydı, ancaq bu səs o dərəcədə zəif idi ki, daha çox yüngül hava axınına bənzəyirdi və əgər qadın var gücüylə həmin səsi dinləməsəydi, qətiyyən eşitməzdi. Ancaq Hyuqi Lyuk da o səsi duymuşdu.

– Nədir o? – kişi təşvişində soruşdu.

Cavab əvəzinə qadın cəld sol əlini uzadıb tapançanı qamarladı. Onun hərəkəti Lyuk üçün tamamilə gözlənilməz idi və qadın məhz buna ümid bəsləyirdi. Bircə an sonra kişinin əli bayaq silah qoyduğu boş yerə toxundu.

– Oturun! – qadın ələ sərt əslə əmr etdi ki, kişi bu səsi hələm-hələm tanımadı. – Tərpənməyin! Əllər stolun üstünə!

Kişinin tapançanı necə tutmasını qadın yaxşı yadında saxlamışdı. Ağır tapançanı irəli uzanmış əlində saxlamamaq üçün, qadın dirşeyini stola dayayıb, kişinin başını yox, sinəsini nişan almışdı. Kişi sakitcə oturmuşdu və tapançanı almaq ehtimalını qətiyyən olmadığını, ya da açılacaq atəşin yan getməyəcəyini anlayaraq, qadının bütün əmrlərini itaətlə yerinə yetirirdi. Kişi tapançanın da, onu tuşlamış əlində əsmədiyini görür, güllənin sinəsində açacaq yaranın ölçülərini təsəvvüründə canlandırır. İndi kişi qadına deyil, tapançanın çağmağına baxırdı; qadın barmağını yüngülcə tətiyə basmış, çaxmaq hədələyici tərzdə gərilməmişdi.

– Siz allah, yadda saxlayın ki, silahın tətiyi çox həssasdır. Bərk basmayın, yoxsa bədənimdə yu-

nan qozu boyda dəlik açarsız.

Qadın barmağını azacıq boşaltdı.

– Bax belə yaxşıdır, – kişi dedi. – Lap yaxşı olar ki, ağzını yana döndərəsiz... Çox həssas silahdı. Lazım gəlsə, yüngülcə tətiiyi çəkmək onu kükrədirib qaldıracaq və aşağı salacaq, sizin güzgü kimi işləyən döşəmənin üstündə qan gölü yaranacaq.

Kişinin arxasındakı qapı açıldı və o, kiminsə içəri girdiyini eşitdi. Kişi heç qımlıdanmadı da, o, yalnız qarşısındakı qadına baxır və tamamilə başqa adamın çöhrəsini görürdü: bu çöhrə qəddar, soyuq, amansız eyni zamanda ifrat dərəcədə gözəldi. Qadının gözləri də amansız olmuşdu və indi soyuq alov saçırdı.

– Tomas, – qadın əmr etdi, – zəng vurun polisə. Bu qədər vaxtı hardasınız?

– Mən zəng səsini eşidən kimi galdım, madam.

Oğru bir an da gözünü qadından çəkmirdi, qadın da kirpik vurmada ona baxırdı. Zəng haqda danışılarda oğrunun baxışlarında nəsə bir anlaşılmazlıq oxundu.

– Bağışlayın, madam, – eşikağası dilləndi, – bəlkə yaxşı olar ki, mən də silah götürüb nöqərləri oyardım?

– Yox, polisə zəng vurun. Bu adamı özüm burada saxlayaram. Gedin, cəld dediklərimə əməl eləyin.

Eşikağası gecə ayaqqabılarını sürüyə-sürüyə otaqdan çıxdı, üz-üzə oturmmuş kişi və qadın isə bir-birindən gözlərini çəkmirdi. Beyninə dolmuş fikirlər indidən qadına həzz verirdi; indi o, tanışlarının təntənəli təriflərini eşidirdi, gözəl miss Setlfin təkbaşına silahlı qulduru tutması haqqında qəzetlərdəki xəbərləri oxuduğunu təsəvvür edirdi. Qadın amin idi ki, bu əhvalat mütləq sensasiyaya çevriləcək.

– Məhkəmədə siz dediyiniz o hökmü oxuyanda, – o, soyuq səslə dedi, – daha doğrusu, oxuyandan sonra sizin düşünmək üçün xeyli vaxtınız olacaq; onda oturub fikrləşərsiz ki, başqasının əmlakına göz dikəndə və qadının üstünə silah çəkəndə necə səfehlik eləmişiz. Bu dərsi həyatınızın sonuna qədər yadda saxlamaq üçün xeyli vaxtınız olacaq. İndi mənə düzünü deyin, axı, sizin köməyinizə ehtiyacı olan heç bir dostunuz yoxdur, elə deyilmə? Özü də, dediklərinizin hamısı yalandır, düzdür?

Kişidən səs çıxmadı, qadına dikilmiş baxışlardan da heç nə oxumaq mümkün deyildi. Sanki onun gözləri qarşısına hansı dumansa pərdə çəkmişdi və bu pərdə arxasından üz-büz oturmmuş qadın zorla seçilirdi; o dumanlıqda günəş şəfəqlərində çimən qərbin nəhayətsiz çölləri, şərqin çürük şəhərlərinin sakinlərindən mənən qat-qat uca olan qərbin qadın və kişiləri görünürdü.

– Niyə susursuz? Nə üçün təzədən nəsə quraşdırmaq istəmirsiniz? Niyə xahiş etmirsiz ki, sizi buraxım gedəsiniz?

– Xahiş edərdim, – kişi qurumuş dodaqlarını yalayıb dedi, – xahiş edərdim əgər...

– Əgər nə? – qadın hökmə soruşdu.

– Mən sizin yadıma saldığınız söz barədə düşünürəm. Əgər siz ləyaqətli qadın olsaydınız, mən xahiş edərdim.

Qadının bənizi ağardı:

– Ehtiyatlı danışın! – o, xəbərdarlıq etdi.

– Əh, mənə öldürməyə sizin cəsarətiniz çatmaz! – Kişi nifrətlə gülümsündü. – Bizim bütün bu aləm cinayət yuvasıdır, ancaq sizin kimilər orada meydan sulayanda gərəkdir bilsinlər ki, dünya o qədər də ayaq altına atılmayıb ki, mənə kimisini o dünyaya göndərəndə sizi cəzasız buraxsınlar. Siz alçaq və yaramaz qadınısınız, ancaq bədbəxtliyiniz orasındadır ki, zəifsiniz. İnsanı öldürmək o qədər də çətin deyil, ancaq sizin buna cəsarətiniz çatmaz. O ürəyin sahibi deyilsiz.

– Sözlərinizə diqqət edin! – Qadın təkrar etdi. – Sizi xəbərdar edərdim, axırı pis olar! Sizə sərt, ya yumşaq cəza veriləcəyi məndən asılıdır.

Kişi birdən coşdu:

– O necə allahdır ki, sizin kimilərə hər cür alçaqlıq eləməyə, əvəzində isə cəzasız qalmağınıza imkan verir?! Heç başa düşmürəm ki, zavallı bəşəriyyəti ələ salıb alçaltmaq allahın nəyinə gərəkdir?.. Mən allah olsaydım...

Eşikağasının gəlişi onun söhbətini yarıncıq kəsdi.

– Telefona nəşə olub, madam, – o dedi. – Ya naqillər qırılıb, ya da nəşə başqa şey. Stansiya cavab vermir.

– Nökərlərdən birini oyadın, – qadın əmr elədi. – Göndərin polis dalınca, özünü isə qayıdın bura.

Onlar yenidən tək qaldılar.

– Mənim bir sualıma cavab verərsinizmi, madam? – Lyuk dedi. – Sizin xidmətçi bayaq zəng haqqında nəşə dedi. Bütün vaxtı mən sizə göz qoyurdum, axıma haçan zəng vurduğunuzu görmədim...

– Zəng düyməsi stolun altındadır, səfehlin biri! Mən onu ayağımla basırdım.

– Təşəkkür edirəm, madam. Mənə elə gəlirdi ki, sizin kimi adamlarla əvvəllər qarşılaşmışam, indi əminəm ki, belədir. Sizə inanıb, qəlbimi, ürəyimi açdım, siz isə bütün vaxt ərzində məni aclafcasına aldadırmışsınız.

Qadın istehzayla güldü:

– Davam edin, Nə istəyirsinizsə, danışın. Çox maraqlıdır.

– Siz mənim gözlərimi bağladınız, özünüzi xeyirxah və məlahətli göstərdiniz, şalvar yox, yubka geyindiğinizdən məharətli istifadə edərək məni barmağınıza doladınız. Və bütün bu vaxt ərzində ayağınızla zəngin düyməsini basdınız. Eybi yox, bunun özündə bir təskinlik vardır. Sizin kimi olmaqdan, mən kasıb Hyuqi Lyuk kimi on il həbsdə yatmağa üstünlük verirəm! Sizin kimi qadınlara yeri isə cəhənnəmdədir, madam.

Sükut çökdü, kişi bir an da gözünü qadından çəkmirdi. Sanki qadını daha dərinədən öyrənmək, sonra qərar vermək istəyirdi.

– Davam edin, – qadın ısrar etdi, – Yenə nəşə deyın.

– Bəli, madam, deyəcəm. Mütləq deyəcəm. Bilirsiniz mən nə etməyə hazırım? İndi stuldan qalxıb qapıya tərəf gedəcəm. Sizdən tapançanı ala bilərdim, ancaq birdən səfehlik edib tətii basarsız. Eybi yoxdu, qoy tapança sizdə qalsın. Heyif, gözəl silah idi. Hə, mən qapıya tərəf gedəcəyəm. Siz isə atəş açmayacaqsınız. İnsanı öldürmək üçün cəsarət lazımdır, sizdə isə o yoxdur. Hə, indi isə hazırlaşın, baxaq görək siz atəş açə bilərsinizmi? Mən sizə heç bir ziyan vurmada qapıdan çıxıb gedəcəyəm. Mən gedirəm.

Qapıdan gözünü çəkmədən stolu itələyib qalxdı. Tapançanın çaxmağı dikəldi. Hər ikisi tapançaya baxırdı.

– Bərk basın, – kişi məsləhət verdi. – Çaxmaq heç yarıyacaq qalxmayıb. Hə-hə, insan öldürməyə bir cəhd göstərin görək. Onun bədənində yumruq boyda bir deşik açın görək, qoy onun beyni parçalanıb sizin döşəməyə səpələnsin. Bax, adam öldürmək budur.

Çaxmaq yavaş-yavaş qalxırdı. Kişi arxasını qadına çevirib aram addımlarla qapıya sarı getdi. Qadın tapançanı qaldırıb Lyukun belini nişan aldı. Çaxmaq iki dəfə qalxdı, sonra tərəddüd içində yerinə qayıtdı.

Qapının yanından getmədən öncə Lyuk arxaya çevrildi. Nifrət içində gülə-gülə, sakitcə, bu qadına olan nifrətini cəmləşdirib iyrənc bir söyüş söydü.

Tərcümə edən: Yusif Hansen

EPCOT

WALT DISNEY WORLD RESORT, LAKE BUENA VISTA, FL

ANNUAL VISITORS: 11,229,000

Built to honor the late Walt Disney's utopian ideal of the innovative future (the name is an acronym for Experimental Prototype Community of Tomorrow), Epcot attracts guests who skew a little older than those of its neighbor, the Magic Kingdom. Restaurants are aimed at more sophisticated palates, and annual celebrations include a flower and garden show and an international food and wine festival. Perennial favorite rides like Soarin', Mission: SPACE, and The Seas with Nemo & Friends keep the kids and kids-at-heart happy. Expect visits to the Norway pavilion to spike when a Frozen-themed ride debuts in 2016.

Opened in 2001 and a near twin to its Orlando sibling—albeit one with more sushi—this popular movie theme park is one of four operated by Universal in Japan. Highlights include a Jaws-like shark encounter, Jurassic Park roller-coaster ride, Sesame Street in 4-D, and now the Wizarding World of Harry Potter. Interesting fact: investment banking firm Goldman Sachs is the park's largest shareholder.

HOLLYWOOD WALK OF FAME, HOLLYWOOD, CA

Nothing says Hollywood like the (literally) star-studded Walk of Fame, with each star bearing the name of a celebrity with enough cachet to be immortalized on the street. That means stars from James Dean and Marilyn Monroe to, more recently, Tina Fey and Neil Patrick Harris.

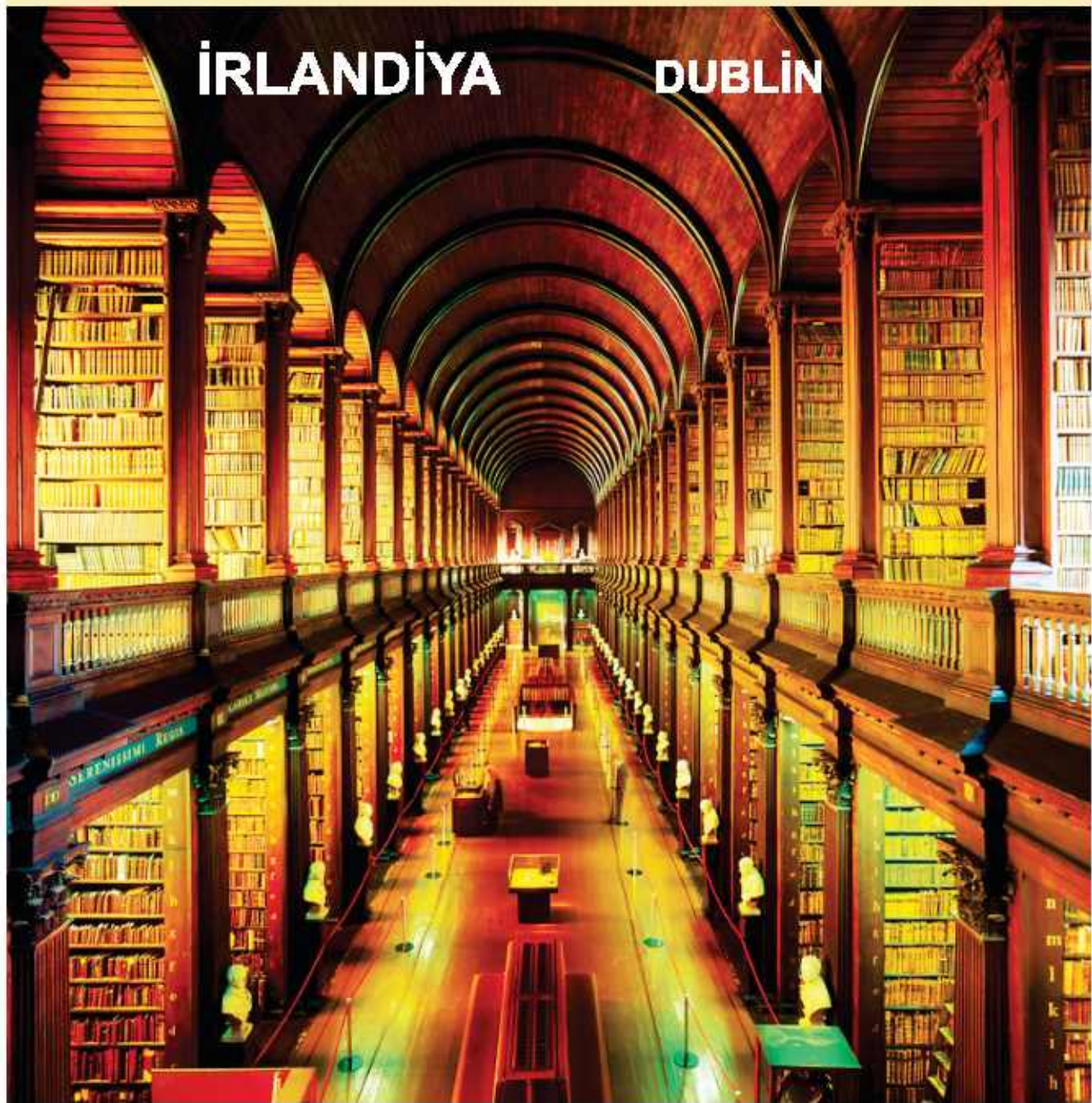

DÜNYANIN ƏN GÖZƏL KİTABXANALARI

TUT.BY xəbər portalı memarlıq nöqteyi nəzərindən dünyanın 28 ən gözəl və qeyri-adi kitabxanasını təqdim etmişdir. Oxucularımızı onlarla tanış edirik.

TRINITI KOLLECİNİN KİTABXANASI

Kitabxana bir neçə binadan ibarətdir. Burada təxminən 5 milyon çild kitab saxlanılır. Kollecin tələbələri bir zamanlar Conatan Svift, Oskar Uayld və Brem Stokerin və rəqlədikləri kitablardan istifadə edirlər.

İRLANDIYA DUBLİN

**XƏZƏR UNIVERSİTETİNİN
DÜNYA MƏKTƏBİ**

BAKIDA VƏ SUMQAYITDA ŞAĞIRD QƏBULU ELAN EDİR

Azərbaycan bölməsi üzrə I-IX
Rus bölməsi üzrə I-IX
İngilis bölməsi üzrə I-IV siniflərə
Məktəbə qəbul müsabiqə yolu ilə həyata keçirilir.
Azərbaycan və rus bölmələrində ingilis ikinci dil kimi tədris olunur.İngilis dili beynəlxalq dil tədrisi standartlarına uyğun tədris olunur.
VII sinifdən başlayaraq şagirdlərin seçimi ilə fransız, alman və ya çin dili də öyrədilir.
Məktəbdə təcrübəli pedaqoqlar, o cümlədən xaricdən dəvət edilmiş mütəxəssislər çalışırlar.Burada biliklə yanaşı, şagirdlərin hərtərəfli inkişafına da böyük əhəmiyyət verilir. Dünya məktəbi

Beynəlxalq Bakalavr Təşkilatının (International Baccalaureate Organization-IBO), yəni Beynəlxalq Məktəb Şəbəkəsinin üzvüdür.Məktəbdə IB Diplom Proqramı fəaliyyət göstərir.
X sinif şagirdləri tam orta təhsillə yanaşı, öz istəkləri ilə Beynəlxalq Bakalavr Təşkilatının Proqramında təhsil ala bilərlər.Digər məktəblərin şagirdləri də imtahan verməklə Diplom Proqramına qəbul edilirlər. Diplom proqramında təlim ingilis dilindədir, təhsil müddəti iki ildir.Beynəlxalq Bakalavr Diplomu əldə edən şagirdlər dünyanın tanınmış universitetlərində təhsillərini davam etdirmək imkanı qazanırlar.IB Diplom proqramında təhsil almaq istəyən IX sinif şagirdləri üçün PRE IB, yeni IBDP-ye hazırlıq sinfi təşkil edilir.

Ünvan:

**Bakı, Əcəmi Naxçıvani 9
Tel.: (+994 12) 563 59 40 /47 /48
Mob.: (+994 70) 844 08 88**

**Sumqayıt, 44-cü məhəllə, Bakı küçəsi
Tel.: (+994 18) 642 30 97
Mob.: (+994 55) 669 96 33**

**E-mail: info@dunyaschool.az
<http://dunyaschool.az>**

XƏZƏR UNIVERSİTETİ

HƏR GÜN, HƏR SAAT MÜKƏMMƏLLİYƏ DOĞRU

NIYƏ XƏZƏR UNIVERSİTETİ?

- Diplomların bütün xarici ölkələrdə tanınması
- Dövlət sifarişi əsasında təhsil almaq imkanı
- Eyni vaxtda 2 ixtisas üzrə təhsil almaq imkanı
- Təhsil haqqının Azərbaycan Respublikasının Dövlət İmtahan Mərkəzinin (keçmiş TQDK) İmtahanlarında yığılan ballara uyğun olaraq ödənilməsi
- Təhsil haqqının hissə-hissə ödənilməsi
- Zəngin kitabxana, innovativ laboratoriyalar, müasir informasiya-kommunikasiya texnologiyaları infrastrukturunun varlığı
- Dövlət sifarişi və ya ödənişli təhsil almalarından asılı olmayaraq, təhsildə göstərdikləri nailiyyətlərə görə təqaüd almaq imkanı
- Əlavə ödəniş etmədən təhsilinin bir hissəsini Amerika, Avropa və Asiyanın tanınmış ali məktəblərində davam etdirmə imkanı
- Keyfiyyətli və əhatəli tələbə xidmət sistemi (həkim, psixoloji mərkəz, karyera-işə düzəlmə mərkəzi və s.)
- Yüksək standartlara cavab verən müasir yataqxana

TƏHSİL HAQQININ ÖDƏNİLMƏSİNDƏ GÜZƏŞTLƏR

- 650-700 bal - təhsil haqqından tam azad edilir
- 600-649 bal - təhsil haqqının ödənilməsində 50% güzəşt edilir
- 550-599 bal - təhsil haqqının ödənilməsində 40% güzəşt edilir
- 500-549 bal - təhsil haqqının ödənilməsində 25% güzəşt edilir
- 450-499 bal - təhsil haqqının ödənilməsində 20% güzəşt edilir
- 400-449 bal - təhsil haqqının ödənilməsində 15% güzəşt edilir
- 350-399 bal - təhsil haqqının ödənilməsində 10% güzəşt edilir

Uğurlu karyera qurmaq,
təhsildən zövq almaq və
yadda qalan tələbə
həyatı yaşamaq istəyirsən?
**Xəzər Universitetini
seç!**

BAKALAVR SƏVİYYƏSİNDƏ İXTİSASLARIMIZ

- * Kompüter elmləri
- * Kompüter mühəndisliyi
- * Neft-qaz mühəndisliyi
- * İnşaat mühəndisliyi
- * Elektronika, telekommunikasiya və radiotexnika mühəndisliyi
- * Kimya mühəndisliyi
- * Mexanika mühəndisliyi
- * Riyaziyyat və informatika müəllimliyi
- * Fizika müəllimliyi

**1
QRUP**

**2
QRUP**

- * Mühəsibat uçotu və audit
- * Maliyyə
- * İqtisadiyyat
- * Menecment
- * Marketing
- * Biznesin idarə edilməsi
- * Turizm və otelçilik
- * Regionşünaslıq (Avropa)
- * Beynəlxalq münasibətlər
- * Coğrafiya müəllimliyi

**3
QRUP**

- * İngilis dili və ədəbiyyatı
- * Azərbaycan dili və ədəbiyyatı
- * Tərcümə (İngilis dili)
- * Politologiya
- * İngilis dili müəllimliyi
- * Azərbaycan dili və ədəbiyyatı müəllimliyi
- * İbtidai sınıf müəllimliyi
- * Tarix müəllimliyi

**4
QRUP**

- * Kimya müəllimliyi
- * Biologiya müəllimliyi
- * Kimya və biologiya müəllimliyi
- * Psixologiya

**5
QRUP**

- * Dilşünaslıq